

DIAGNOZA SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I
OBSZARU REWITALIZACJI
GMINY KLUCZE

PRACOWNIA PROJEKTOWA
MAGNUS MEDIA

30-009 KRAKÓW

UL. FRIEDLEINA 4-6/201

tel. 12-632-25-08

e-mail: mm_08@interia.pl

KRAKÓW, SIERPIEŃ 2016

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE	5
1.1 PODSTAWA PRAWNA	5
1.2 METODOLOGIA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ	6
1.3 POŁOŻENIE GMINY KLUCZE	10
2. SYTUACJA SPOŁECZNA	13
2.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA	13
2.2 BEZROBOCIE.....	17
2.3 UBÓSTWO I POMOC SPOŁECZNA.....	18
2.4 EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI	21
2.5 PRZESTĘPCZOŚĆ.....	26
2.6 KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	27
3 GOSPODARKA I ROLNICTWO	33
4. WARUNKI ŚRODOWISKOWE	37
5. PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE.....	43
5.1 JAKOŚĆ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	44
5.2 JAKOŚĆ SIECI KOMUNIKACYJNEJ I OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ	46
6. BAZA TECHNICZNA.....	50
6.1 ZASOBY MIESZKANIOWE.....	50
6.2 MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW	52
7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI ..	55
7.1 ANALIZA ZBIORCZA DEFICYTÓW W SOŁECTWACH GMINY	55
7.2 WNIOSKI DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	61
7.3 PODSTAWA WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI	62
7.4 POGŁĘBIONA ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I TERYTORIALNEJ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	62
7.5 OBSZAR REWITALIZACJI	68
7.6 SUGESTIE DLA UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	72

SPIS TABEL

Tabela 1. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	10
Tabela 2. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	11
Tabela 3. ODLEGŁOŚĆ GMINY OD NAJWIĘKSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH	11
Tabela 4. WYJAZDY MIESZKAŃCÓW DO PRACY POZA TEREN GMINY KLUCZE [%]	12
Tabela 5. OCZEKIWANA PRZECIĘTNA DŁUGOŚĆ ŻYCIA W POLSCE W LATACH 2015 - 2050	13
Tabela 6. UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W POPULACJI	13
Tabela 7. PRZYCZYNY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ (NA PODSTAWIE DECYZJI)	20
Tabela 8. WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOŁACH GMINY KLUCZE	24
Tabela 9. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W SZKOŁACH GMINY KLUCZE	24
Tabela 10. MODEL EDUKACYJNEJ WARTOŚCI DODANEJ	25
Tabela 11. WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI PRZESTĘPCZOŚCI W POLSCE I GMINIE KLUCZE	27
Tabela 12. OCENA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH W POLSCE W LATACH 2011 - 2015	28
Tabela 13. FREKWENCJA WYBORCZA W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	28
Tabela 14. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	29
Tabela 15. POZIOM UCZESTNICTWA W KULTURZE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	31
Tabela 16. POZIOM UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE	32
Tabela 17. AKTYWNOŚĆ SPORTOWA MĘŻCZYZN I KOBIET W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	32
Tabela 18. STRUKTURA ROLNICTWA W KLUCZACH W 2002 i 2010 ROKU	36
Tabela 19. POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA MIERZONY W STACJI OLKUSZ W 2015r.....	38
Tabela 20. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015 NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ nr 791	38
Tabela 21. JAKOŚĆ WÓD W GMINIE KLUCZE.....	39
Tabela 22. WYNIKI POMIARU JAKOŚCI WODY W PUNKTACH KONTROLNO-POMIAROWYCH NA RZECIE BIAŁA PRZEMSKA W 2014 ROKU	40
Tabela 23. OCENA JAKOŚCI WODY W RZECIE BIAŁA PRZEMSKA NA TLE WÓD MAŁOPOLSKI	40
Tabela 24. WARTOŚCI POZIOMÓW DOBOWYCH HAŁASU DROGOWEGO W GMINIE KLUCZE W 2014 R.	41
Tabela 25. BUDYNKI KULTURY W GMINIE KLUCZE	45
Tabela 26. OBIEKTY SPORTOWE I REKREACYJNE W GMINIE KLUCZE	45
Tabela 27. DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW KULTURY I OBIEKTÓW SPORTOWYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	46
Tabela 28. SIĘĆ DROGOWA W GMINIE KLUCZE.....	46
Tabela 29. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015	48
Tabela 30. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE	48
Tabela 31. WSKAŹNIK DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	49
Tabela 32. PORÓWNANIE STRUKTURY MIESZKANIOWEJ W LATACH 2006 I 2014 W GMINIE KLUCZE.....	50
Tabela 33. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W KRAJU.....	51
Tabela 34. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE	51
Tabela 35. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW W GMINIE KLUCZE	55
Tabela 36. PRZEGLĄD DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KLUCZE	56
Tabela 37. PRZEGLĄD DEFICYTÓW GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I TECHNICZNYCH W GMINIE KLUCZE	58
Tabela 38. PODZIAŁ TERYTORIALNY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	63
Tabela 39. WYSTĘPOWANIE ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE.....	66
Tabela 40. DIAGNOZA DEFICYTÓW W JEDNOSTKACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	68

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. OGÓLNY MODEL WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH I POZOSTAŁYCH DEFICYTÓW	6
Wykres 2. POPULACJA SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU.....	14
Wykres 3. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU.....	14
Wykres 4. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU	15
Wykres 5. TRENDY LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY W LATACH 2011 - 2015	15
Wykres 6. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015	16
Wykres 7. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015.....	16
Wykres 8. UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM w 2014 r.....	17
Wykres 9. LICZBA PRYZNANYCH ZASIŁKÓW Z TYTUŁU BEZROBOCIA NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	18
Wykres 10. ODSETEK OSÓB OTRZYMUJĄCYCH POMOC SPOŁECZNĄ (PONIŻEJ I POWYŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO)	19
Wykres 11. LICZBA PRYZNANYCH ZASIŁKÓW Z POWODU UBÓSTWA/1000 MIESZKAŃCÓW	21
Wykres 12. ODSETEK DZIECI W WIEKU 4-6 LAT OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE	22
Wykres 13. ZESTAWIENIE PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ W GMINIE KLUCZE	23
Wykres 14. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH.....	25
Wykres 15. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH	26
Wykres 16. ŚREDNIA LICZBA PRZYPADKÓW KRADZIEŻY CUDZEJ RZECZY (W LATACH 2011-2015) NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KLUCZE.....	27
Wykres 17. LICZBA KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY.....	30
Wykres 18. LICZBA CZŁONKÓW KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY	30
Wykres 19. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM	33
Wykres 20. MAŁE I ŚREDNIE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W GMINIE KLUCZE	34
Wykres 21. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SOŁECTWACH NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM.....	34
Wykres 22. ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W 2015 ROKU.....	35
Wykres 23. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W LATACH 2012 -2015.....	35
Wykres 24. PODSTAWOWE PARAMETRY ROLNICTWA W GMINIE KLUCZE	36
Wykres 25. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA PYŁEM PM10 W WYBRANYCH STREFACH W KRAJU W LATACH 2010 - 2014.....	37
Wykres 26. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W POLSCE - 2013 - 2015 r.	44
Wykres 27. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W MAŁOPOLSCE - 2013 - 2015 r.	44
Wykres 28. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE.....	48
Wykres 29. UDZIAŁ BUDYNKÓW WZNIESIONYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII W OGÓLE BUDYNKÓW	52
Wykres 30. STRUKTURA GRZEWCZA W BUDYNKACH JEDNORODZINNYCH GMINY KLUCZE	53
Wykres 31. ODSETEK LOKALI MIESZKALNYCH OGRZEWANYCH WĘGLEM W GMINIE KLUCZE	53
Wykres 32. DOSTĘP LUDNOŚCI DO WODOCIĄGU [%].....	54
Wykres 33. DOSTĘP LUDNOŚCI DO KANALIZACJI [%]	54
Wykres 34. POZIOM DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW DO INFRASTRUKTURY WODNO-KANALIZACYJNEJ NA TERENACH WIEJSKICH W POLSCE, MAŁOPOLSCE I GMINIE KLUCZE	54
Wykres 35. PUNKTOWA OCENA SOŁECTW DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	60
Wykres 36. TENDENCJE DEMOGRAFICZNE W OBSZARACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	64
Wykres 37. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	64
Wykres 38. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	65
Wykres 39. LICZBA PRZYSTANKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ / 1000 MIESZKAŃCÓW W GMINIE KLUCZE.....	67

1. PODSTAWA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE

1.1 PODSTAWA PRAWNA

Niniejszy dokument stanowi gruntowną analizę czynników społecznych, gospodarczych i terytorialnych, a także podstawę do dalszych prac w celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów, które winny zostać zrewitalizowane dla poprawy jakości życia mieszkańców gminy Klucze. W dłuższej perspektywie jest on niezbędnym etapem na drodze do opracowania gminnego programu rewitalizacji, stanowiącego podstawę działań naprawczych w obszarach dotkniętych deficytami społecznymi. Dokument jest zgodny z wymogami zawartymi w:

- Ustawie o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 roku, zwanej dalej Ustawą.
- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, przyjętych w lipcu 2015 roku przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju (obowiązek określenia "Wytycznych" wynika z ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 - 2020), zwanych dalej Wytycznymi.
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020, zwanym dalej RPO WM 2014 - 2020.

Status prawny oraz wymogi odnośnie obszarów zdegradowanego oraz rewitalizacji podane zostały w rozdziale 3. Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji (art. 8-13). Można z niego wywieść następujące definicje:

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Ponadto w obszarze tym występuje przynajmniej jeden z deficytów: gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny.

OBSZAR REWITALIZACJI wyznaczony jest jako całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym nie może on obejmować obszaru większego niż 20% powierzchni gminy, na którym zamieszkuje więcej niż 30% mieszkańców gminy. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji jedynie w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W tym przypadku każdy z podobszarów musi spełniać warunki określone w Ustawie - zdiagnozowane deficyty społeczne oraz deficyty w jednym z obszarów; gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

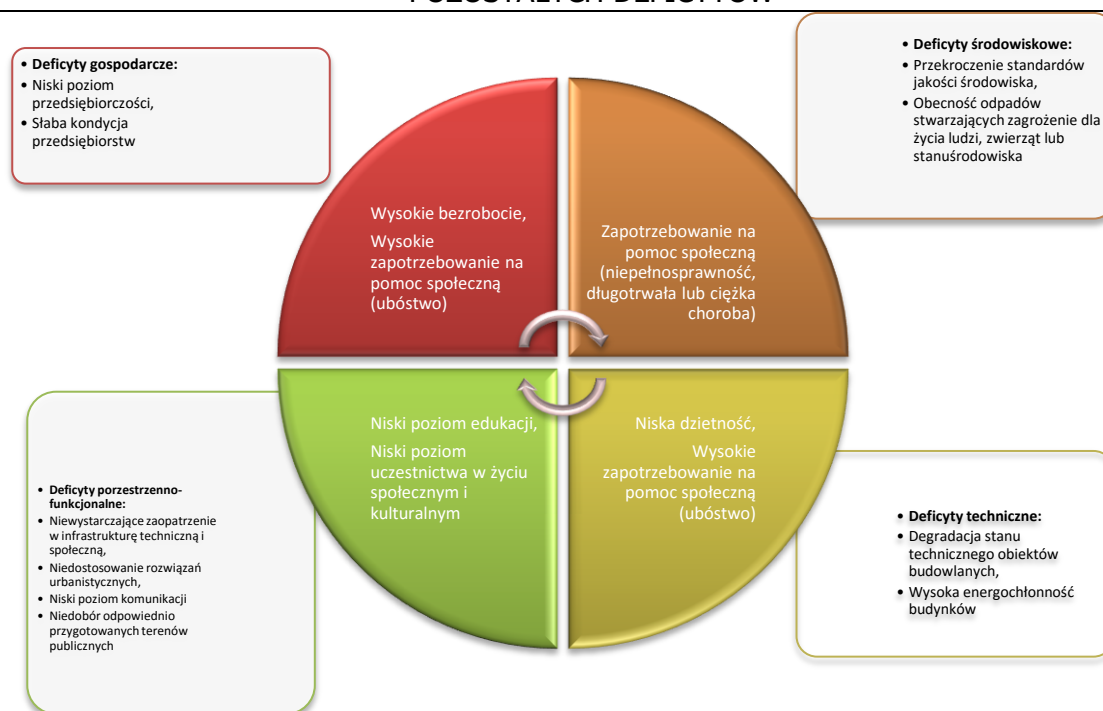
1.2 METODOLOGIA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ

Wewnętrzna systematyka dokumentu wynika z przywoływanych wcześniej definicji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Stąd część diagnostyczną podzielono na 5 zasadniczych działań:

- Sytuacja społeczna,
- Sytuacja gospodarcza,
- Warunki środowiskowe,
- Warunki przestrzenno-funkcjonalne,
- Warunki techniczne.

W każdym z tych działań dokonano diagnozy występowania poszczególnych zjawisk przestrzenno-społecznych oraz wskazano deficyty pojawiające się w poszczególnych analizowanych grupach, przy uwzględnieniu podziału administracyjnego gminy, co ma za zadanie dokładne określenie, zarówno skali jak i lokalizacji poszczególnych zjawisk.

Wykres 1. OGÓLNY MODEL WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH I POZOSTAŁYCH DEFICYTÓW

Podstawą podziału terytorium gminy na obszary, w celu dalszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji jest dobór odpowiedniej wielkości jednostek. Podział na jednostki mniejsze daje możliwość diagnozowania skupisk deficytów społecznych z większą precyzją. Jest to konieczne w przypadku zwartych obszarów miejskich, charakteryzujących się dużym zagęszczeniem mieszkańców i wysokim stopniem anonimowości, który w znacznym stopniu utrudnia zaangażowanie mieszkańców w proces rewitalizacji.

Podział terytorium gminy na jednostki zbyt małe niesie ze sobą zagrożenia:

1. Brak odpowiedniego powiązania przyczyn i skutków negatywnych zjawisk, zwłaszcza gdy źródło deficytu zlokalizowane jest poza wyznaczoną jednostką (np. gdy problemy zdrowotne mieszkańców wynikają z zanieczyszczenia środowiska, którego źródło zlokalizowane jest w innej jednostce lub gdy słabe wyniki uczniów powiązane są z niskim poziomem nauczania w szkole zlokalizowanej w innej jednostce). W takiej sytuacji pojawia się konieczność prowadzenia działań naprawczych w obszarach leżących poza jednostką, w której zdiagnozowano deficyt. Prowadzi to do trudności w zrozumieniu procesu rewitalizacji i osiągnięcia odpowiedniego poziomu partycypacji społecznej.
Spójne i zrozumiałe działania wymagają, żeby deficyty minimalizowane były przede wszystkim działaniami naprawczymi w samej jednostce.
2. Zbyt mała liczba mieszkańców, która skutkować może:
 - a. Brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia analiz statystycznych (przyjmuje się, że badania porównawcze mogą być prowadzone, gdy do dyspozycji są dane minimum 150 - 200 przypadków).
 - b. Brakiem możliwości wyłonienia społeczności interesariuszy, mogących wziąć aktywny udział w konsultacjach społecznych.
3. Wyłonienie się sprzecznych interesów wewnątrz lokalnej społeczności, co w skrajnych przypadkach może uniemożliwić przeprowadzenie konstruktywnych konsultacji społecznych, a nawet powodować kolejne deficyty (np. mniejsze uczestnictwo w życiu publicznym w przyszłości).

W związku z powyższym uznano, że jednostki, na które podzielony zostanie teren gminy muszą odpowiadać następującym cechom:

1. Muszą być zamieszkałe przez przynajmniej 150-200 osób,
2. Muszą stanowić spójną całość pod względem funkcjonalnym i terytorialnym, tzn.:
 - a. Muszą posiadać infrastrukturę publiczną wpływającą na poziom realizacji usług publicznych, zwłaszcza placówkę edukacyjną, kulturalną lub sportową,
 - b. Muszą gwarantować warunki do rozbudowy lub lokalizacji nowej infrastruktury w taki sposób, aby zmniejszały deficyty społeczności lokalnej w jednostce,
3. Muszą dysponować odpowiednią społecznością interesariuszy, mogących w aktywny sposób wziąć udział w konsultacjach społecznych.

Spoločności lokalne tworzą się w sposób naturalny na bazie wspólnoty terytorialnej i wspólnoty interesów (np. dbałości o przestrzeń publiczną, z której korzystają wszyscy członkowie). W przypadku gminy Klucze infrastruktura publiczna jest w większości bezpośrednio powiązana z terytorium konkretnych sołectw, co obrazuje np.:

- 7 szkół podstawowych zlokalizowanych w 7 różnych sołectwach,
- 6 przedszkoli w 6 różnych sołectwach.

O silnych więzach wewnątrz sołectw świadczą także działające tam organizacje pozarządowe:

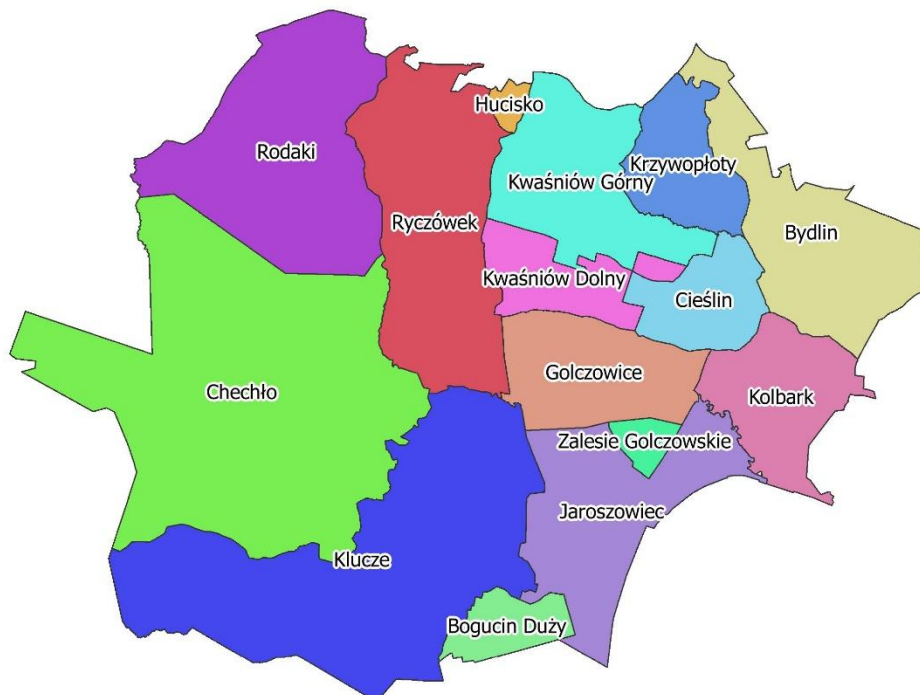
- Stowarzyszenie "Wszyscy Razem W Bogucinie Dużym",
- Stowarzyszenie „Jurajska Wioska Rodaki”,
- Stowarzyszenie Jaroszowiec,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Ryczówka "KUŹNIA",

Wobec powyższego stwierdzono, że jedynym racjonalnym podziałem terytorium gminy, gwarantującym zaangażowanie lokalnej społeczności w proces rewitalizacji jest podział na sołectwa, tym bardziej, że spełniają one kryterium wystarczającej liczby mieszkańców, a wielkość terytorium gwarantuje, że powstała lub zmodernizowana infrastruktura służyć będzie większej części społeczności.

Stąd też przyjęto SOŁECTWO - jako podstawową jednostkę analityczną, uznając, iż jest ona najmniejszym spójnym społecznie i przestrzennie obszarem, dla którego istnieje możliwość pozyskania danych od instytucji działających w strefie publicznej. Dlatego też analiza została przeprowadzona w układzie gminnym i sołeckim:

• Sołectwo Bogucin Duży	• Sołectwo Kolbark
• Sołectwo Bydlin	• Sołectwo Krzywopłoty
• Sołectwo Chechło	• Sołectwo Kwaśniów Dolny
• Sołectwo Cieślin	• Sołectwo Kwaśniów Górny
• Sołectwo Golczowice	• Sołectwo Rodaki
• Sołectwo Hucisko	• Sołectwo Ryczówek
• Sołectwo Jaroszowiec	• Sołectwo Zalesie Golczowskie
• Sołectwo Klucze	

Rysunek 1. JEDNOSTKI POMOCNICZE GMINY KLUCZE

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeprowadzono pogłębioną analizę parametrów społecznych, gospodarczych i terytorialnych w miejscowości Klucze. Wynikało to z konieczności wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jej granicach, a równocześnie zachowania wymogów terytorialnych i ludnościowych dla obszarów rewitalizacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, dla prawidłowego opracowania niniejszego dokumentu Wójt Gminy Klucze pozyskał dane z następujących źródeł:

- Urząd Gminy Klucze,
- Jednostki organizacyjne Gminy (szkoły publiczne, przedszkola, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach),
- Powiatowa Komenda Policji w Olkuszu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu,
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie,
- opracowane wcześniej dokumenty planistyczne gminy, w tym min.:
 - Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Klucze do roku 2030,
 - Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klucze.

Oczywistym jest, że dane statystyczne nie odzwierciedlają w pełni sytuacji społecznej, a zwłaszcza deficytów społecznych, dlatego też w zgodzie z postanowieniami Ustawy, przeprowadzono konsultacje społeczne, mające na celu uzyskanie wiedzy i opinii płynących z doświadczenia mieszkańców.

Formy i terminy prowadzenia konsultacji społecznych określono w rozdziale 2 Ustawy (art. 5-7). Co ważne, Wójt Gminy zobligowany jest do umożliwienia mieszkańcom i pozostałym interesariuszom przekazywania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, a także w ramach przynajmniej dwóch z wymienionych form konsultacji:

- Spotkania,
- Debaty,
- Warsztaty,
- Spacer studyjny,
- Ankiety,
- Wywiady,
- Wykorzystanie grup przedstawicielskich,
- Zbieranie uwag ustnych.

Konsultacje projektu uchwały Rady Gminy o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, zostały przeprowadzone zgodnie z następującym harmonogramem:

Tabela 1. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI¹

TERMIN	MIEJSCE	FORMA	PRZEBIEG

Źródło: Opracowanie własne

Analiza przedstawionych w dokumencie danych statystycznych, uzupełniona została innymi metodami badawczymi, w tym:

1. W części dotyczącej sfery przestrzenno-funkcjonalnej gminy przeprowadzono analizę dostępności poszczególnych typów infrastruktury.
2. W części dotyczącej obszaru edukacji, dla opisu poziomu nauczania w gimnazjach posłużono się wskaźnikiem edukacyjnej wartości dodanej (EWD), zgodnie z metodologią Instytutu Badań Edukacyjnych.

1.3 POŁOŻENIE GMINY KLUCZE

Gmina Klucze położona jest w województwie małopolskim, w powiecie olkuskim. Zajmuje powierzchnię 119,3 km², w 2015 roku zamieszkiwało ją 15 017 osób. Podzielona jest na 15 sołectw, przy czym największymi ośrodkami, jest położona na południowym-zachodzie gminy miejscowość Klucze oraz zlokalizowana na zachodzie gminy - miejscowość Chechło. Dostęp do centrum powiatu oraz do krajowego układu drogowego gwarantuje przecinająca obszar gminy z północy na południe droga wojewódzka nr 791.

Najgęściej zaludnionym sołectwem jest najmniejsza pod względem terytorialnym miejscowość - Zalesie Golczowskie (397,2 os./km²), a najrzadziej zaludnionym - Golczowice (46,9 os./km²). Średnie zagęszczenie ludności w gminie wyniosło w 2015 roku 126 os./km², przy średniej w województwie małopolskim na poziomie 222 os./km².

¹ Tabela zostanie uzupełniona po przeprowadzeniu konsultacji społecznych zgodnie z postanowieniami Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Tabela 2. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W ROKU 2015

SOŁECTWO	PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE		
	OBSZAR [ha]	POPULACJA [os.]	ZAGĘSZCZENIE LUDNOŚCI [os./km ²]
Bogucin Duży	196,0	341	173,9
Bydlin	842,1	1003	119,1
Chechło	2623,7	1680	64,0
Cieślin	341,9	305	89,2
Golczowice	581,6	273	46,9
Hucisko	45,3	173	381,7
Jaroszowiec	839,0	1275	152,0
Klucze	1976,5	5024	254,2
Kolbark	529,4	510	96,3
Krzywopłaty	398,8	520	130,4
Kwaśniów Dolny	339,8	639	188,0
Kwaśniów Górny	724,5	819	113,0
Rodaki	1243,8	932	74,9
Ryczówek	1169,2	1208	103,3
Zalesie Golczowskie	79,3	315	397,2
OGÓLNIE	11931,1	15017	125,9

Źródło: GUS, Dane Urzędu Gminy Klucze, obliczenia własne

Tabela 3. ODLEGŁOŚĆ GMINY OD NAJWIĘKSZYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH

MIASTO	ODLEGŁOŚĆ W LINII PROSTEJ [km]	POŁĄCZENIE DROGOWE
Kraków	ok. 45	DK 94
Katowice	ok. 50	DK 94, S8
Częstochowa	ok. 70	DK 78, S1

Źródło: Opracowanie własne

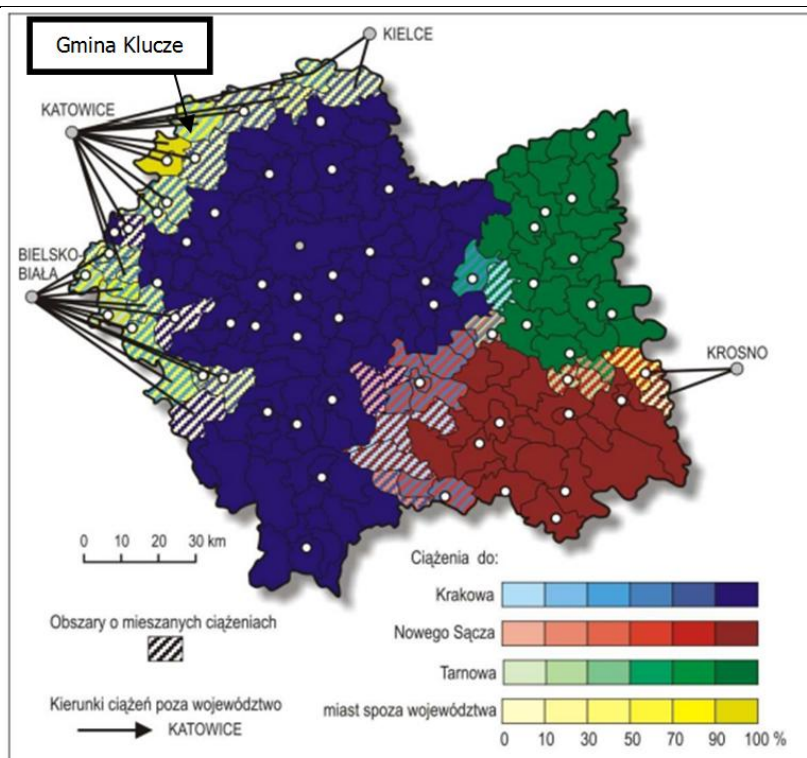
Gmina położona jest w północno-zachodniej części Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Wg podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego usytuowana jest w obrębie makroregionu geograficznego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, w mezoregionie Wyżyny Częstochowskiej.

Na obszarze gminy znajdują się Specjalne Obszary Ochrony NATURA 2000: Pustynia Błędowska, Jaroszowiec oraz Ostoja Środkowojurajska.

Pomimo tego, że gmina Klucze należy formalnie do subregionu Małopolska Zachodnia, jak wynika z analizy "Delimitacja obszarów funkcjonalnych miast" autorstwa Roberta Guzika i Arkadiusza Kołosa, notuje ona silne powiązania również z metropolią Katowic, a na poziomie regionalnym - z Olkuszem².

² Badanie funkcji, potencjału oraz trendów rozwojowych miast w województwie małopolskim, IGIGP ISP UJ, Kraków 2010

Rysunek 2. POŁOŻENIE GMINY KLUCZE W OBSZARACH FUNKCJONALNYCH

Źródło: Badanie funkcji, potencjału oraz trendów rozwojowych miast w województwie małopolskim, IGIGP ISP UJ

Wskazane wyżej powiązania przejawiają się przede wszystkim w odsetku osób, na stałe zatrudnionych poza granicami gminy. Ostatnie całościowe badania w tym zakresie prowadzono w 2015 roku dla okresu lat 2006 - 2011 (badania nie obejmowały wyjazdów zagranicznych)³.

Najczęstszymi kierunkami wyjazdów był Olkusz oraz miasta aglomeracji śląskiej. Co ciekawe, nie więcej niż 2% mieszkańców Klucz w wieku produkcyjnym zatrudnionych było w Krakowie.

Tabela 4. WYJAZDY MIESZKAŃCÓW DO PRACY POZA TEREN GMINY KLUCZE [%]

ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY POZA TEREN GMINY	20 - 25
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W OLKUSZU	5 - 7
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY DO OŚRODKÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO	5 - 7
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W KRAKOWIE	1 - 2
ODSETEK OSÓB WYJEŹDŻAJĄCYCH DO PRACY W BUKOWNIE	B/d

Źródło: Dojazdy do pracy w województwie małopolskim 2006 - 2011, opracowanie własne

³ Dojazdy do pracy w województwie małopolskim 2006 - 2011, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2015.

2. SYTUACJA SPOŁECZNA

2.1 STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

W kraju obserwowane są tendencje społeczne analogiczne do tych, jakie mają miejsce w przeważającej części krajów Unii Europejskiej. Z punktu widzenia potrzeb rewitalizacyjnych, na szczególną uwagę zasługuje zmiana struktury wiekowej społeczeństw, a zwłaszcza proces ich starzenia się, za którym idzie konieczność korekty polityki społecznej.

Proces starzenia się społeczeństwa, mierzony zarówno wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, jak i zmniejszeniem się udziału dzieci i młodzieży w strukturze wiekowej, wzmacniany jest wzrostem spodziewanej długości życia.

"Prognoza ludności na lata 2014 - 2050" sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny przewiduje, że w 2050 roku populacja kraju będzie wynosiła niespełna 34 miliony osób, przy czym spadek liczby ludności będzie nasilał się w kolejnych dekadach. W 2020 roku liczba mieszkańców Polski będzie wynosiła 38,14 mln, co będzie oznaczało spadek o ok. 1% w stosunku do 2014 roku.

Tabela 5. OCZEKIWANA PRZECIĘTNA DŁUGOŚĆ ŻYCIA W POLSCE W LATACH 2015 - 2050

PŁEĆ/ROK	2015	2020	2025	2050
Mężczyźni	73,4	74,6	75,9	82,1
Kobiety	81,2	82,1	83	87,5

Źródło: "Prognoza ludności na lata 2014 - 2050"

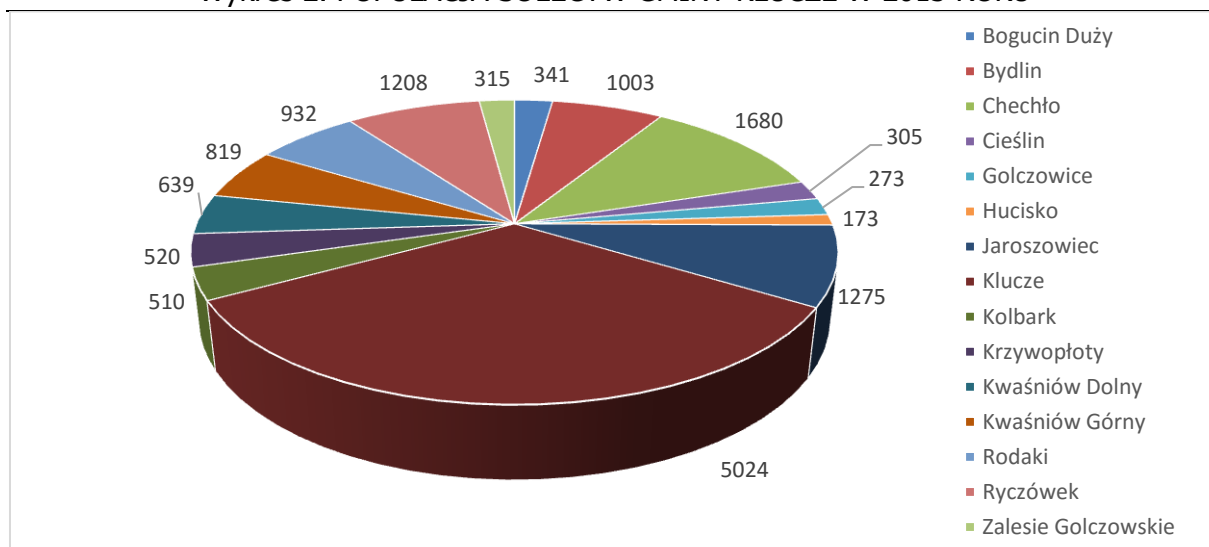
Tabela 6. UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W POPULACJI

	2014	2020	2050
Udział ludności w wieku powyżej 65 lat w populacji kraju	15,3%	18,9%	32,7%

Źródło: "Prognoza ludności na lata 2014 - 2050", obliczenia własne

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Klucze, w 2015 roku w granicach gminy mieszkało 15017 osób. Około 1/3 stanowili mieszkańcy miejscowości Klucze, przy czym populację przewyższającą 1000 mieszkańców notowano również w miejscowościach Bydlin, Chechło, Jaroszewiec i Ryczówek. Najmniejszym pod względem ludnościowym było sołectwo Hucisko (173 mieszkańców).

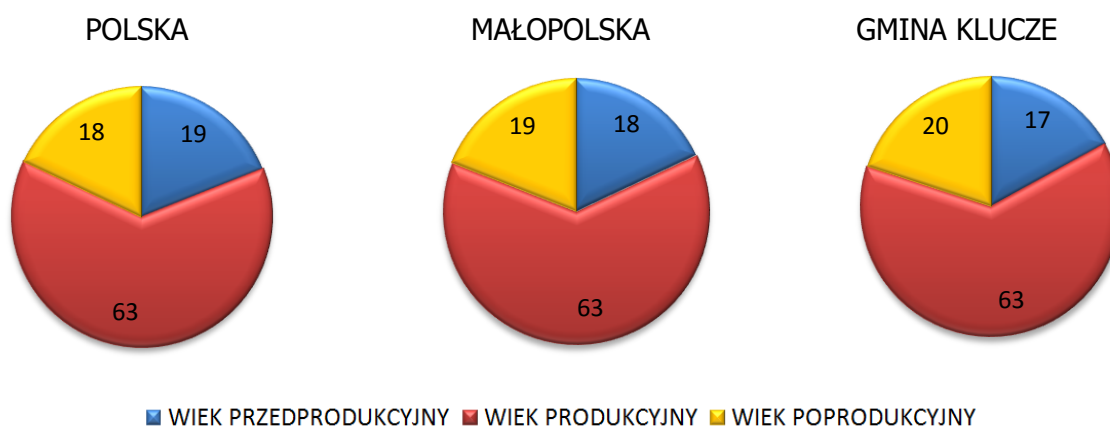
Wykres 2. POPULACJA SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Rozkład na ekonomiczne grupy wiekowe jest w gminie zbliżony do średniej w kraju i w województwie małopolskim. Notuje się taki sam odsetek osób w wieku produkcyjnym (ok. 63%), nieznacznie mniejszy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież) oraz nieco wyższy odsetek seniorów – ok. 20%, podczas gdy średnia w województwie to 18%, a w kraju - 19%.

Wykres 3. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

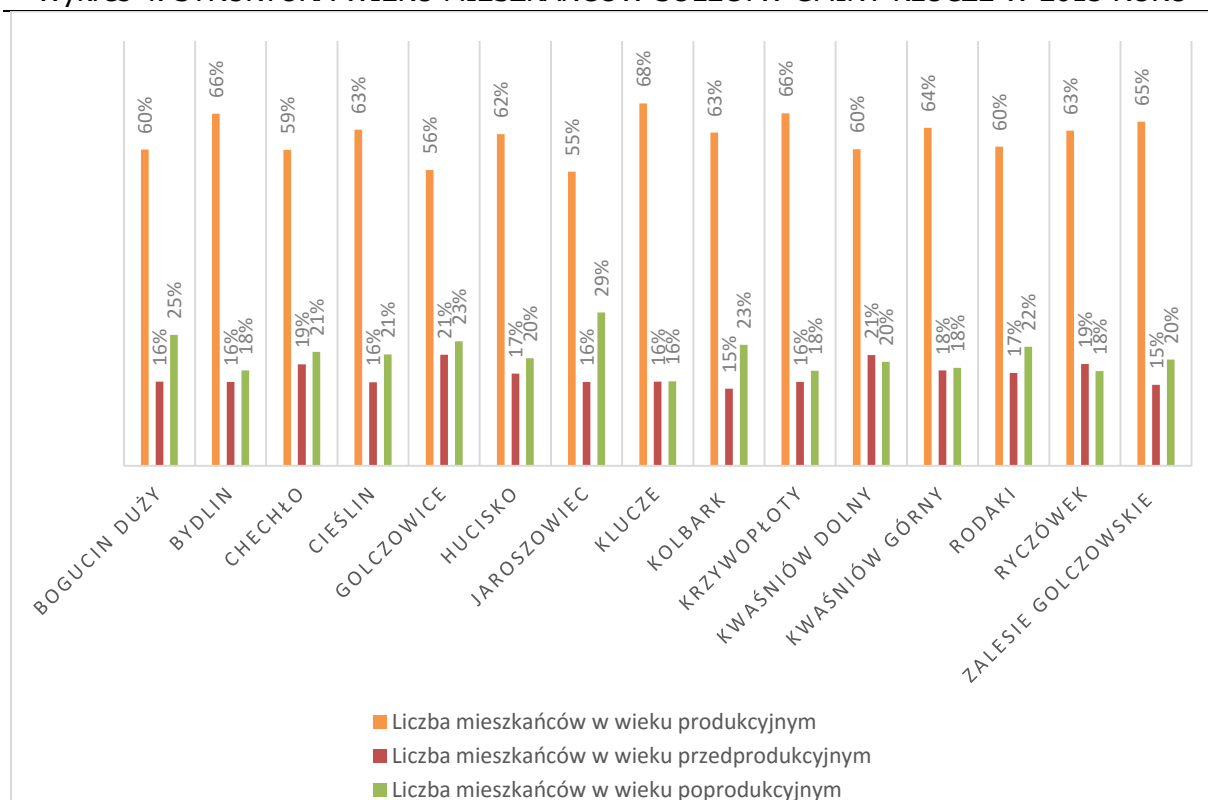

Źródło: GUS

Analiza terytorialna pozwoliła wyznaczyć różnice w strukturze wieku w poszczególnych sołectwach. Udział osób w wieku produkcyjnym waha się od 55 do 68%, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym - od 15 do 21%, a w poprodukcyjnym - od 16 do 29%⁴. Najwyższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym odnotowano w sołectwie Jaroszowiec (29%), a najniższy w sołectwie Klucze, które ponadto charakteryzuje najwyższy udział osób w wieku produkcyjnym (68%).

⁴ W danych demograficznych pochodzących z GUS i Urzędu Gminy mogą wystąpić niewielkie różnice. Wynika to z zastosowania innej metodologii obliczeniowej. GUS przyjmuje, że ludność to ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i rzeczywiście tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące). Natomiast dane z Urzędu Gminy uwzględniają osoby zameldowane.

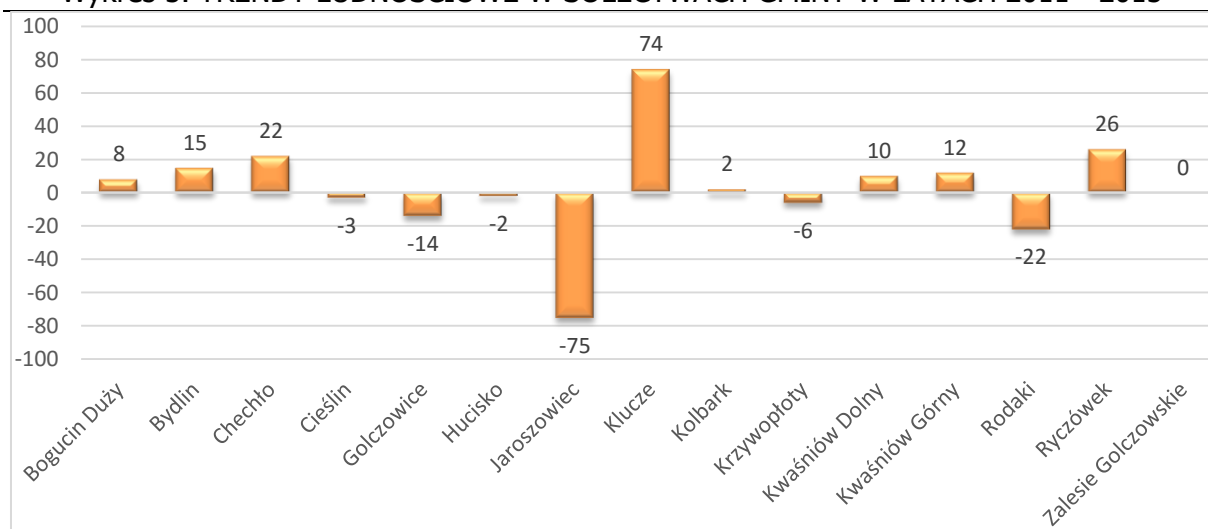
Wykres 4. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW SOŁECTW GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Na przestrzeni lat 2011 - 2015 populacja gminy nieznacznie wzrosła (z 14970 do 15017, tj. o ok. 0,3%). Należy przy tym zauważyć, że w kilku sołectwach odnotowano spadek liczby mieszkańców. Wzrostowi liczby mieszkańców w miejscowości Klucze towarzyszyło niemal identyczne zmniejszenie populacji w sąsiednim Jaroszowcu. Ponadto zmniejszenie liczby mieszkańców odnotowano w miejscowościach Rodaki, Golczowice, Krzywopłoty, Cieślin i Hucisko.

Wykres 5. TRENDY LUDNOŚCIOWE W SOŁECTWACH GMINY W LATACH 2011 - 2015

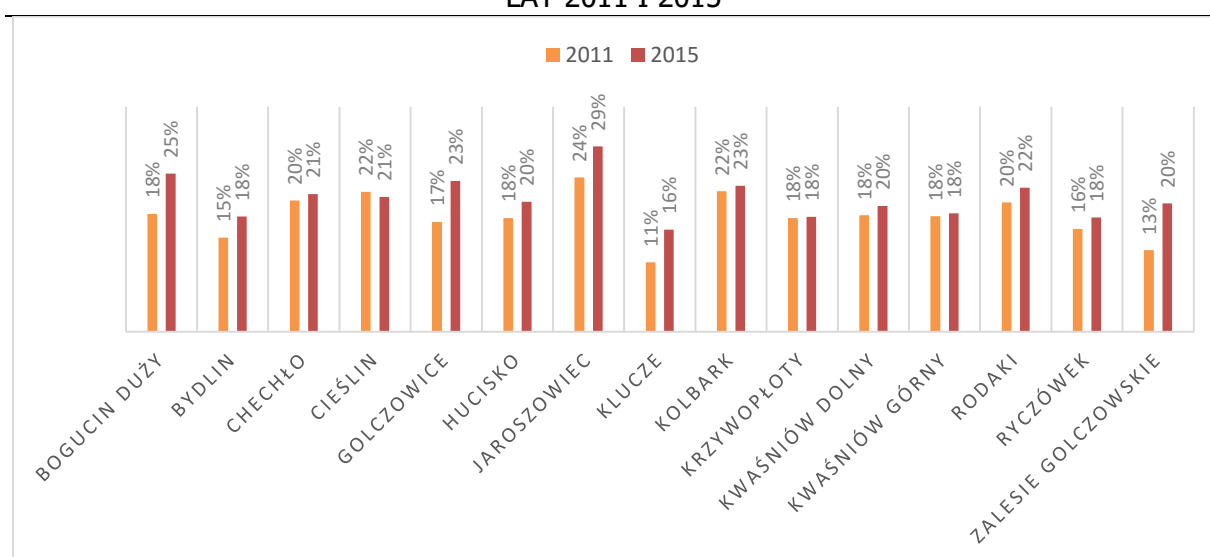

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze, opracowanie własne

W gminie obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa. Polega on na znacznym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym, któremu towarzyszy spadek liczby dzieci i młodzieży. W latach 2011 - 2015 udział seniorów zgodnie z danymi GUS zwiększył się z 18,6% do 21,4%, natomiast udział dzieci i młodzieży zmniejszył się z 17,5% do 16,9%. Podobna tendencja wynika z danych pozostających w dyspozycji Urzędu Gminy Klucze.

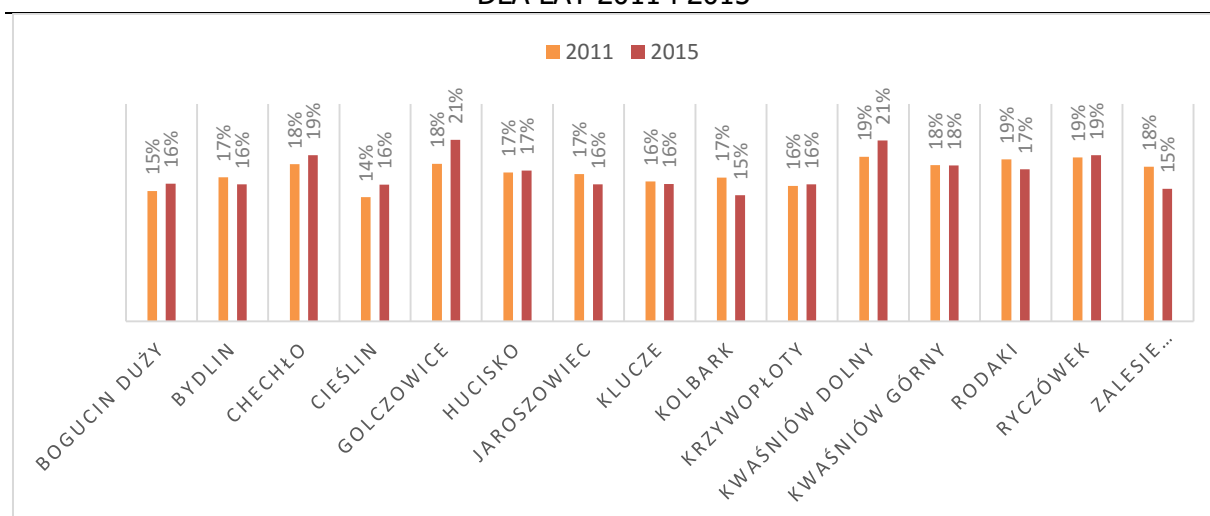
Z przedstawionych poniżej danych wynika, że w latach 2011 - 2015 udział seniorów w strukturze wiekowej zwiększył się we wszystkich sołectwach, z wyjątkiem miejscowości Cieślin, przy czym największy wzrost odnotowano w miejscowościach Zalesie Golczowskie, Bogucin Duży, Golczowice, Jaroszewiec i Klucze. W Zalesiu Golczowskim i Jaroszewcu odnotowano równocześnie spadek udziału dzieci i młodzieży w strukturze wiekowej.

Wykres 6. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze, obliczenia własne

Wykres 7. UDZIAŁ OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W POPULACJI - PORÓWNANIE DLA LAT 2011 I 2015

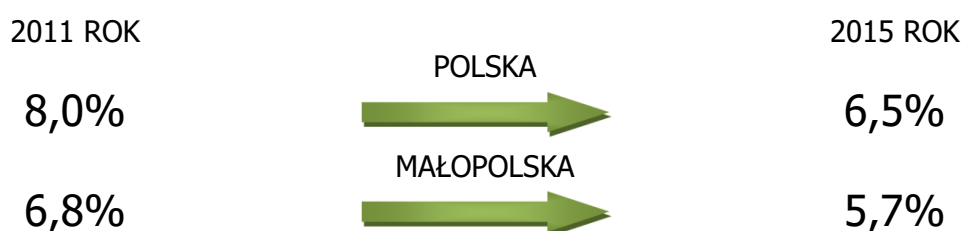

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze, obliczenia własne

2.2 BEZROBOCIE

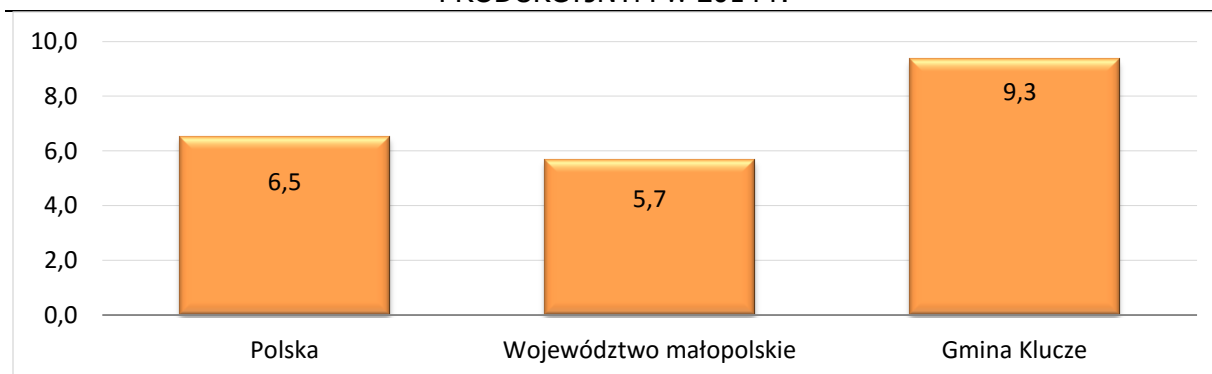
Dane przywoływane w dokumencie dotyczą bezrobocia rozumianego jako odsetek osób zarejestrowanych jako bezrobotne w grupie osób w wieku produkcyjnym. Bezrobotny zarejestrowany to osoba, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Poprawa parametrów gospodarczych w kraju wpłynęła na odczuwalną poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W ciągu minionej dekady w kraju wyraźnie zmniejszyły się bezrobocie - obecny stały trend spadkowy notowany jest od 2013 roku.

W gminie Klucze notowana była podobna tendencja. Bezrobocie liczone wg opisanej wyżej metodyki, zmniejszyło się w latach 2011 - 2015 z 11,1 do 9,3%. Pomimo tego, że spadek ten następował w szybszym tempie, w 2015 roku bezrobocie wciąż utrzymywało się na znacznie wyższym poziomie niż średnio w kraju i województwie.

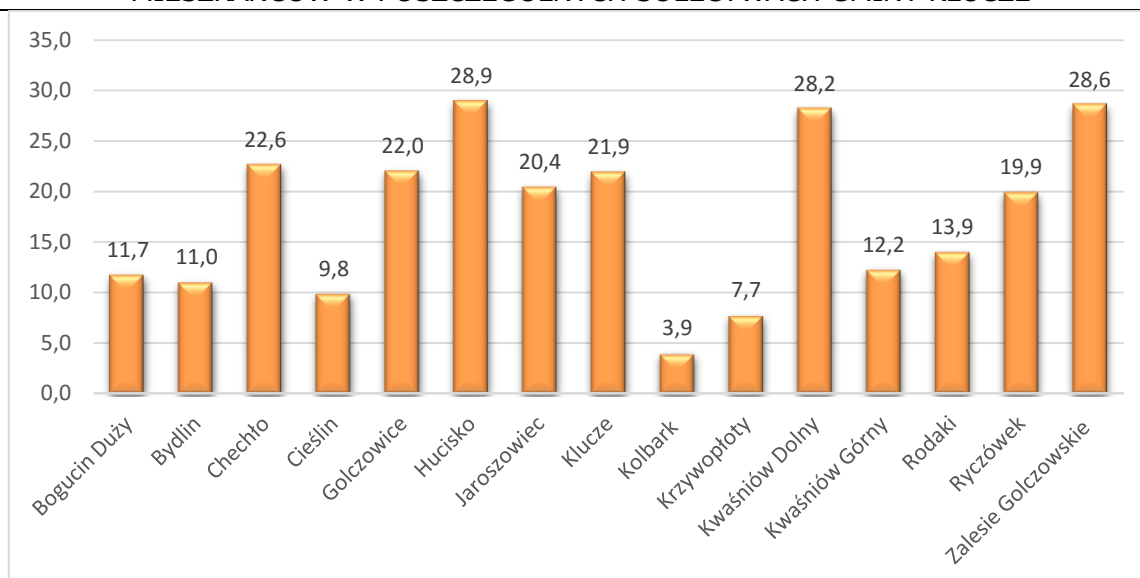
Wykres 8. UDZIAŁ ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM w 2014 r.

Źródło: GUS

Z uwagi na fakt, iż Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu dysponuje jedynie częściowymi danymi odnośnie występującego bezrobocia w przekroju terytorialnym gminy, dla określenia skali problemu bezrobocia w poszczególnych sołectwach posłużono się danymi dotyczącymi liczby przyznanych w 2015 r. zasiłków z tytułu bezrobocia.

Wykres 9. LICZBA PRYZNANYCH ZASIŁKÓW Z TYTUŁU BEZROBOCIA NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁĘTWACH GMINY KLUCZE

Źródło: Dane Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż wśród sołectw z największym problemem bezrobocia znalazły się: Hucisko, Zalesie Golczowskie, Kwaśniów Dolny, Chechło, Golczowice, Klucze, Jaroszewiec oraz Ryczówek. We wszystkich tych sołectwach ilość przyznanych zasiłków z uwagi na bezrobocie kształtowała się na poziomie wyższym niż średnio w całej gminie (18,8 przyznanych zasiłków/1000 mieszkańców).

2.3 UBÓSTWO I POMOC SPOŁECZNA

"Ubóstwo" nie jest terminem jednoznacznym. Zasadniczo wyróżnia się jego dwa typy: ubóstwo absolutne, rozumiane jako brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych czy społecznych oraz ubóstwo relatywne - w tym przypadku bierze się pod uwagę dystans dzielący poziom życia jednostki czy gospodarstwa domowego od średniego poziomu życia na danym obszarze.

Pomimo złożoności pojęcia, wciąż podstawowym parametrem określającym poziom ubóstwa jest skala dochodów. Tzw. ustawowa granica ubóstwa aktualizowana jest co 3 lata na drodze rozporządzenia Rady Ministrów⁵, stanowiącego uszczegółowienie zapisów Ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Od 1 października 2015 roku obowiązującymi kryteriami dochodowymi są:

- dla osoby samotnie gospodarującej – dochód w wysokości 634 zł,
- dla osoby w rodzinie – dochód w wysokości 514 zł;

POMOC SPOŁECZNA

Za pomoc społeczną w gminie, stanowiącą główne narzędzie przeciwdziałania ubóstwu, odpowiada Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach, działający na podstawie Ustawy z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Podstawę i opis możliwych przyczyn udzielenia pomocy społecznej stanowi art. 7 Ustawy. Poza ubóstwem, do najważniejszych zalicza się:

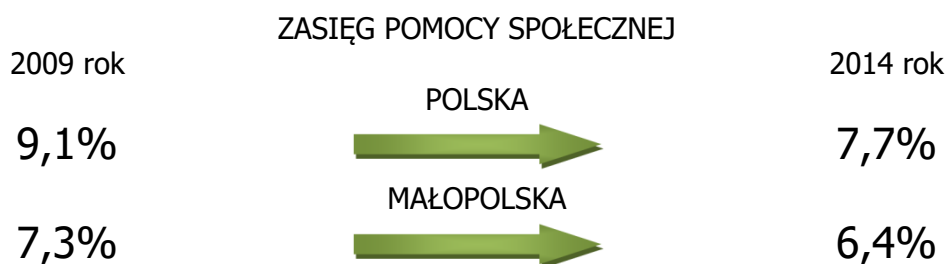
⁵ ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

bezdomność, bezrobocie, alkoholizm i niepełnosprawność. Oznacza to, że fakt korzystania z pomocy społecznej nie jest tożsamy z doświadczaniem ubóstwa. W 2014 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało prawie 8% ludności kraju (2,95 mln ludzi), z czego 2,05 mln ludzi w kraju żyło w rodzinach, spełniających kryterium dochodowe ubóstwa.

Jak wynika z analizy GUS pn. "Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014", najbardziej zagrożoną grupą są dzieci i młodzież. Ponad 10% z nich żyje w skrajnym ubóstwie, podczas gdy analogiczny współczynnik dla osób w wieku produkcyjnym wynosi 7%, a dla osób w wieku poprodukcyjnym - 4,3%. Stąd w polityce społecznej przewidziano odrębne narzędzia dla przeciwdziałania zjawisku właśnie wśród najmłodszych, przede wszystkim zasiłki na dziecko.

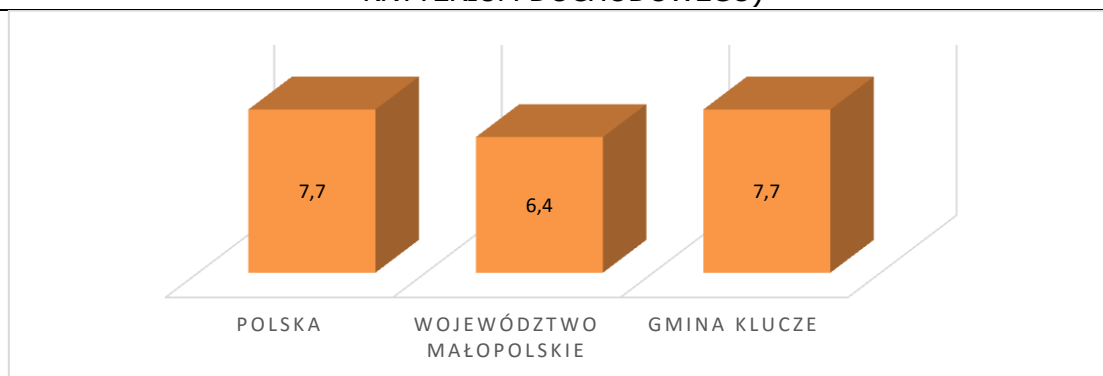
Zasiłek na dziecko uzależniony jest przede wszystkim od spełnienia kryterium dochodowego - średnie dochody na osobę w rodzinie nie mogą przekraczać 674 zł lub 764 zł, w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

Notowana w ostatnich latach poprawa sytuacji gospodarczej miała wpływ na malejące zapotrzebowanie na pomoc społeczną, której zasięg zmniejszył się w latach 2009 - 2014 z 9,1 do 7,7% w skali kraju oraz z 7,3% do 6,4% w Małopolsce.

W całej gminie Klucze, w 2014 roku, odsetek osób otrzymujących pomoc z opieki społecznej wynosił 7,7%, a zatem był równy przeciętnemu poziomowi w kraju oraz nieco wyższy niż średnio w Małopolsce (6,4%).

Wykres 10. ODSETEK OSÓB OTRZYMUJĄCYCH POMOC SPOŁECZNĄ (PONIŻEJ I POWYŻEJ KRYTERIUM DOCHODOWEGO)

Źródło: GUS

W 2015 roku wydano w gminie Klucze 1202 decyzje o przyznaniu pomocy społecznej. Najwięcej motywowanych było ubóstwem (383 decyzje) oraz bezrobociem (282 decyzje).

Częstymi przyczynami udzielania pomocy była również niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba.

Przeciętnie na 1000 mieszkańców podjęto 80 decyzji o udzieleniu pomocy, przy średniej dla województwa małopolskiego - 56,5. Większe niż średnio w gminie zapotrzebowanie na pomoc wykazywały rodziny w sołectwach Hucisko, Zalesie Golczowskie, Chechło, Klucze Golczowice i Kwaśniów Dolny.

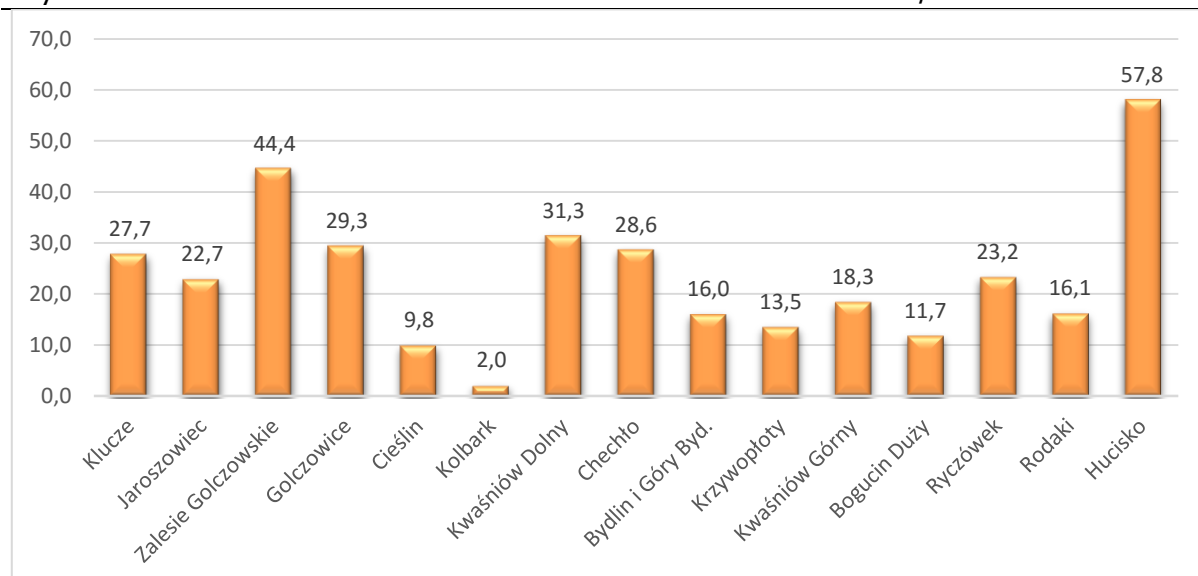
Tabela 7. PRZYCZYNY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ (NA PODSTAWIE DECYZJI)

SOŁECTWO/ PODSTAWA PRYZNANIA POMOCY	LICZBA MIESZKAŃCÓW	UBÓSTWO	SIEROCTWO	BEZDOMNOŚĆ	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	BEZROBOCIE	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	DLUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZYCH I GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM PROWADZENIU	PRZEMOC W RODZINIE	ALKOHOLIZM	NARKOMANIA	TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	TRUDNOŚCI INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	ZDARZENIE LOSOWE	SYTUACJA KRYZYSOWA	LICZBA INTERWENCJI	LICZBA INTERWENCJI/1000 MIESZK.
Hucisko	173	10	0	1	2	5	6	7	1	0	3	0	0	0	0	0	35	202,3
Zalesie Golczowskie	315	14	0	0	2	9	8	9	1	0	5	0	0	0	0	0	48	152,4
Chechło	1680	48	0	0	8	38	28	27	7	0	8	0	0	0	0	1	165	98,2
Klucze	5024	139	0	33	26	110	55	61	12	2	21	4	2	0	0	0	465	92,6
Golczowice	273	8	0	0	1	6	2	5	1	0	1	0	1	0	0	0	25	91,6
Kwaśniów Dolny	639	20	0	1	5	18	5	4	0	0	3	0	1	0	0	0	57	89,2
Ryczówek	1208	28	0	0	8	24	15	12	1	0	5	0	0	0	0	0	93	77,0
Jaroszowiec	1275	29	0	1	7	26	18	11	2	0	2	0	0	0	0	0	96	75,3
Bydlin i Góry Byd.	1003	16	0	0	5	11	15	10	3	0	5	0	1	0	0	0	66	65,8
Cieślin	305	3	0	0	2	3	4	4	0	0	0	0	0	0	1	0	17	55,7
Kwaśniów Górny	819	15	0	0	7	10	4	5	2	1	1	0	0	0	0	0	45	54,9
Krzywopłaty	520	7	0	0	0	4	6	3	1	0	1	0	1	0	0	0	23	44,2
Bogucin Duży	341	4	0	1	0	4	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	15	44,0
Rodaki	932	15	0	0	2	13	5	3	1	0	0	1	0	0	0	0	40	42,9
Kolbark	510	1	0	1	0	2	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	12	23,5

Źródło: OPS w Kluczach

Podobnie jak ma to miejsce w skali województwa oraz kraju, najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Klucze było ubóstwo, którym motywowano aż 28% przyznanych zasiłków w 2015 r. Problem ubóstwa w największym stopniu dotyczył sołectwa Hucisko oraz Zalesie Golczowskie, gdzie ilość przyznawanych zasiłków z tytułu ubóstwa na 1000 mieszkańców, wyniosła odpowiednio 57,8 oraz 44,4.

Wykres 11. LICZBA PRYZNANYCH ZASIŁKÓW Z POWODU UBÓSTWA/1000 MIESZKAŃCÓW

Źródło: OPS w Kluczach, opracowanie własne

2.4 EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

Zakres edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy, co wynika z art. 7 Ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Podstawowym dla organizacji szkolnictwa aktem jest Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Z Ustawy wynika nie tylko obowiązek zapewnienia odpowiedniej infrastruktury w granicach gminy, ale też zlokalizowania jej w odpowiedniej odległości od miejsca zamieszkania uczniów. Zgodnie z postanowieniami art. 17 ust. 2 Ustawy, droga dziecka do placówki szkolnej nie może przekraczać 3 km (w przypadku dzieci uczęszczających do przedszkoli i uczniów klas I-IV szkół podstawowych) i 4 km w przypadku uczniów V i VI klasy szkoły podstawowej i gimnazjum. W przeciwnym wypadku, gmina zobowiązana jest do zorganizowania bezpłatnego transportu lub zwrotu kosztów przejazdu dziecka środkami transportu publicznego.

W gminie działają następujące publiczne placówki przedszkolne i edukacyjne:

Klucze:

- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach

Chechło:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chechle

Bydlin:

- Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bydlinie

Jaroszewiec:

- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszewcu

Kwaśniów dolny:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kwaśniowie Dolnym

Ryczówek:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ryczówku

Rodaki:

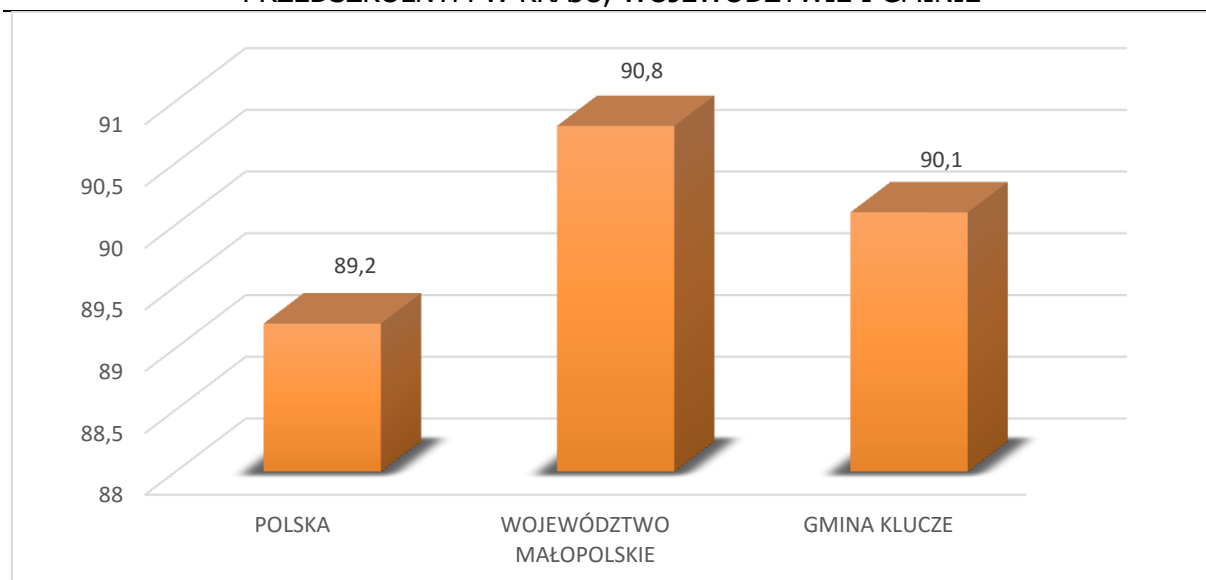
- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach

W gminie działają ponadto dwa samodzielne przedszkola – im. Marii Konopnickiej w Jarosowcu oraz im. Jasia i Małgosi w Kluczach, a także Klub Dziecięcy „Chatka Puchatka”, który powstał dzięki dofinansowaniu projektu "Rodzice wracają do pracy" i zapewnia miejsca dla trzydziściorga dzieci. Zgodnie z danymi GUS, w 2015 roku, opieką objętych było w gminie 8,4% dzieci do 3 roku życia. Jest to poziom wyższy niż średnia odnotowana zarówno w województwie Małopolskim i w kraju (odpowiednio 6,3% i 6,8%).

Punktem docelowym dla jednostek samorządu terytorialnego, odnośnie zapewnienia dzieciom opieki i wychowania przedszkolnego są jednak tzw. cele barcelońskie, zakładające zabezpieczenie 33% miejsc w żłobkach dla dzieci w wieku 0-3 lat oraz 90% w przedszkolach dla dzieci w wieku przedszkolny⁶. Oznacza to, że statystycznie dobry poziom zabezpieczenia miejsc w żłobkach w gminie Klucze wynika nie z sytuacji obiektywnej, ale z niskiego poziomu realizacji usług w tym zakresie w całym kraju.

Odsetek dzieci w wieku 4-6 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym jest nieco niższy niż przeciętnie - wynosi 90,1%, podczas gdy średnia w województwie to 90,8%.

Wykres 12. ODSETEK DZIECI W WIEKU 4-6 LAT OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE

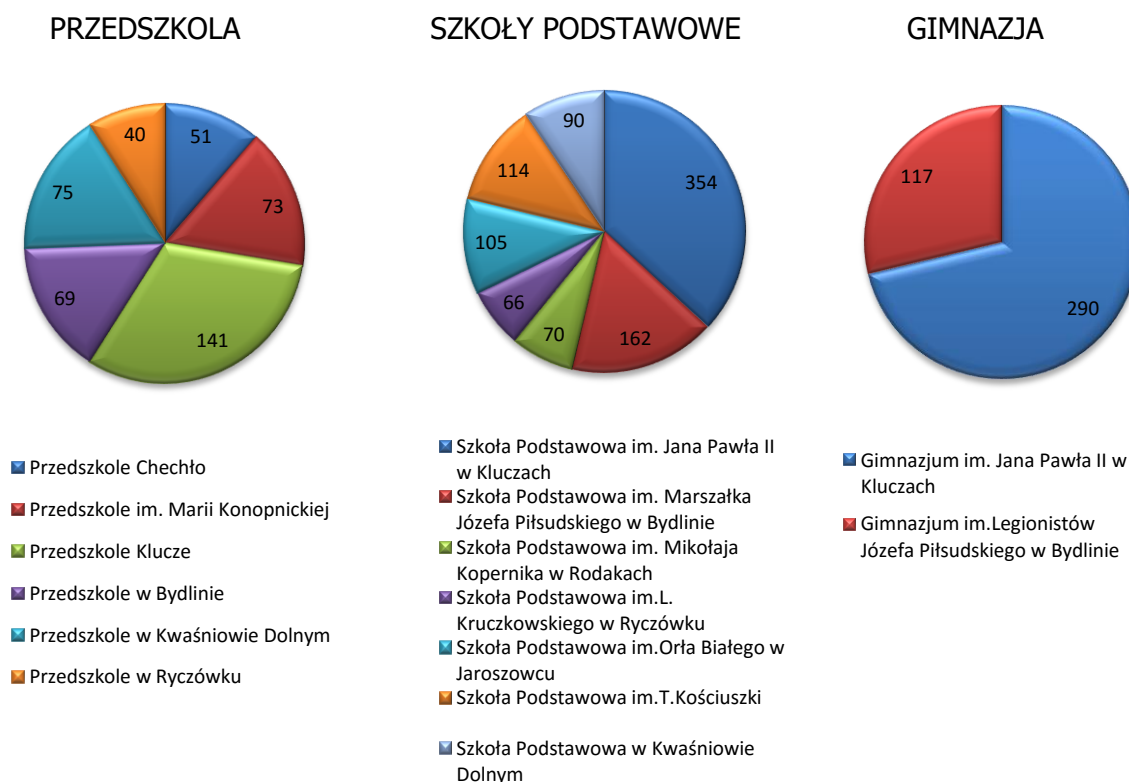

Źródło: GUS

Największymi pod względem liczby uczniów placówkami są szkoły w miejscowości Klucze. W 2015 roku do SP w Kluczach uczęszczało 354 uczniów, a do Gimnazjum - 290. Najmniejszą zaś pod względem liczebności placówką była Szkoła Podstawowa im. L. Kruczkowskiego w Ryczówku (66 uczniów).

⁶ „Cele barcelońskie. Rozwój struktur opieki nad dziećmi w Europie na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu”

Wykres 13. ZESTAWIENIE PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ W GMINIE KLUCZE

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Poziom edukacji najczęściej mierzony jest na jeden z dwóch sposobów - przy pomocy danych statystycznych dotyczących wyników egzaminów lub skali staminowej, pozwalającej określić, jaki wynik uzyskał uczeń na tle innych zdających.

Dla przedstawienia poziomu edukacji uczniów, porównano średnie wyników egzaminów (sprawdzian po 6. klasie szkoły podstawowej i egzamin gimnazjalny). Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę zdających, uniemożliwiającą efektywne porównanie wyników metodami statystycznymi dla poszczególnych lat, przedstawiono średnie dla okresu lat 2011 - 2015. Dla egzaminów gimnazjalnych wzięto pod uwagę średnie wyniki z części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i językowej w zakresie języka angielskiego na poziomie podstawowym.

Obwód szkolny Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Jaroszowcu dotyczy sołectw Jaroszowiec, Bogucin Duży, Zalesie Golczowskie i Golczowice, co uwzględniono w dalszych analizach⁷.

⁷ Statut Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Jaroszowcu, www.szkolajaroszowiec.pl

Tabela 8. WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOŁACH GMINY KLUCZE
W LATACH 2011 - 2015

SZKOŁA	WYNIKI SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015					ŚREDNI % WYNIK SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015	ŚREDNI % WYNIK SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015 W WOJ. MAŁOPOLSKIM	RÓŻNICA % MIĘDZY ŚREDNIM WYNIKIEM W SZKOLE I ŚREDNIĄ W WOJ. MAŁOPOLSKIM
	2011	2012	2013	2014	2015			
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach	63	50	68	61	73,0	63,0	64,8	-1,8
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach	78	63	66	62	68,3	67,5	64,8	2,7
Szkoła Podstawowa im. Leona Kruczkowskiego w Ryczówku	57	61	54	61	69,3	60,5	64,8	-4,3
Zespół Szkolno- Przedszkolny - Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie	70	62	69	75	68,8	69,0	64,8	4,2
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszewcu	70	56	56	59	56,5	59,5	64,8	-5,3
Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Chechle	63	60	64	62	57,4	61,3	64,8	-3,5
Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym	65	62	76	76	70,4	69,9	64,8	5,1
ŁĄCZNIE	66,6	59,1	64,7	65,1	66,2	64,4	64,8	-0,4

Źródło: OKE Kraków, opracowanie własne

Tabela 9. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W SZKOŁACH GMINY KLUCZE
W LATACH 2011 - 2015

SZKOŁA / SOŁECTWO	WYNIKI SPRAWDZIANU PO SZKOLE PODSTAWOWEJ W LATACH 2011 - 2015					ŚREDNI % WYNIK EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W LATACH 2011 - 2015	ŚREDNI % WYNIK EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W LATACH 2011 - 2015 W WOJ. MAŁOPOLSKIM	RÓŻNICA MIĘDZY ŚREDNIM WYNIKIEM W SZKOLE I ŚREDNIĄ W WOJ. MAŁOPOLSKIM
	2011	2012	2013	2014	2015			
Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie	52,0	68,0	67,2	66,9	64,5	63,7	59,1	4,6
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach	58,3	59,6	61,4	59,7	60,7	60,0	59,1	0,9

Źródło: OKE Kraków, opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich 5 lat, aż trzy spośród siedmiu Szkół Podstawowych w Gminie Klucze uzyskało wyniki przewyższające średnią w Małopolsce (Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach, Zespół Szkolno-Przedszkolny - Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie, Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym). Z kolei najniższy wynik na tle rówieśników uzyskiwały dzieci z Jaroszewca (o 5,3% niższy niż średnia dla województwa), Ryczówka, Chechła oraz Klucz.

Uczniowie Gimnazjum w Kluczach w ostatnich 5 latach osiągnęli wynik na poziomie średniej w woj. małopolskim. Lepsze wyniki osiągnęli uczniowie Gimnazjum w Bydlinie - średnio o 4,6% wyższe niż średnio w Małopolsce.

Jak wskazano wyżej, analiza danych statystycznych odnośnie końcowych wyników egzaminów może być tylko częściową wskazówką, zwłaszcza, kiedy mamy do czynienia z ograniczoną liczbą zdających. W takich sytuacjach z pomocą przychodzi współczynnik edukacyjnej wartości dodanej (EWD), pozwalający porównać wyniki uczniów na początku i na końcu nauki w danej placówce. Dzięki temu minimalizuje się wpływ takich czynników jak kapitał kulturowy wyniesiony z domu lub możliwości finansowania dodatkowych zajęć przez rodziców, a wysuwa się na pierwszy plan poziom nauczania w danej szkole.

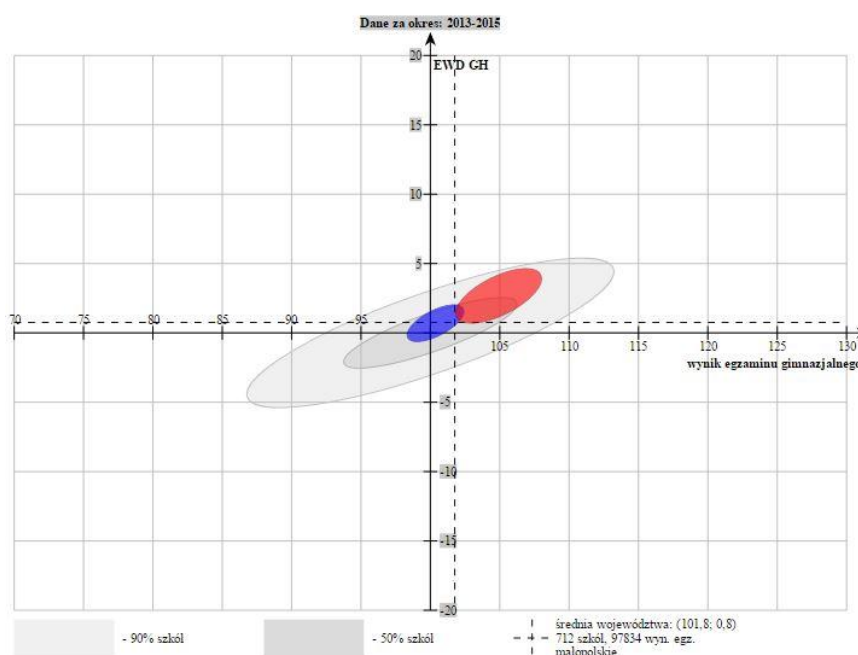
Tabela 10. MODEL EDUKACYJNEJ WARTOŚCI DODANEJ

KAPITAŁ KULTUROWY UCZNIÓW WYNIESIONY Z DOMU	SŁABE WYNIKI W NAUCE	ŚREDNIE WYNIKI W NAUCE	DOBRE WYNIKI W NAUCE
WYSOKI	EWD - UJEMNY (BARDZO NISKI)	EWD - UJEMNY	EWD - DODATNI
NISKI	EWD - NEUTRALNY	EWD - DODATNI	EWD - DODATNI (WYSOKI)

Źródło: <http://ewd.edu.pl>, Instytut Badań Edukacyjnych

W Polsce EWD oblicza się przede wszystkim dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Poniżej przedstawiono parametr dla obydwu gimnazjów działających w gminie w latach 2013 - 2015. Wykorzystano przy tym materiały graficzne Instytutu Badań Edukacyjnych.

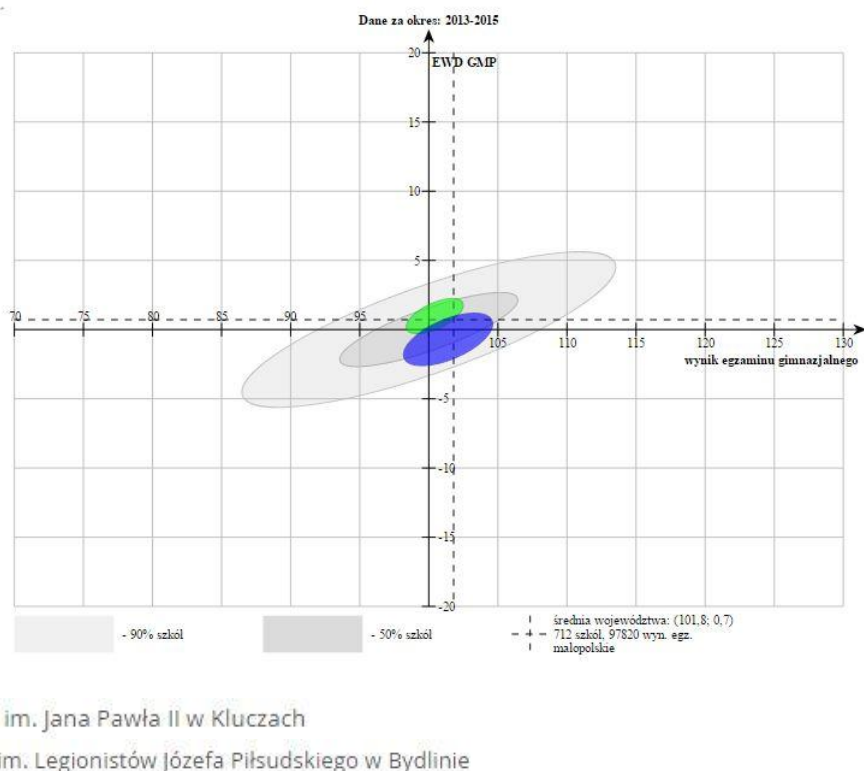
Wykres 14. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH

- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach
- Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie

Źródło: <http://ewd.edu.pl>, Instytut Badań Edukacyjnych

Wykres 15. EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA GIMNAZJÓW W GMINIE KLUCZE W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

Źródło: <http://ewd.edu.pl>, Instytut Badań Edukacyjnych

Analizując parametry EWD dla gimnazjów w Kluczach oraz Bydlinie można stwierdzić, iż poziom nauczania w tych placówkach kształtował się w granicach średniej wojewódzkiej. Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kluczach charakteryzowało się wyższym poziomem nauczania w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, zaś Gimnazjum im. Legionistów Józefa Piłsudskiego w Bydlinie oferowało wyższy standard kształcenia w zakresie przedmiotów humanistycznych.

2.5 PRZESTĘPCZOŚĆ

Na ogólny poziom i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców wpływają przede wszystkim poziom przestępczości oraz sposób organizacji przestrzeni publicznej, zwłaszcza odnośnie dostosowania sieci drogowej. Temat bezpieczeństwa na drogach został omówiony w dalszej części opracowania.

Poziom przestępczości w kraju systematycznie się obniża. Dotyczy to przestępstw ciężkich (np. liczba pobić obniżyła się w latach 2011 - 2015 o 48%), ale też mniej poważnych, ale przez to, że częstszych - bardziej dolegliwych. Przykładowo liczba kradzieży obniżyła się w analogicznym okresie o 30%, a kradzieży z włamaniem o 17%.

Tabela 11. WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI PRZESTĘPCZOŚCI W POLSCE I GMINIE KLUCZE

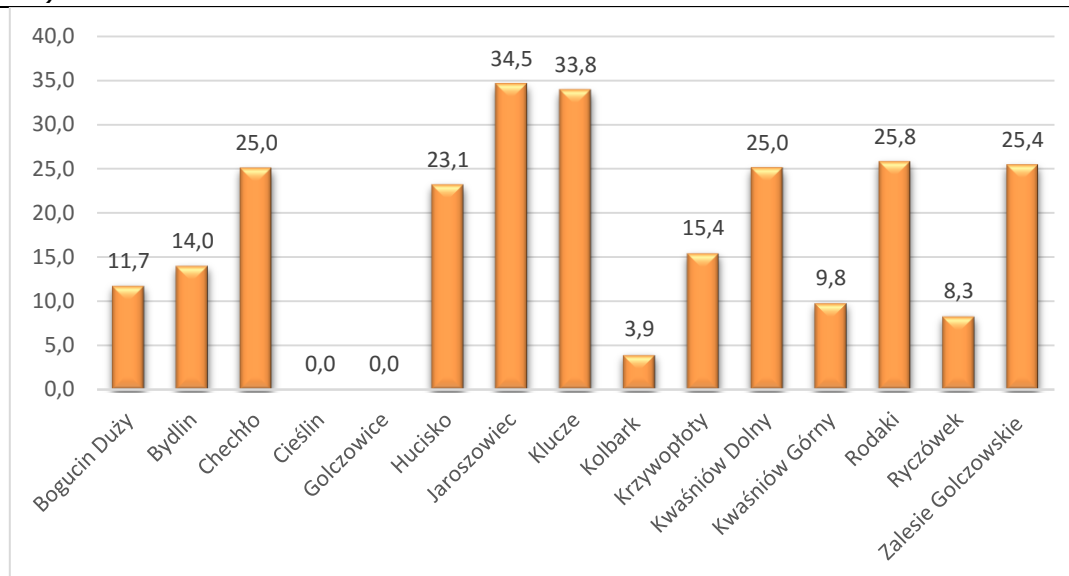
ZDARZENIE	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2011 R.	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2015 R.	ZMIANA [%]	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW POLSKI W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ W GMINIE KLUCZE W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 R.
Bójki i pobicia	10 703	5550	48,1%	1,44	1	0,67
Kradzieże z włamaniem	114 193	94680	17,1%	24,62	9	5,99
Kradzieże cudzej rzeczy	216 970	150800	30,5%	39,22	20	13,32

Źródło: www.statystyka.policja.pl, Komenda Powiatowa Policji w Olkuszu, opracowanie własne

Z danych policji w Olkuszu wynika, że na przestrzeni ostatnich 5 lat, w gminie Klucze nastąpiła poprawa bezpieczeństwa. Przeciętnie odnotowywano zdecydowanie mniej przestępstw niż w pozostałych obszarach kraju. Dotyczyło to m.in. bójek, pobić i kradzieży.

Miejscowo notowane jest nasilenie dolegliwych przestępstw, zwłaszcza w kategorii kradzież cudzej rzeczy. Poniżej przedstawiono średnią liczbę takich przypadków w latach 2011-2015 w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Dane statystyczne wskazują, że najgorsza sytuacja w tym zakresie występuje w sołectwach Jaroszewiec oraz Klucze.

Wykres 16. ŚREDNIA LICZBA PRZYPADKÓW KRADZIEŻY CUDZEJ RZECZY (W LATACH 2011-2015) NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Olkuszu, opracowanie własne

2.6 KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny można zdefiniować za Francisem Fukuyamą jako „zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie”. Wspólne wartości wzmacniają zaufanie, a to z kolei pozwala wspólnocie działać bardziej skutecznie.

W społeczeństwach zachodnich, przejawem współdziałania obywateli na poziomie lokalnym są przede wszystkim zaangażowanie w sprawy samorządu lokalnego i aktywność w ramach organizacji pozarządowych.

Jak podkreślono w opracowanym w 2015 roku raporcie "Państwo i my. Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej" pod redakcją prof. Jerzego Hausnera, pomimo częstych dysfunkcji, instytucje samorządu lokalnego cieszą się pozytywnymi recenzjami blisko 2/3 obywateli.

Tabela 12. OCENA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH W POLSCE W LATACH 2011 - 2015

OCENA WŁADZ MIASTA/GMINY	2011	2012	2013	2014	2015
Dobra	65 - 69%	60 - 63%	56 - 62%	59 - 65%	63%
Zła	20 - 24%	26 - 29%	27 - 34%	25 - 30%	23%

Źródło: "Państwo i my. Osiem grzechów głównych Rzeczypospolitej", CBOS

Parametrem, który służy najczęściej do opisu zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej i kraju jest frekwencja wyborcza. W poniższej tabeli podano wybrane dane odnośnie frekwencji w gminie i sołectwach, zgodnie z poziomem udostępniania ich przez Państwową Komisję Wyborczą.

Tabela 13. FREKWENCJA WYBORCZA W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE NA TLE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

WYBORY	PARLAMENTARNE (SEJM) - 2015 [%]		PREZYDENCKIE - 2015 [%]		DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO - 2014 [%]		SAMORZĄDOWE - 2014 [%]		ŁĄCZNIE	
	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO	SOŁECTWA	WOJEWÓDZTWO
Bogucin Duży	58,7%	54,9%	63,4%	58,9%	36,2%	27,6%	50,2%	48,5%	52,1%	47,47%
Bydlin i Góry Byd,	54,1%		52,0%		22,3%		58,6%		46,8%	
Chechło	47,5%		49,2%		21,7%		50,4%		42,2%	
Cieślin	56,5%		61,4%		23,0%		65,9%		51,7%	
Golczowice	53,1%		53,3%		30,2%		63,1%		49,9%	
Hucisko	47,8%		46,4%		17,4%		53,8%		41,4%	
Jaroszowiec	55,0%		52,9%		22,8%		53,2%		46,0%	
Klucze	54,4%		51,8%		21,7%		52,0%		45,0%	
Kolbark	61,4%		54,9%		27,3%		66,3%		52,5%	
Krzywopłaty	58,9%		52,3%		24,8%		65,4%		50,4%	
Kwaśniów Dolny	51,5%		51,0%		23,3%		55,9%		45,4%	
Kwaśniów Górny	51,5%		51,0%		23,3%		55,9%		45,4%	
Rodaki	52,0%		50,3%		21,3%		48,0%		42,9%	
Ryczówek	47,8%		46,4%		17,4%		53,8%		41,4%	
Zalesie Golczowskie	55,0%		63,4%		22,8%		53,2%		48,6%	
GMINA	53,2%		51,6%		23,0%		53,9%		45,4%	

Źródło: www.pkw.gov.pl

Widoczne w gminie są następujące tendencje:

- Mieszkańcy gminy w największej liczbie biorą udział w wyborach samorządowych, dla których frekwencja w gminie jest znacznie wyższa niż dla województwa,
- Sołectwami o najniższej frekwencji wyborczej w gminie są Ryczówek, Hucisko i Chechło.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W gminie Klucze działa 58 organizacji pozarządowych. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców średnio przypada 3,9 organizacji pozarządowej. Najczęstszymi typami aktywności mieszkańców, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach jest przynależność do ugruntowanych w przestrzeni publicznej instytucji - kół gospodyń wiejskich i Ochotniczej Straży Pożarnej. W Gminie działają również w znacznej liczbie kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe.

Warto również zauważyć aktywność NGO o charakterze typowo lokalnym. Organizacje takie działają przede wszystkim w Kolbarku, Jaroszowcu, Kwaśniowie Dolnym, Rodakach, Chechle i Ryczówku.

Jak wynika z poniższego zestawienia, najwyższy poziom aktywności mieszkańców występuje w Bogucinie Dużym i Kolbarku. Łącznie miejscowości zamieszkiwane przez 851 osób są miejscem działania 8 organizacji pozarządowych. Statystycznie najniższe parametry odnotowano w Kluczach, Kwaśniowie Górnym, Zalesiu Golczowskim, Ryczówku i Cieślinie.

Tabela 14. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

SOŁECTWO	ORGANIZACJA	POPULACJA	LICZBA ORGANIZACJI	LICZBA ORGANIZACJI/ 1000 OS.
BOGUCIN DUŻY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH BOGUCIN DUŻY	341	4	11,7
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA BOGUCIN DUŻY			
	STOWARZYSZENIE „WSZYSCY RAZEM W BOGUCINIE DUŻYM”			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA BOGUCIN DUŻY			
KOLBARK	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH „ZRÓDEŁKO” W KOLBARKU	510	4	7,8
	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO KLUCZ			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA KOLBARK			
	LZS „KOLBARK BŁYSKAWICA”			
KWAŚNIÓW DOLNY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KWAŚNIÓW DOLNY	639	4	6,3
	STOWARZYSZENIE „VAJRA”			
	STOWARZYSZENIE „BRACTWO SZKOLNE NA RZECZ BUDOWY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KWAŚNIOWIE			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA KWAŚNIÓW DOLNY			
HUCISKO	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH HUCISKO	173	1	5,8
BYDLIN	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH BYDLIN	1003	5	5,0
	ULKS „LEGIONIK”			
	LKS „LEGION” BYDLIN			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA BYDLIN			
JAROSZOWIEC	STOWARZYSZENIE „OTWARCI”	1275	6	4,7
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH JAROSZOWIEC			
	UKS KLUCZE			
	LKS „UNIA” JAROSZOWIEC			
	ULKTS JAROSZOWIEC			
RODAKI	MAŁOPOLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ WALKI Z GRÓZLICĄ...”NIKIFOR”	932	4	4,3
	STOWARZYSZENIE JAROSZOWIEC			
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH RODAKI			
	UKS „MAŁOPOLANIE”			
CHECHŁO	JURajska Wioska Rodaki	1680	7	4,2
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA RODAKI			
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH CHECHŁO			
	ULKS „CENTURIA”			
	STOWARZYSZENIE „NASZA WIEŚ NASZA RADOŚĆ			
SPOŁDZIELNIA SOCJALNA „OPOKA”				
STOWARZYSZENIE „POLSKA SAHARA”				

	STOWARZYSZENIE PUSTYNNNA GRUPA TERENOWA			
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA CHECHŁO			
KRZYWOPŁOTY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KRZYWOPŁOTY	520	2	3,8
	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA KRZYWOPŁOTY			
GOLCZOWICE	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH GOLCZOWICE	273	1	3,7
CIEŚLIN	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH CIEŚLIN	305	1	3,3
RYCZÓWEK	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA RYCZÓWEK			
	STOWARZYSZENIE "JURAJSKI ZAKĄTEK"			
	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU I PROMOCJI RYCZÓWKA „KUŹNIA”	1208	4	3,3
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH RYCZÓWEK			
ZALESIE GOLCZOWSKIM	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH ZALESIE GOLCZOWICKIE	315	1	3,2
KLUCZE	UKS KLUCZE			
	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KLUCZE			
	GLKS „PRZEMSA” KLUCZE			
	UKS „SAMURAJ”			
	AKADEMIA PIŁKARSKA „PRZEMSA KLUCZE”			
	CHRZEŚCIJAŃSKIE STOWARZYSZENIE DOBROCZYNNNE			
	STOWARZYSZENIE FORUM OŚWIATOWE KLUCZE			
	STOWARZYSZENIE „BABINIEC”			
	STOWARZYSZENIE „ZIEMIA KLUCZEWSKA” W KLUCZACH	5024	13	2,6
	STOWARZYSZENIE TURYSTYCZNO-WĘDKARSKIE „BIAŁA PRZEMSA”			
	STOWARZYSZENIE „PRODUKT LOKALNY NAD BIAŁĄ PRZEMSA”			
	PTTK KOŁO KLUCZE			
	STOWARZYSZENIE EDUKACYJNE "PROGRESS"			
KWAŚNIÓW GÓRNY	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH KWAŚNIÓW GÓRNY	819	2	2,4
	UKKS „ORZEŁ KWAŚNIÓW”			
ŁĄCZNIE		15017	59	3,9

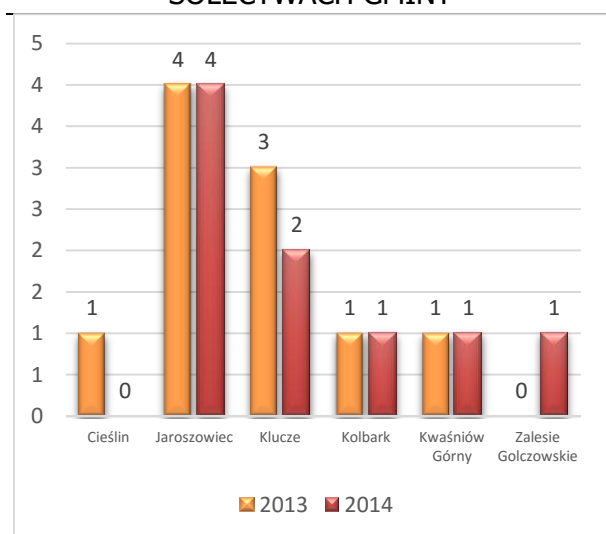
Źródło: Dane UG Klucze, opracowanie własne

UCZESTNICTWO W KULTURZE

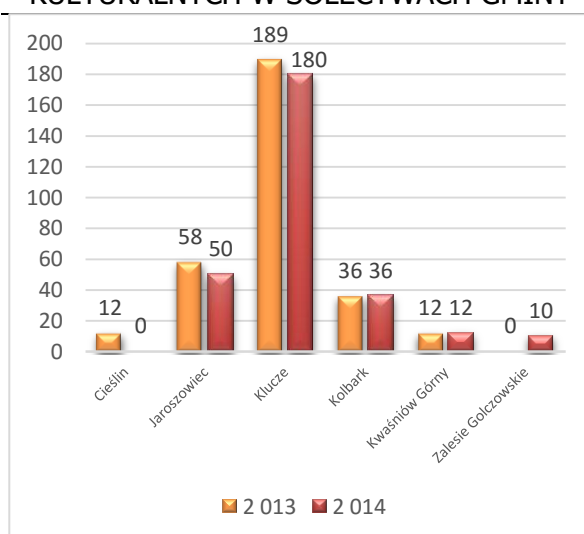
Dla opisu oferty kulturalnej przyjęto współczynnik, bazujący na liczbie mieszkańców danego sołectwa i liczbie kół kulturalnych, istniejących w poszczególnych miejscowościach.

Warto zwrócić uwagę, że na przestrzeni lat 2013 - 2014, liczba kół działających w poszczególnych sołectwach gminy zmniejszyła się. Równocześnie obniżyła się liczba członków kół (wyjątek stanowi jedynie sołectwo Zalesie Golczowskie). Przy czym największy % spadek liczby członków kół kulturalnych odnotowano w sołectwie Jaroszewiec.

Wykres 17. LICZBA KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY

Wykres 18. LICZBA CZŁONKÓW KÓŁ KULTURALNYCH W SOŁECTWACH GMINY

Źródło: GUS

Mieszkańcy korzystają z publicznej oferty kulturalnej w ograniczonym zakresie. Aż w 10 sołectwach nie funkcjonuje w sferze kultury żaden podmiot. W poniższej tabeli

przedstawiono współczynnik uczestnictwa w kulturze, stanowiący stosunek liczby uczestników kół kultury do liczby mieszkańców. Warto przy tym mieć na uwadze, że wysoka liczba uczestników kół kulturalnych w Kluczach wynika również z aktywności mieszkańców pozostałych sołectw.

Średnio dla terenu całej gminy współczynnik uczestnictwa w kulturze wyniósł w 2015 roku 1,92%. W tym samym czasie w kraju wynosił 1,3%, a w województwie małopolskim - 1,4%. Zerowy poziom uczestnictwa w kulturze w danych jednostkach wynika z braku odpowiedniej oferty na miejscu. Mieszkańcy uczestniczą w zajęciach w sąsiednich miejscowościach.

Tabela 15. POZIOM UCZESTNICTWA W KULTURZE W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW	UCZESTNICZY KÓŁ KULTURALNYCH	WSPÓŁCZYNNIK UCZESTNICTWA W KULTURZE
Bogucin Duży	341	0	0,00%
Bydlin	1003	0	0,00%
Cechło	1680	0	0,00%
Cieślin	305	0	0,00%
Golczowice	273	0	0,00%
Hucisko	173	0	0,00%
Jaroszowiec	1275	50	3,92%
Klucze	5024	180	3,58%
Kolbark	510	36	7,06%
Krzywopłaty	520	0	0,00%
Kwaśniów Dolny	639	0	0,00%
Kwaśniów Górny	819	12	1,47%
Rodaki	932	0	0,00%
Ryczówek	1208	0	0,00%
Zalesie Golczowskie	315	10	3,17%
GMINA KLUCZE	15017	288	1,92%

Źródło: GUS, obliczenia własne

UCZESTNICTWO W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH

W gminie działa 10 klubów sportowych. Są to:

- Ludowy Klub Sportowy "LEGION" (Bydlin)
- Uczniowski Klub Sportowy "ORZEŁ KWAŚNIÓW" (Kwaśniów Dolny)
- Uczniowski Klub Sportowy "KUMITE" (Klucze)
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy "LEGIONIK" (Bydlin)
- Ludowy Klub Sportowy "UNIA" Jaroszowiec
- Uczniowski Klub Sportowy "MAŁOPOLANIE" (Rodaki)
- Ludowy Zespół Sportowy "BŁYSKAWICA" Kolbark
- Gminny Ludowy Klub Sportowy "PRZEMSA" Klucze
- Uczniowski Ludowy Klub Tenisa Stołowego (Jaroszowiec)
- Uczniowski Klub Sportowy w Kluczach

Tabela 16. POZIOM UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE

JEDNOSTKA	LICZBA KLUBÓW	ĆWICZĄCY OGÓŁEM	ĆWICZĄCY MĘŻCZYŹNI	ĆWICZĄCE KOBIETY
POLSKA	14 009	919 256	690 156	229 100
MAŁOPOLSKIE	1 411	102 780	78 684	24 096
GMINA KLUCZE	12	550	447	103
Bydlin	2	103	87	16
Chechło	1	70	70	0
Jaroszowiec	2	85	77	8
Klucze	4	185	147	38
Kolbark	1	24	24	0
Kwaśniów Dolny	1	26	17	9
Rodaki	1	57	25	32

Źródło: GUS

Pomimo znacznej liczby klubów sportowych, dostępność do zajęć jest ograniczona terytorialnie (kluby działają jedynie w 7 sołectwach). Ponadto na uwagę zasługuje duża dysproporcja pomiędzy poziomem uczestnictwa w ćwiczeniach kobiet i mężczyzn. Problem ten jest najbardziej dostrzegalny w sołectwach Chechło i Kolbark (gdzie w zajęciach sportowych biorą udział jedynie mężczyźni) oraz w Jaroszowcu i Kwaśniowie Dolnym (znikomy odsetek ćwiczących kobiet).

Biorąc pod uwagę powyższe dane, dla poszczególnych sołectw zastosowano wskaźnik równego dostępu do oferty sportowej, mierzony poprzez udział ćwiczących kobiet w ogólnej liczbie ćwiczących osób. Wskazuje on na istnienie lub brak oferty przeznaczonej dla kobiet.

Średnio w całej gminie udział ćwiczących kobiet w ogólnej liczbie ćwiczących osób jest niższy o ok. 1/3 niż w kraju i województwie małopolskim. Wśród sołectw, które posiadają zaplecze sportowe, a które w najmniejszym stopniu realizują potrzebę komplementarnej oferty sportowej należy wymienić Chechło, Kolbark, Jaroszowiec, Bydlin i Klucze.

Tabela 17. AKTYWNOŚĆ SPORTOWA MĘŻCZYŹN I KOBIET W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

JEDNOSTKA	LICZBA KLUBÓW	ĆWICZĄCY OGÓŁEM	ĆWICZĄCY MĘŻCZYŹNI	ĆWICZĄCE KOBIETY	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LICZBA ĆWICZĄCYCH MĘŻCZYŹN/1000 MIESZK.	LICZBA ĆWICZĄCYCH KOBIET/1000 MIESZK.	LICZBA ĆWICZĄCYCH / 1000 MIESZK.	UDZIAŁ ĆWICZĄCYCH KOBIET
POLSKA	14 009	919 256	690 156	229 100	38 437 239	18	6	24	25%
MAŁOPOLSKIE	1 411	102 780	78 684	24 096	3 372 618	23,3	7,1	30,4	23%
GMINA KLUCZE	12	550	447	103	15 017	29,8	6,9	36,7	19%
Bydlin	2	103	87	16	1 003	86,7	16	102,7	16%
Chechło	1	70	70	0	1 680	41,7	0	41,7	0%
Jaroszowiec	2	85	77	8	1 275	60,4	6,3	66,7	9%
Klucze	4	185	147	38	5 024	29,3	7,5	36,8	20%
Kolbark	1	24	24	0	510	47,1	0	47,1	0%
Kwaśniów Dolny	1	26	17	9	639	26,6	14,1	40,7	35%
Rodaki	1	57	25	32	932	26,8	34,3	61,1	56%

Źródło: GUS

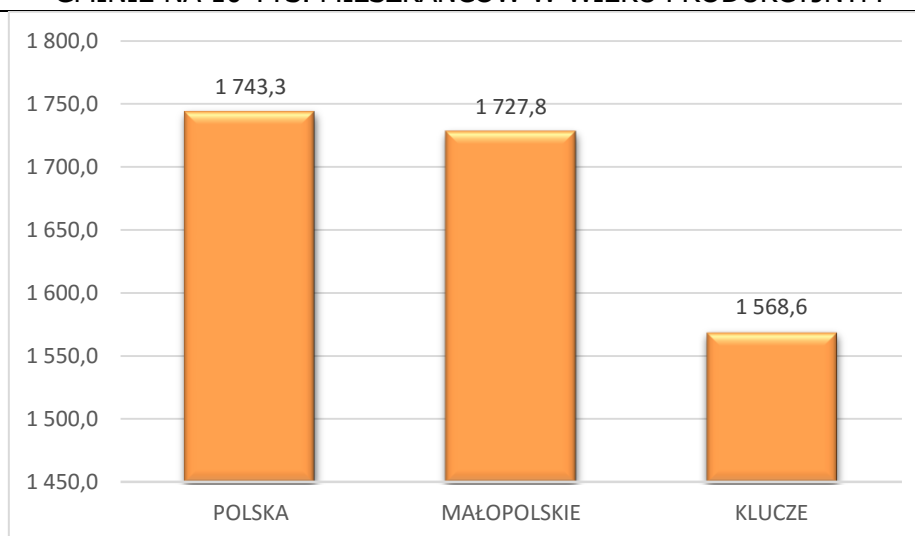
3 GOSPODARKA I ROLNICTWO

W kraju notuje się systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej, przy czym związane jest to przede wszystkim ze zwiększeniem liczby mikroprzedsiębiorstw, tzn. firm zatrudniających do 9 osób. Liczba małych podmiotów zmniejszyła się po latach największego nasilenia kryzysu gospodarczego (lata 2008 - 2009), a następnie ustabilizowała się. Liczba największych firm systematycznie spada.

Zatrudnienie	2009		2015
0-9	3,74 mln		4,18 mln
10-49	159,7 tys.		147,1 tys.
50-249	29,7 tys.		29,2 tys.
250-1000	4,06 tys.		3,68 tys.
1000+	827		768

Pod względem średniej liczby podmiotów gospodarki narodowej, gmina nie ustępuje znacząco pozostałym obszarom kraju. Podczas gdy średnio w Małopolsce na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowanych jest 1727,8 podmiotów, na badanym obszarze współczynnik wynosi 1568,6.

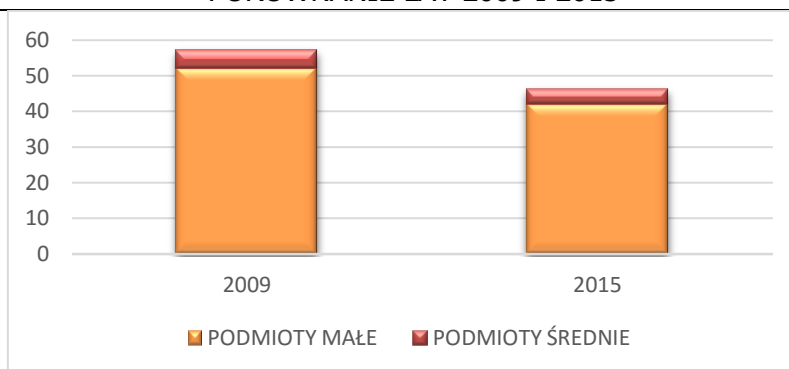
Wykres 19. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM

Źródło: GUS

Zgodnie z krajową tendencją, w ciągu ostatnich lat nastąpił spadek łącznej liczby małych (10 - 49 pracowników) i średnich (50 - 249 pracowników) podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w granicach gminy. Równocześnie zwiększyła się ilość mikroprzedsiębiorstw z 1384 do 1518 (co stanowi wzrost o niespełna 10%).

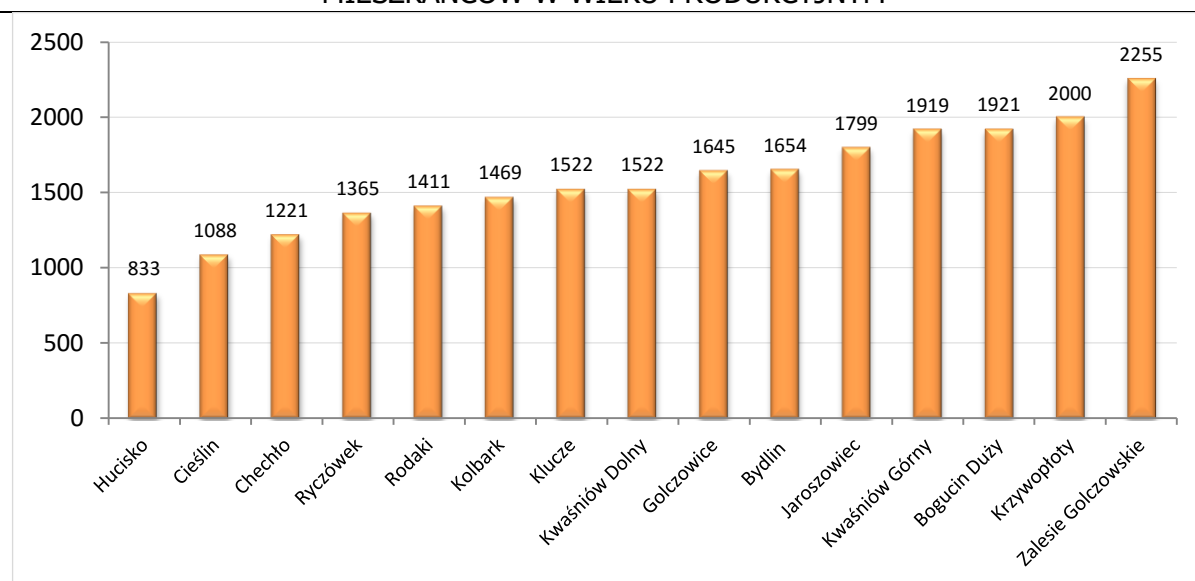
Wykres 20. MAŁE I ŚREDNIE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W GMINIE KLUCZE
- PORÓWNANIE LAT 2009 I 2015

Źródło: GUS

Analiza terytorialna wykazała duże zróżnicowanie pod względem aktywności gospodarczej. Najgorsza sytuacja występuje w sołectwie Hucisko, gdzie na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowane są 833 podmioty gospodarki narodowej oraz w Cieślinie, w którym współczynnik wynosi 1088 podmiotów. Należy jednak zauważyć, że w przypadku sołectw, których łączna populacja wynosi niespełna 500 osób, wyniki statystyczne mogą być zaburzone.

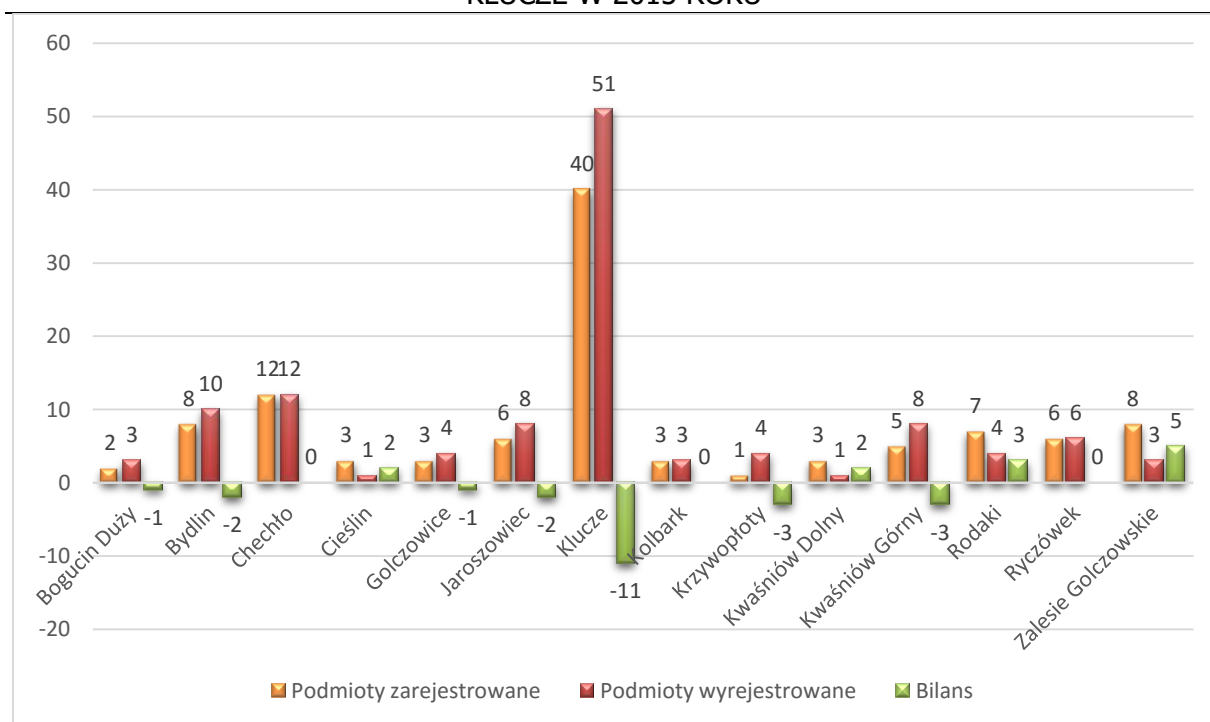
Wykres 21. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W SOŁECTWACH NA 10 TYS.
MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM

Źródło: GUS, CEIDG

W gminie obserwuje się tendencję polegającą na spadku liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W ostatnim roku ich liczba zmniejszyła się aż w 7 miejscowościach – w Bogucinie Dużym, Bydlinie, Golczowicach, Jaroszwcu, Kluczach, Krzywopłotach oraz Kwaśniowie Górnym.

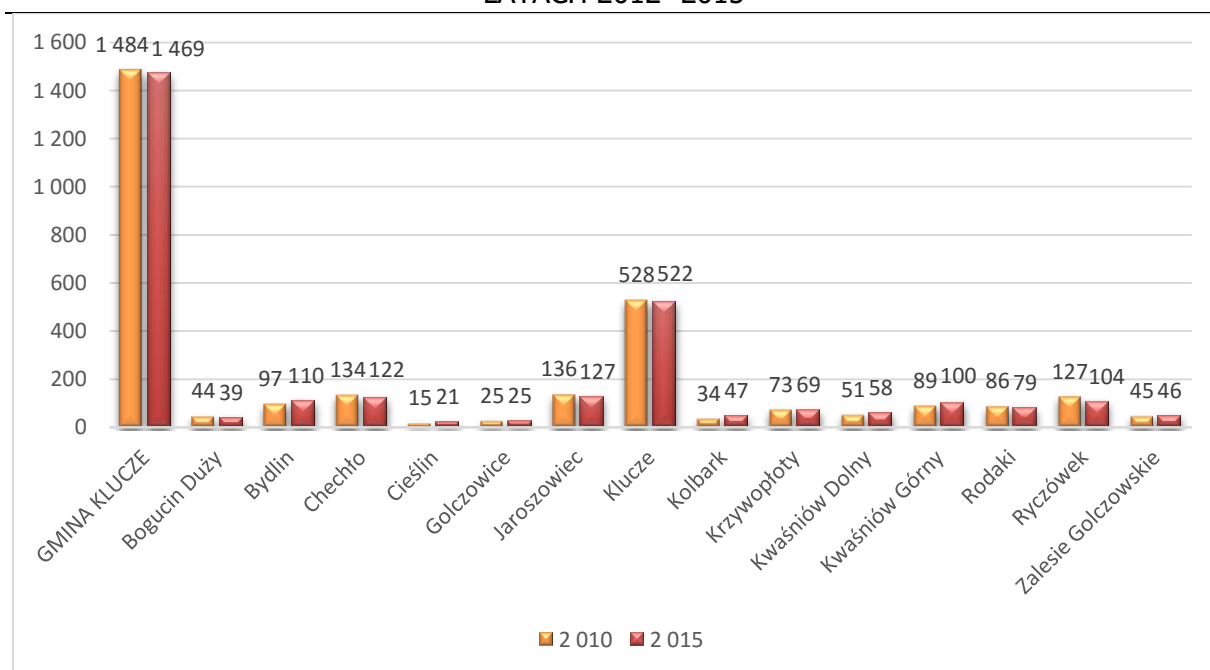
Wykres 22. ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W 2015 ROKU

Źródło: GUS

O ile powyższe dane nie stanowią o sytuacji gospodarczej w gminie, o tyle umieszczenie ich na tle parametrów z kilku lat, może świadczyć o stałej tendencji. Na przestrzeni lat 2010 - 2015 liczba podmiotów spadła przy czym najsilniejszy trend spadkowy odnotowano w sołectwach Ryczówek, Jaroszowiec, Krzywopłoty oraz Klucze.

Wykres 23. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE W LATACH 2012 -2015

Źródło: GUS

Jak pokazują dane, zebrane w 2010 roku w ramach powszechnego spisu rolnego, na terenie gminy znajduje się 2966 ha użytków rolnych. Przeważają gleby średniej i słabej klasy bonitacyjnej. Gospodarstw prowadzących działalność rolniczą jest 716, przy czym podstawową produkcją rolniczą jest uprawa zbóż, ziemniaków oraz warzyw.

Tabela 18. STRUKTURA ROLNICTWA W KLUCZACH W 2002 i 2010 ROKU

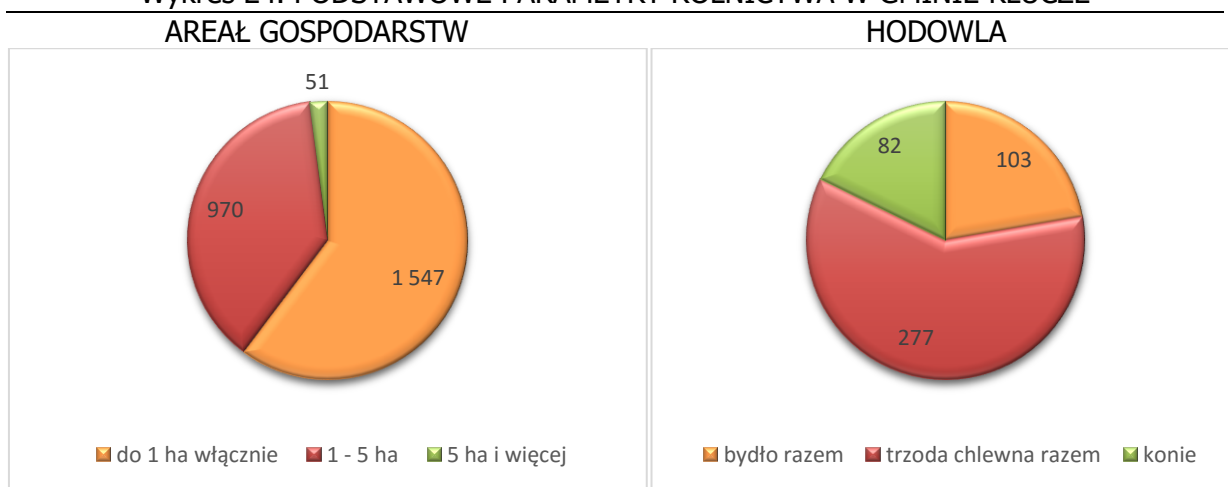
PARAMETR	2002	2010	WZROST/ SPADEK	WZROST/ SPADEK %
Liczba gospodarstw rolnych [szt.]	2854	2568	-286	-10,0%
Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą [szt.]	765	716	-49	-6,4%
Gospodarstwa indywidualne [szt.]	2854	2568	-286	-10,0%
Powierzchnia gruntów:				
Grunty ogółem [ha]	5513,8	4746,1	-767,7	-13,9%
Użytki rolne ogółem [ha]	3690,9	2965,9	-725,0	-19,6%
Pod zasiewami [ha]	616,1	500,9	-115,2	-18,7%
Sady [ha]	20,0	16,8	-3,2	-16,0%
Łąki trwałe [ha]	374,4	295,3	-79,1	-21,1%
Pastwiska trwałe [ha]	103,5	63,4	-40,1	-38,7%
Lasy i grunty leśne [ha]	1514,7	1391,7	-123,0	-8,1%
Pozostałe grunty [ha]	308,2	388,5	80,3	26,1%

Źródło: GUS, powszechny spis rolny 2002, powszechny spis rolny 2010

Należy przy tym zauważyć, że wszystkie najważniejsze parametry dotyczące rolnictwa wykazują na terenie gminy tendencję spadkową. Przykładowo w latach 2002 - 2010 liczba gospodarstw rolnych, prowadzących działalność, zmniejszyła się o 6,4%, natomiast powierzchnia gruntów pod zasiewami - o 18,7%.

Analizując strukturę obszarową gospodarstw rolnych należy zauważyć, iż przeważający (60%) udział mają najmniejsze gospodarstwa o wielkości poniżej 1 ha oraz gospodarstwa małoobszarowe (37,8%). Gospodarstwa o powierzchni powyżej 5 ha stanowią jedynie 2%. Uwarunkowania te wpływają na ograniczony potencjał rozwojowy rolnictwa w gminie.

Wykres 24. PODSTAWOWE PARAMETRY ROLNICTWA W GMINIE KLUCZE

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010, GUS

4. WARUNKI ŚRODOWISKOWE

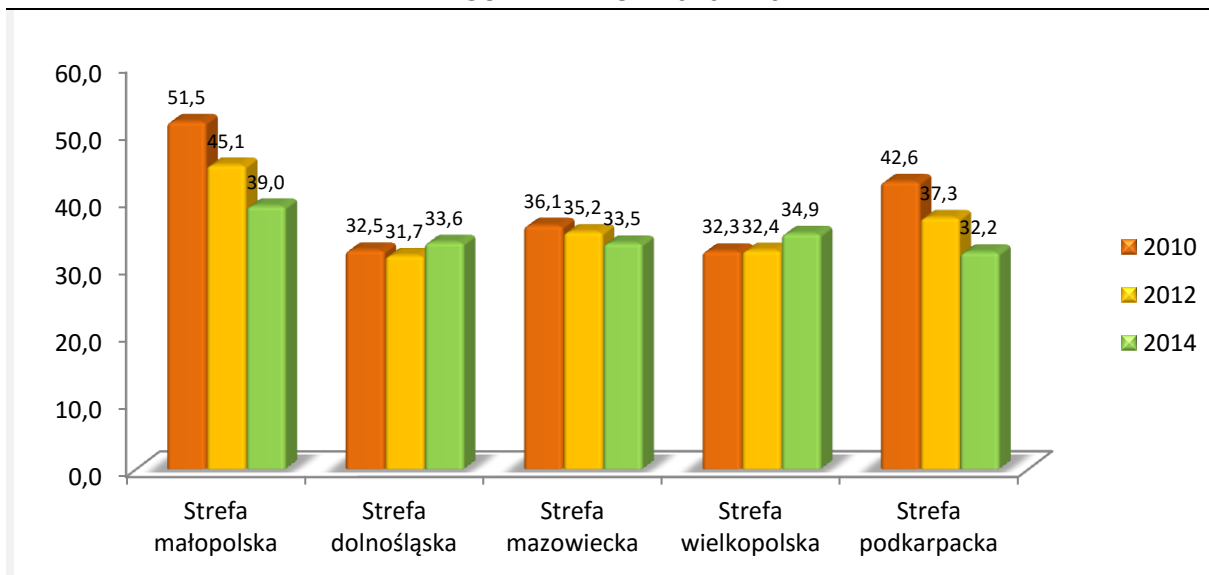
JAKOŚĆ POWIETRZA

Główne parametry środowiska naturalnego w kraju i województwie systematycznie poprawiają się. Wpływ na to mają różne czynniki, do najważniejszych należą:

- Rozwój technologii umożliwiający osiągnięcie lepszych parametrów energetycznych urządzeń, pojazdów i budynków, w ślad za którym idą zmiany prawne,
- Działania inwestycyjne w przemyśle, których rezultatem jest wdrożenie energooszczędnych procesów produkcyjnych,
- Działania inwestycyjne w przestrzeni publicznej oraz w sektorze komunalno-bytowym, w tym termomodernizacja budynków, wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia wód,
- Inne procesy, w tym wdrażanie programów edukacji ekologicznej czy zmiana trybu życia, zwłaszcza w dużych miastach (np. przesiadanie się z samochodów do transportu publicznego lub na rowery).

Tendencję krajową zobrazowano, przedstawiając średnie roczne zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10 w wybranych rejonach. Poprawę obserwuje się zwłaszcza w strefach położonych w południowych województwach, które pierwotnie wykazywały wyższe zanieczyszczenie (małopolskie, podkarpackie).

Wykres 25. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA PYŁEM PM10 W WYBRANYCH STREFACH W KRAJU W LATACH 2010 - 2014

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/archives>, opracowanie własne

Na terenie gminy nie prowadzi się analogicznych pomiarów. Poniżej przedstawiono dane odnośnie poziomu zanieczyszczenia powietrza, mierzonego w miejscowości Olkusz (ok. 10 km na południe od gminy Klucze). Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 notowano zwłaszcza w lutym, marcu oraz listopadzie.

Tabela 19. POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA MIERZONY W STACJI OLKUSZ W 2015r.

MIESIĄC	SO ₂ [µg/m ³]	PM 10 [µg/m ³]
Styczeń	16,1	30
Luty	24,2	55
Marzec	13,8	44
Kwiecień	7,3	29
Maj	2,9	19
Czerwiec	3,8	18
Lipiec	4	17
Sierpień	3	25
Wrzesień	3	18
Październik	7,6	37
Listopad	16,8	46
Grudzień	19,6	33
Średnio	10,1	31
Poziom dopuszczalny [µg/m³]	20	40
Minimum	2,9	17
Maksimum	24,2	55

Źródło: monitoring.krakow.pios.gov.pl

Spśród najważniejszych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy, należy wymienić:

1. Źródła liniowe, tzn. ciągi drogowe, w tym drogę wojewódzką nr 791. Ruch samochodowy odpowiedzialny jest przede wszystkim za emisję tlenków azotu. W 2015 r. Średni dobowy ruch na odcinku drogi do Olkusza wyniósł 6386.

Tabela 20. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015 NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ nr 791

RODZAJ DROGI	ODCINEK	POJAZDÓW SILNIKOWYCH	SAMOCHODY OSOBOWE	SAMOCHODY CIĘŻAROWE	SAMOCHODY DOSTAWCZE
Wojewódzka 791	gr. woj. - Klucze	3553	2924	242	302
	Klucze - Olkusz	6386	5486	339	415

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2015 roku

2. Zapotrzebowanie na energię ciepłą budynków położonych w gminie Klucze w zdecydowanej większości zaspokajane jest poprzez indywidualne źródła ciepła, zwłaszcza węglowe. Wg analizy przeprowadzonej w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Klucze ponad 2000 budynków mieszkalnych ogrzewanych jest w ten sposób.

JAKOŚĆ WÓD

Ogólnie, jakość wód w Małopolsce jest niska. Wynika to z niewystarczającego stopnia skanalizowania, a także braku dostatecznej kontroli nad gospodarką wodno-ściekową w miejscach, gdzie ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych.

Do głównych cieków wodnych na terenie gminy Klucze zaliczają się:

- Rzeka Biała Przemsza,
- Rzeka Centuria,
- Potok Dębiesznicza,
- Potok Tarnówka.

W przeciwieństwie do poziomu zanieczyszczenia powietrza, w gminie i niedaleko jej granic prowadzi się regularny pomiar jakości wody. Z punktu widzenia oceny środowiskowej, istotna jest jakość wody w rzece Biała Przemsza, uwzględnionej w wykazie jednolitych części wód powierzchniowych (RZGW w Krakowie), a biegnącej przez teren sołectw Chechło, Klucze, Ryczówek, Golczowice, Jaroszowiec oraz Kolbark.

Wg oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim w latach 2011-2014⁸ – Biała Przemsza do Ryczówka włącznie uzyskała ocenę złą. Natomiast poszczególne elementy oceny wykazują:

- II klasę elementów hydromorfologicznych,
- III klasę elementów biologicznych,
- II klasę elementów fizykochemicznych,
- I klasę elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- dobry i powyżej dobrego stan/potencjał ekologiczny,
- umiarkowany stan/potencjał ekologiczny w obszarach chronionych,
- dobry stan chemiczny.

W poprzednim Programie wodno-środowiskowym kraju (opracowany w 2010 r.) stan rzeki Biała Przemsza oceniono jako zły. Przy czym ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako częściowo zagrożone.

Tabela 21. JAKOŚĆ WÓD W GMINIE KLUCZE

JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP)		LOKALIZACJA	STATUS	OCENA STANU	OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH
EUROPEJSKI KOD JCWP	NAZWA JCWP	REGION WODNY			
PLRW20007212818	Biała Przemsza do Ryczówka włącznie	region wodny Małej Wisły	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
PLRW20008212859	Biała Przemsza od Ryczówka do Koziego Brodu	region wodny Małej Wisły	naturalna część wód	zły	zagrożona

Źródło: Program wodno-środowiskowy kraju 2010, KZGW

Podstawą bieżącej oceny jakości wód jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

⁸ Wyniki klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim w roku 2014 – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Lipiec 2015

Stan ekologiczny fragmentu jednolitej części wód powierzchniowych klasyfikuje się na podstawie danych uzyskanych w wyniku realizacji badań monitoringowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym monitoringu obszarów chronionych.

Tabela 22. WYNIKI POMIARU JAKOŚCI WODY W PUNKTACH KONTROLNO-POMIAROWYCH NA RZECE BIAŁA PRZEMSKA W 2014 ROKU

NAZWA OCENIANEJ JEDNOLITEJ CZĘŚCI WODY	NAZWA PUNKTU POMIAROWO-KONTROLNEGO	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY W PPK MONITORINGU OBSZARÓW CHRONIONYCH	STAN RZEK
Biała Przemka do Ryczówka włącznie	Biała Przemka-Klucze	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY

Źródło: "Wyniki klasyfikacji i oceny stanu części jednolitych wód powierzchniowych w województwie małopolskim w 2014 roku"

Tabela 23. OCENA JAKOŚCI WODY W RZECE BIAŁA PRZEMSKA NA TLE WÓD MAŁOPOLSKI

STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY					
	Bardzo dobry	Dobry	Umiarkowany	Słaby	Zły
Małopolska	4,4%	44,3%	29,2%	15,9%	6,2%
Pomiar na rzece Białej Przemskiej			UMIARKOWANY		
STAN CHEMICZNY					
	Stan dobry		Przekroczenie dopuszczalnych wartości		
Małopolska	92,5%		7,5%		
Pomiar na rzece Białej Przemskiej	Dobry				
STAN RZEK					
	Stan dobry		Stan zły		
Małopolska	29,1%		70,9%		
Pomiar na rzece Białej Przemskiej			Zły		

Źródło: "Wyniki klasyfikacji i oceny stanu części jednolitych wód powierzchniowych w województwie małopolskim w 2014 roku"

ZANIECZYSZCZENIE HAŁASEM

Jak wspomniano wcześniej przez Gminę Klucze przebiega droga wojewódzka nr 791, łącząca Zawiercie z Olkuszem, która jest głównym źródłem hałasu. Największe natężenie ruchu, a co za tym idzie hałasu, związane jest z funkcjonowaniem w Kluczach i Jaroszowcu licznych zakładów pracy, tj. ruchem ciężkich samochodów (TIR), dowożących surowce i wywożących gotowe produkty. W pozostałych miejscowościach gminy wzmożony ruch pojazdów, zwłaszcza osobowych obserwuje się w dni wolne od pracy, co jest związane z rozwojem ruchu turystycznego na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

W ramach wykonanych w 2014 r. pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie województwa małopolskiego przeprowadzono pomiary łącznie w 15 miejscowościach, w tym w miejscowości Rodaki w gminie Klucze. Stwierdzono przekroczenie poziomu hałasu przy drodze wojewódzkiej 791.

Tabela 24. WARTOŚCI POZIOMÓW DOBOWYCH HAŁASU DROGOWEGO W GMINIE KLUCZE W 2014 R.

NAZWA PUNKTU POMIAROWEGO	LOKALIZACJA PUNKTU POMIAROWEGO	DATA POMIARU	DŁUGOOKRESOWY ŚREDNI POZIOM DŹWIĘKU [DB]		NORMY DOPUSZCZALNE [DB]	
			PORA DZIENNA (L _{DWN})	PORA NOCNA (L _N)	PORA DZIENNA	PORA NOCNA
Rodaki	Punkt zlokalizowany przy drodze wojewódzkiej nr 791, odległość 10 m od krawędzi jezdni, na wysokości 4 m nad powierzchnią terenu. Odległość pierwszej linii zabudowy od drogi około 12 m po stronie pomiarów. Po stronie punktu pomiarowego zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa.	5-11.06.2014	67	59	60	50

Linie kolejowe, będące potencjalnym źródłem hałasu w rejonie gminy Klucze przebiegają:

- wzdłuż granicy gmin Klucze i Olkusz, na odcinku ok. 6 km linia kolejowa relacji Katowice-Kielce. Linia ta przebiega prawie w całości przez tereny leśne,
- linia kolejowa, stanowiąca odnogę linii Katowice-Kielce, biegnąca głównie przez tereny leśne od Zalesia Golczowickiego do zakładów papierniczych Velvet Care (ok. 5 km) i wykorzystywana tylko przez zakład.

Z powyższego wynika, że teren gminy Klucze nie jest zagrożony występowaniem ponadnormatywnych wielkości hałasu kolejowego. Na obszarze gminy nie występują również zakłady przemysłowe, posiadające decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu.

OBECNOŚĆ ODPADÓW STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI LUB STANU ŚRODOWISKA

Gmina posiada rejestr działalności regulowanej, zawierający firmy wytwarzające odpady, w tym odpady niebezpieczne:

- Środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności;
- Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć;
- Urządzenia zawierające freony;
- Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne;
- Detergenty zawierające substancje niebezpieczne;
- Leki cytotoksyczne i cytostatyczne;
- Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, zawierające niebezpieczne składniki;
- Drewno zawierające substancje niebezpieczne;
- Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne);
- Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi.

Przedsiębiorcy są zobowiązani do utylizacji odpadów zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

W gminie zostały zinwentaryzowane dwa dzikie wysypiska śmieci o łącznej powierzchni 1,2 ha (Bydlin – pow. 1 ha, Kwaśniów Górny- pow. 0,2 ha).⁹

Gmina Klucze obecnie jest w fazie uruchamiania dla mieszkańców Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (Uchwała nr XIX/121/16 Rady Gminy Klucze z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów). Zgodnie z Uchwałą, PSZOK rozpoczął działalność 1 sierpnia 2016 r.

Na terenie gminy nie działają zakłady kwalifikujące się zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem¹⁰ do kategorii:

- Zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- Zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W IV kwartale 2014 roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadził kontrole w największych zakładach przemysłowych w gminie (Velvet Care Sp z o.o., Fenice Poland Sp. z o.o. - oddział w Kluczach, Krawtost Sp. z o.o.). Nie stwierdził naruszeń mogących skutkować negatywnie na środowisko¹¹.

Ponadto w III kwartale 2016 r. Starosta Olkuski przeprowadził kontrolę terenu działalności w zakresie zbierania odpadów innych niż niebezpieczne podmiotów: SELENYA Sp. z o. o. (Klucze- Osada 4, 32-310 Klucze), Pani Monika Gruszka, Firma Handlowo-Usługowa „MARTEX, Pan Wojciech Chmielewski „INOX- TECH” prowadzących działalność na terenach przemysłowych w Kluczach-Osada.

W trakcie kontroli nie ujawniono uciążliwości zapachowych odpadów oraz nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sposobu zagospodarowania odpadów w ramach prowadzonej działalności.

⁹ „Strategia rozwoju dla obszaru funkcjonalnego zajmowanego przez gminy Olkusz, Bukowno, Bolesław i Klucze...”

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dn. 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

¹¹ Zestawienie Kontroli WIOŚ Kraków Okres kontroli: 2014 r. IV kwartał

5. PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

Z punktu widzenia Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji, w zakres deficytów przestrzenno - funkcjonalnych w gminie zalicza się przede wszystkim niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru, niewystarczającą obsługę komunikacyjną, a także niskiej jakości tereny publiczne.

W tym sensie obszar przestrzenno-funkcjonalny ma charakter dynamiczny. Z jednej strony powinien dostosowywać się do charakteru lokalnej społeczności. Z drugiej - powinien być dla niej źródłem pozytywnych zmian.

Z Ustawy możemy wywieść prawidłowy sposób oceny przestrzeni publicznej, zawierający w sobie następujące elementy:

- Fakt istnienia danego typu przestrzeni publicznej

Głównym parametrem, który należy wziąć pod uwagę przy ocenie występowania infrastruktury użyteczności publicznej jest odległość od miejsca zamieszkania osób korzystających. Wskazówką mogłaby być przywoływana wcześniej Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, stanowiąca, że do zadań gminy należy organizacja bezpłatnego transportu gdy placówka szkolna położona jest przynajmniej 3 km (w przypadku przedszkolaków i uczniów klas I-IV szkoły podstawowej) i 4 km (w przypadku starszych dzieci). Przyjmuje się jednak, że dla faktycznej poprawy jakości przestrzeni publicznej, odległość ta powinna być zdecydowanie mniejsza.

- Poziom dostosowania przestrzeni do potrzeb, wykazywanych przez lokalną społeczność

Szczególnie należy zadbać o zapewnienie infrastrukturze publicznej charakteru ogólnodostępnego. Konieczne jest dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także pozostałych grup. W części opracowania dotyczącej udziału w zajęciach sportowych, stwierdzono bardzo duże różnice w jakości oferty sportowej, skierowanej dla mężczyzn i kobiet (na korzyść mężczyzn).

- Jakość poszczególnych typów przestrzeni publicznej

Przyjmuje się, że dla zapewnienia odpowiedniego poziomu usług publicznych oraz bezpieczeństwa, infrastruktura publiczna powinna być na bieżąco modernizowana.

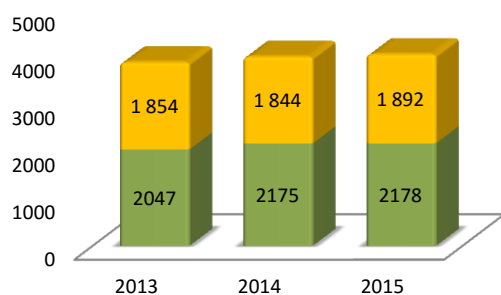
Stąd w rozdziale tym przeanalizowano:

1. Jakość przestrzeni i infrastruktury użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów kulturalnych i sportowych,
2. Jakość sieci komunikacyjnej i transportu zbiorowego, a także ich wpływu na sytuację mieszkańców.

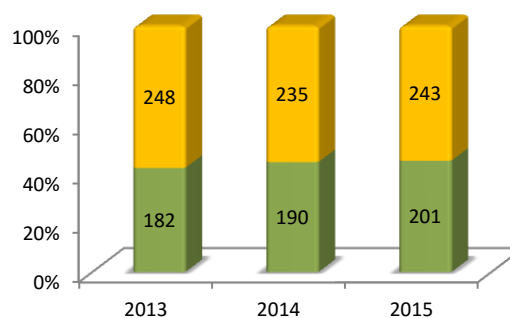
5.1 JAKOŚĆ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W ostatnich latach w kraju obserwowany był stopniowy rozwój infrastruktury publicznej, co skutkowało poprawą jakości usług dla ludności. W Małopolsce łączna liczba obiektów kultury wzrosła w ciągu 3 lat z 430 do 444. Na koniec 2015 roku, ponad połowa obiektów dostosowana była do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wykres 26. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W POLSCE - 2013 - 2015 r.

Wykres 27. LICZBA DOMÓW I OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC W MAŁOPOLSCE - 2013 - 2015 r.

■ Dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych
 ■ Niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Źródło: GUS

Rozbudowywana była również infrastruktura sportowa. Jak wskazują dane statystyczne, rósł również odsetek szkół posiadających własną salę gimnastyczną. Przykładowo liczba gmin, które nie posiadają żadnej sali gimnastycznej obniżyła się w latach 2000 - 2014 z 340 do 94. Dostęp do sal gimnastycznych posiadało w 2012 roku 72% szkół podstawowych, 75% gimnazjów i 79% szkół ponad gimnazjalnych¹².

W niewielkim stopniu zwiększyła się powierzchnia zieleni miejskiej. W skali kraju na przestrzeni lat 2011 - 2014 powierzchnia terenów parkowych w miastach zwiększyła się z 17 tys. do 17,4 tys. ha, natomiast na wsi - z 5,5 tys. do 5,7 tys. ha. W Małopolsce nastąpił odpowiednio wzrost z 1,13 tys. ha do 1,17 tys. ha oraz spadek ze 132 do 107 ha.

Obiekty kultury w Gminie Klucze znajdują się jedynie w ośmiu sołectwach. Przy czym należy zauważyć, że jedynie świetlice w Golczowicach oraz w Ryczówku są w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozostałe budynki są dla osób niepełnosprawnych niedostępne lub dostępne jedynie w zakresie parteru (jak obiekty w Kluczach oraz Jaroszowcu).

¹² Program rozwoju sportu do roku 2020 - projekt

Tabela 25. BUDYNKI KULTURY W GMINIE KLUCZE

BUDYNEK	ADRES	BUDYNEK DOSTOSOWANY DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	PRACE MODERNIZACYJNE - ZAKRES I ROK PRZEPROWADZONYCH PRAC
KLUCZE			
Dom Kultury	Klucze, ul. Rudnicka 2	TAK- parter	2000 – 2001 - Wymiana okien i drzwi zewnętrznych, częściowe ocieplenie ścian zewnętrznych
JAROSZOWIEC			
Dom Kultury	Jaroszowiec ul. Leśna 1	TAK - parter	2003 – Wymiana okien 2012, 2015 – Remont sali widowiskowej i części pomieszczeń Remont pokrycia dachu
GOLCZOWICE			
Świetlica	Golczowice, ul. Wesoła 17	TAK	2012 - Rok budowy
CIEŚLIN			
Wiejski Dom Kultury	Cieślin, ul. Jurajska	NIE	2007-2012 Wymiana części okien i remont części pomieszczeń 2014 - wymiana okien i drzwi zewn. remont części pomieszczeń
HUCISKO			
Świetlica	Hucisko	NIE	2014 - Docieplenie ścian, 2012,2013 - remont części pomieszczeń
KWAŚNIÓW GÓRNY			
Świetlica	Kwaśniów Górny, ul. Długa 52	NIE	2014 - Docieplenie ścian, wymiana okien i drzwi zewn.
KOLBARK			
Świetlica	ul. Źródłana 3	B.d.	B.d
RYCZÓWEK			
Świetlica	Ryczówek, ul. Dolna 10	TAK	2003 – Remont dachu 2006 – Wymiana okien 2010 – Remont sanitariatów i kuchni 2013 – Remont i przebudowa pomieszczeń, budowa podjazdu dla niepełnosprawnych

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Tabela 26. OBIEKTY SPORTOWE I REKREACYJNE W GMINIE KLUCZE

OBIEKT	LOKALIZACJA
Boisko do koszykówki przy OSP	Bogucin Duży
Boisko piłkarskie "Centuria Chechło"	Chechło
Boisko wielofunkcyjne	Chechło
Boisko wielofunkcyjne	Rodaki
Boisko wielofunkcyjne	Ryczówek
Boisko wielofunkcyjne	Kwaśniów
Ośrodek rekreacyjny z krytą pływalnią	Jaroszowiec
Boiska piłkarskie - Przemsza Klucze + Orlik	Klucze
Kryta pływalnia	Klucze
Boisko piłkarskie Legion Bydlin	Bydlin

Źródło: Dane Urzędu Gminy Klucze

Dla określenia poziomu dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb mieszkańców, przeanalizowano obecność w poszczególnych sołectwach obiektów:

- Sportowych,
- Kulturalnych.

Przeprowadzona analiza lokalizacji poszczególnych typów obiektów pozwoliła na wyznaczenie na terenie gminy obszarów na których występują deficyty w dostępie do infrastruktury publicznej. Najgorsza sytuacja występuje obecnie w miejscowościach Bogucin Duży, Krzywopłoty i Zalesie Golczowskie.

Tabela 27. DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW KULTURY I OBIEKTÓW SPORTOWYCH W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

	OBIEKTY KULTURY	OBIEKTY SPORTOWE
Bogucin Duży	Nie	Nie
Bydlin	Nie	Tak
Chechło	Nie	Tak
Cieślin	Tak	Nie
Golczowice	Tak	Nie
Hucisko	Tak	Nie
Jaroszowiec	Tak	Tak
Klucze	Tak	Tak
Kolbark	Tak	Nie
Krzywopłoty	Nie	Nie
Kwaśniów Dolny	Nie	Tak
Kwaśniów Górny	Tak	Tak
Rodaki	Nie	Tak
Ryczówek	Tak	Tak
Zalesie Golczowskie	Nie	Nie

Źródło: Urząd Gminy Klucze, opracowanie własne

5.2 JAKOŚĆ SIECI KOMUNIKACYJNEJ I OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

Jak wspomniano wcześniej najważniejszą oś komunikacyjną na terenie gminy stanowi, przebiegająca z północy na południe i łącząca Zawiercie z Olkuszem, droga wojewódzka nr 791. Jej długość w granicach gminy wynosi 12,8 km.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi ok. 84 km. Ponadto, na terenie gminy funkcjonuje sieć dróg gminnych i wewnętrznych, mierzących łącznie ok. 50 km.

Zestawienie danych dotyczących sieci drogowej, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. SIEĆ DROGOWA W GMINIE KLUCZE

NR	PRZEBIEG	DŁUGOŚĆ [km]
DROGI WOJEWÓDZKIE		
791	Kolonia Poczesna - Trzebinia	12,8
DROGI POWIATOWE		
1091K	Olkusz - Bogucin Duży - Jaroszowiec	3,830
1092K	DW 783 - Olkusz - Bogucin Mały	0,350
1095K	DP 1068K - Bolesław - Wolbrom DW 794	15,380

1096K	Błędów - Chechło - Ryczówek	7,470
1097K	Chechło – DW 791	3,250
1098K	Hutki - Kanki - Chechło	3,720
1099K	Rodaki - Chechło	3,310
1100K	gr. woj. - Rodaki - Kwaśniów Górny	6,730
1101K	Rodaki - Żelazko	2,400
1102K	Żelazko - Ryczówek	2,605
1103K	Kwaśniów Górny - Hucisko	1,940
1104K	Pilica - Kwaśniów DW 791	6,460
1105K	DP 1104 K - Golczowice	3,080
1106K	Kwaśniów Dolny - Cieślin DP 1095K	4,845
1107K	Kwaśniów Górny - Krzywopłoty	3,040
1108K	DP 1106K - Golczowice - Jaroszowiec - Pazurek	4,940
1112K	Krzywopłoty - DP 1104K	1,895
1113K	Bydlin - Krzywopłoty - Dłużec DP 1120K	3,410
1114K	Załęże - Bydlin DP 1095K	0,890
1116K	DP 1117K Kolbark - Chrzastowice	1,345
1117K	DP 1106K Cieślin - do drogi nr 1119K Zarzecze	2,995

Rysunek 3. SIEĆ DROGOWA NA TERENIE GMINY KLUCZE

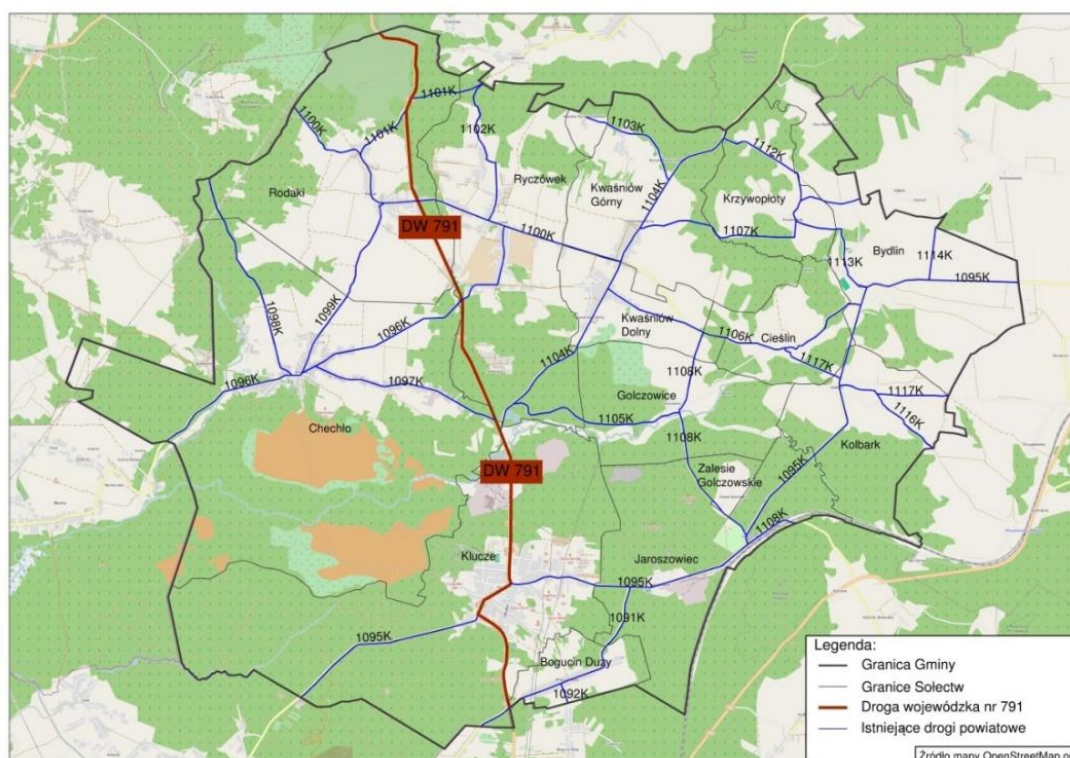

Tabela 29. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY W ROKU 2015
NA DRODZE WOJEWÓDZKIEJ nr 791

RODZAJ DROGI	ODCINEK	POJAZDÓW SILNIKOWYCH	SAMOCHODY OSOBOWE	SAMOCHODY CIĘŻAROWE	SAMOCHODY DOSTAWCZE
Wojewódzka 791	gr. woj. - Klucze	3553	2924	242	302
	Klucze - Olkusz	6386	5486	339	415

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2015 roku

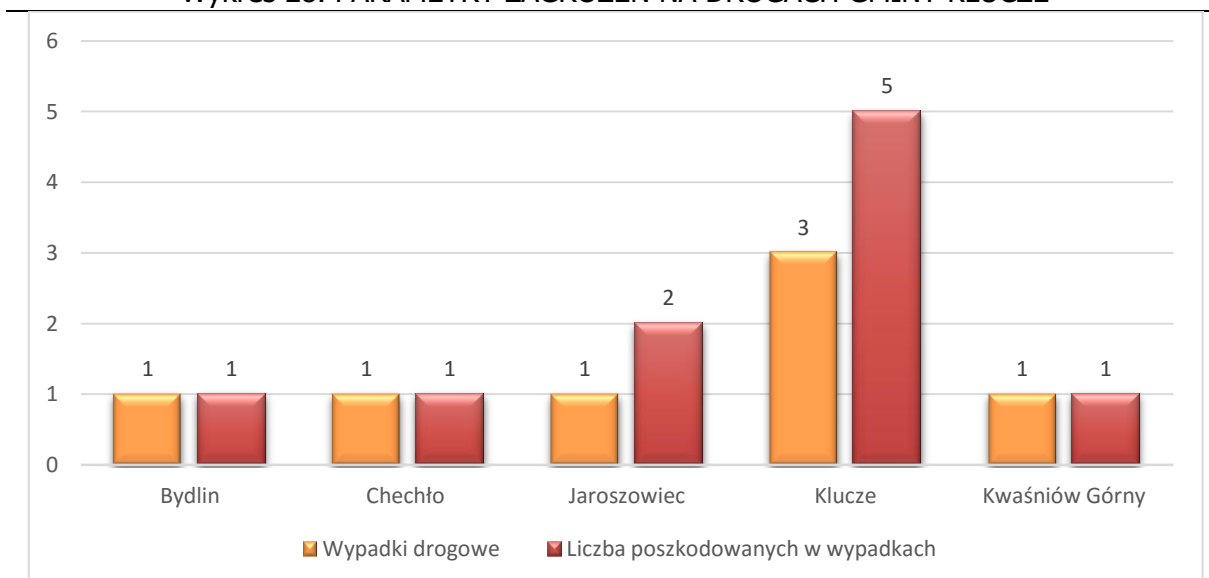
Pomimo dobrze rozwiniętej sieci drogowej w gminie notuje się niską liczbę zarówno wypadków drogowych, jak i osób poszkodowanych - w 2015 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zanotowano jedynie nieco ponad 4,5 wypadku drogowego, przy czym średnia w kraju jest niemal dwukrotnie wyższa. Na drogach w gminie poszkodowanych zostało 10 osób (nie odnotowano ofiar śmiertelnych).

Tabela 30. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE

ZDARZENIE	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2011 R.	LICZBA ZDARZEŃ W POLSCE W 2015 R.	ZMIANA [%]	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW POLSKI W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ W GMINIE KLUCZE W 2015 R.	LICZBA ZDARZEŃ / 10000 MIESZKAŃCÓW GMINY KLUCZE W 2015 R.
Wypadki drogowe	39 594	32701	17,40%	8,5	7	4,6
Liczba zabitych w wypadkach drogowych	4161	2904	30,20%	0,76	0	0,00
Liczba poszkodowanych w wypadkach drogowych	48 906	39457	19,30%	10,26	10	6,6

Źródło: www.statystyka.policja.pl, Komenda Powiatowa Policji w Olkuszu, opracowanie własne

Wykres 28. PARAMETRY ZAGROŻEŃ NA DROGACH GMINY KLUCZE

Źródło: www.statystyka.policja.pl, Komenda Powiatowa Policji w Olkuszu, opracowanie własne

Za organizację transportu publicznego w Kluczach odpowiada Związek Komunalny Gmin „Komunikacja Międzygminna” z siedzibą w Olkuszu, który obsługuje komunikację między 4 gminami powiatu olkuskiego. Poza Kluczami są to gminy Olkusz, Bukowno i Bolesław.

Na terytorium gminy dostępnych jest 8 linii autobusowych. Spośród 64 przystanków komunikacji publicznej obecnych na terenie gminy, 11 znajduje się w Bydlinie, a 8 w Jaroszowcu. Poniżej przedstawiono wskaźnik liczby przystanków przypadających na 1000 mieszkańców poszczególnych sołectw, a także całej gminy.

Tabela 31. WSKAŹNIK DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE

SOŁECTWO	LICZBA PRZYSTANKÓW	liczba mieszkańców	liczba przystanków / 1000 os.
Klucze	7	5024	1,4
Kolbark	1	510	2,0
Kwaśniów Górny	2	819	2,4
Golczowice	1	273	3,7
Krzywopłaty	2	520	3,8
Bydlin	4	1003	4,0
Kwaśniów Dolny	3	639	4,7
Jaroszowiec	6	1275	4,7
Rodaki	6	932	6,4
Chechło	11	1680	6,5
Ryczówek	8	1208	6,6
Zalesie Golczowskie	3	315	9,5
Hucisko	2	173	11,6
Bogucin Duży	4	341	11,7
Cieślin	4	305	13,1
ŁĄCZNIE	64	15017	4,3

Źródło: <http://zkgkm.pl>, obliczenia własne

6. BAZA TECHNICZNA

Zgodnie z Ustawą z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, szczególne znaczenie dla oceny deficytów w poszczególnych sołectwach ma stan budynków (również mieszkalnych) oraz możliwości ich efektywnego użytkowania, w sposób niestanowiący uszczerbku dla środowiska.

Rozwój technologii i postępujące za nim zmiany prawne sprawiają, że stan budynków w kraju systematycznie się poprawia - dotyczy to zarówno energochłonności, jak i możliwości podłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej.

Opis bazy technicznej budynków przeprowadzono z podziałem na:

1. Opis zasobów mieszkalnych,
2. Opis możliwości efektywnego użytkowania zasobów mieszkalnych.

6.1 ZASOBY MIESZKANIOWE

Zgodnie z danymi GUS, w 2014 r. na terenie gminy znajdowały się 5254 mieszkania, o łącznej powierzchni 419,334 tys. m². Oznacza to, że przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania to 79,8 m², a powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca – 27,4 m².

Należy równocześnie zauważyć, że w ostatnich latach obserwuje się wyraźną tendencję rosnącą, zarówno w powierzchni użytkowej mieszkań (wzrost w latach 2006-2014 o 53,5 tys. m² czyli o blisko 13%), jak i w powierzchni przypadającej na jednego mieszkańca – wzrost o 14,6%.

Tabela 32. PORÓWNANIE STRUKTURY MIESZKANIOWEJ W LATACH 2006 I 2014 W GMINIE KLUCZE

ROK	2006	2014
Liczba mieszkań	4868	5254
Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	365819	419334
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	75,1	79,8
Powierzchnia na jednego mieszkańca [m ²]	23,9	27,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Podstawowym parametrem dla oceny stanu bazy mieszkaniowej, poza powierzchnią i rodzajem budynków (jednorodzinne lub wielorodzinne), jest wiek budynków. Starsze budynki, w związku z wykorzystaniem niższej jakości materiałów i technologii, charakteryzują się większą energochłonnością.

Sam fakt występowania skupisk budynków wykonanych w starszej technologii nie jest przesłanką dla stwierdzenia deficytu technicznego. Występuje on, kiedy na duży udział starszych budynków w bazie mieszkaniowej, nakłada się brak wystarczających prac termomodernizacyjnych. Rezultatem jest wysoka energochłonność, a co za tym idzie - wysokie koszty użytkowania i podwyższony poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tabela 33. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W KRAJU

OKRES BUDOWY	PRZED 1918	1918 - 1944	1945 - 1970	1971 - 1978	1979 - 1988	1989 - 2002	2003 - 2011	ROK BUDOWY NIEZNANY / W TRAKCIE BUDOWY
UDZIAŁ W OGÓLE MIESZKAŃ	7%	14%	25%	12%	14%	12%	9%	12%

Źródło: Krajowy Plan mający na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii.

Ostatnie całościowe badania odnośnie wieku budynków, z podziałem na sołectwa, zostały przeprowadzone w 2002 roku w czasie Narodowego Spisu Powszechnego. Dodatkową trudnością dla badań statystycznych jest fakt, że wiek niektórych budynków (zwłaszcza starszych) pozostaje nieznan. Stan bazy lokalowej opisano wobec tego za pomocą współczynników:

- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych do roku przed 1918,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych do roku przed 1918 – 1944,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych w latach 1945 - 1970,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych w latach 1971 - 1978,
- Udział lokali mieszkalnych wzniesionych w latach 1979 - 1988.

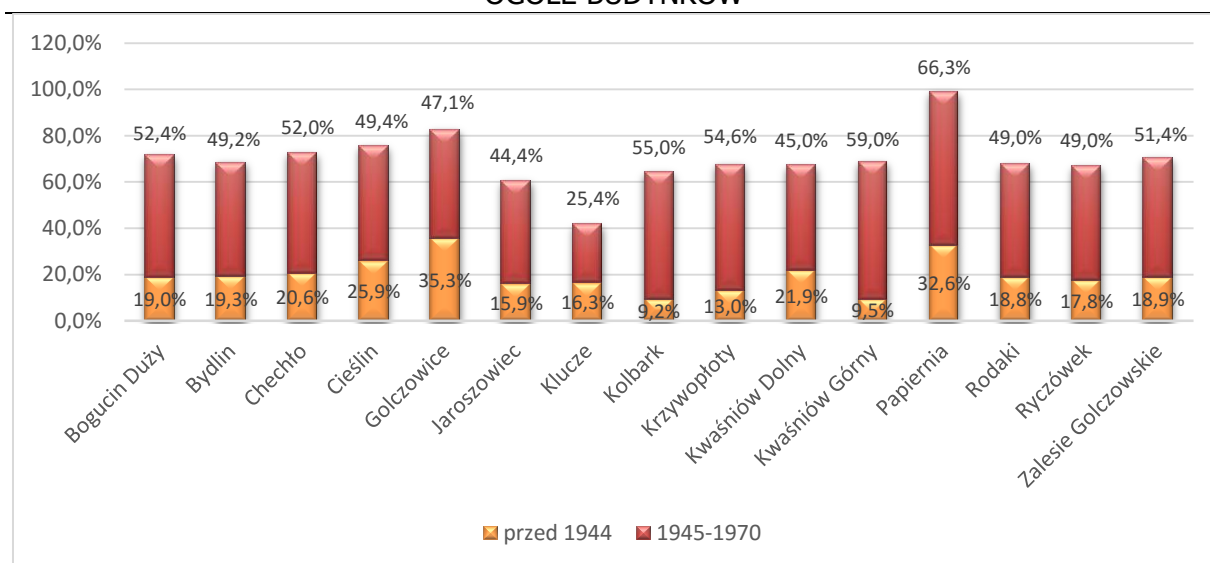
w zasobach poszczególnych sołectw gminy w 2015 roku. Budynki, których wiek jest nieznan, zostały pominięte.

Tabela 34. STRUKTURA WIEKU BUDYNKÓW W SOŁECTWACH GMINY KLUCZE ZBUDOWANYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII

NAZWA	OGÓŁEM 2015	PRZED 1918		1918 - 1944		1945 - 1970		1971 - 1978		1979 - 1988	
		LICZB.	%	LICZB.	%	LICZB.	%	LICZB.	%	LICZB.	%
Bogucin Duży	84	1	1,2	15	17,9	44	52,4	8	9,5	16	19,0
Bydlin	244	4	1,6	43	17,6	120	49,2	34	13,9	43	17,6
Chechło	496	14	2,8	88	17,7	258	52,0	73	14,7	63	12,7
Cieślin	81	2	2,5	19	23,5	40	49,4	9	11,1	11	13,6
Golczowice	102	5	4,9	31	30,4	48	47,1	8	7,8	10	9,8
Jaroszowiec	502	73	14,5	7	1,4	223	44,4	199	39,6	0	0,0
Klucze	1 372	33	2,4	190	13,8	348	25,4	398	29,0	403	29,4
Kolbark	120	3	2,5	8	6,7	66	55,0	28	23,3	15	12,5
Krzywopłaty	108	2	1,9	12	11,1	59	54,6	12	11,1	23	21,3
Kwaśniów Dolny	160	1	0,6	34	21,3	72	45,0	31	19,4	22	13,8
Kwaśniów Górny	200	1	0,5	18	9,0	118	59,0	37	18,5	26	13,0
Papiernia (Klucze-Osada)	89	21	23,6	8	9,0	59	66,3	1	1,1	0	0,0
Rodaki	255	4	1,6	44	17,3	125	49,0	50	19,6	32	12,5
Ryczówek	298	4	1,3	49	16,4	146	49,0	54	18,1	45	15,1
Zalesie Golczowskie	74	1	1,4	13	17,6	38	51,4	18	24,3	4	5,4
GMINA KLUCZE	4 185	169	4	579	14	1 764	42	960	23	713	17

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Wykres 29. UDZIAŁ BUDYNKÓW WZNIESIONYCH W PRZESTARZAŁEJ TECHNOLOGII W OGÓLE BUDYNKÓW

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Z zestawienia wynika, że zasoby mieszkalne o największym udziale lokali wybudowanych przed 1970 r. występują w obszarze Papierni (od 2005 roku oficjalna nazwa to Klucze-Osada) oraz Golczowic.

W porównaniu ze średnią krajową, udział budynków mieszkalnych zbudowanych przed 1970 rokiem jest wyraźnie wyższy. W całym kraju parametr ten wynosi 46%, a w gminie Klucze - ok. 60%.

6.2 MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW

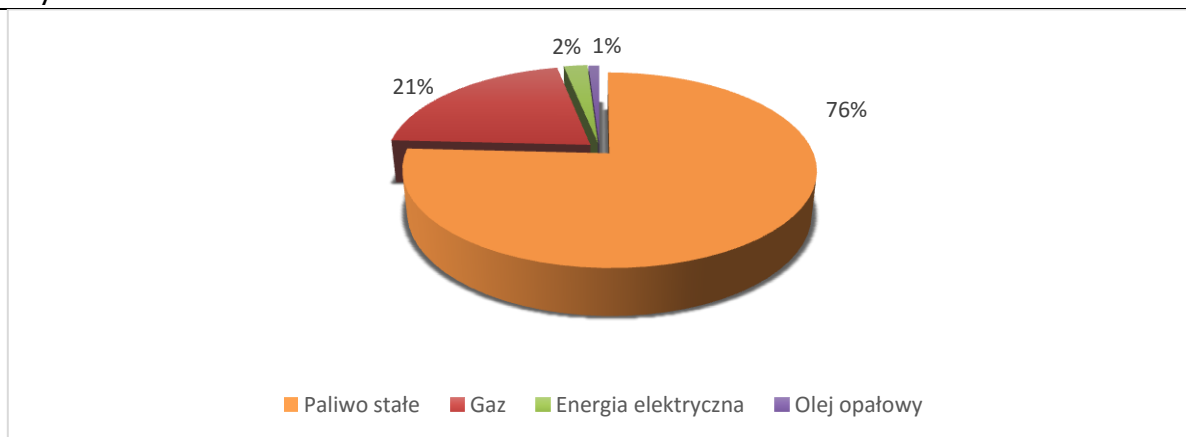
W kraju do ogrzewania budynków stosuje się przede wszystkim paliwa stałe (49,1% gospodarstw domowych w 2012 r.), często z wykorzystaniem przestarzałych rozproszonych jednostek grzewczych. Dostęp do sieci gazowej posiada wg danych GUS nieco ponad połowa mieszkańców kraju, przy czym poziom ten w ciągu ostatniej dekady prawie się nie zmienił. Należy to łączyć z wysokimi kosztami samego paliwa gazowego, dostaw do odbiorców końcowych, a także wykonania przyłączy.

W gminie Klucze istnieje dobre, w porównaniu z innymi terenami wiejskimi, zaopatrzenie w siećową infrastrukturę energetyczną. We wszystkich miejscowościach dostępna jest sieć gazowa. W gminie działa też ciepłownia, zlokalizowana na terenie zakładów VELVET Care (miejscowość Klucze). Bariera cenowa w przypadku gazu oraz niewielki obszar działania ciepłowni sprawiają, że wciąż dominującym paliwem grzewczym jest paliwo stałe, zwłaszcza węgiel. Gaz używany jest w celach grzewczych w 23% lokali mieszkalnych, natomiast ciepło sieciowe stosowane jest przede wszystkim dla celów przemysłowych.

Gruntowne badania struktury grzewczej budynków w gminie Klucze prowadzone były w ostatnich latach przy okazji opracowywania dokumentów planistycznych:

- Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klucze (opr. w październiku 2015 r.),
- Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Klucze do roku 2030 (opr. w grudniu 2015 r.)

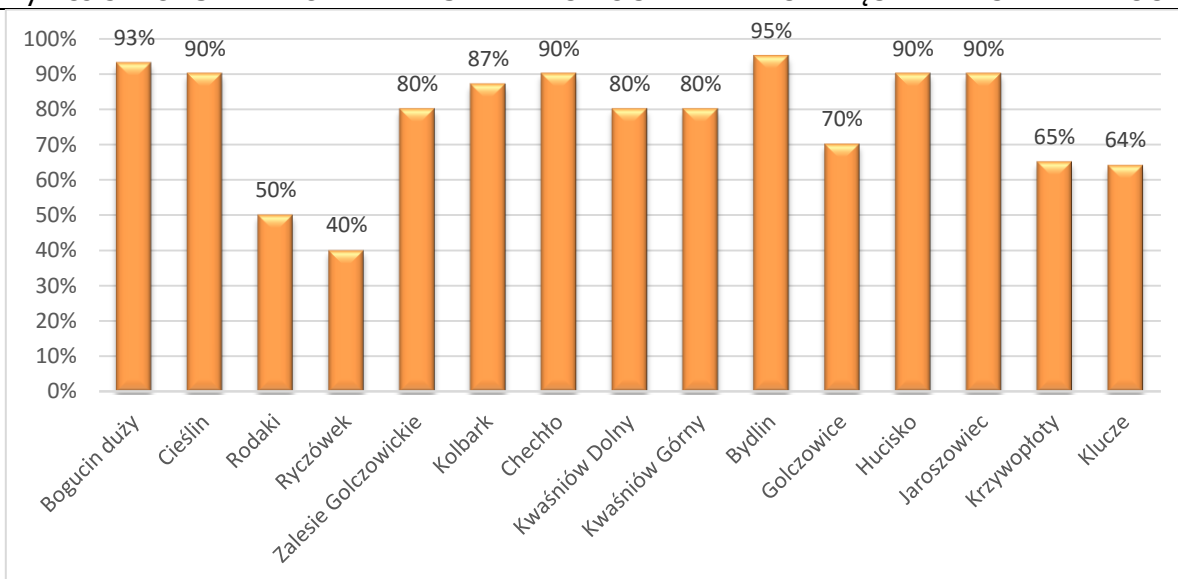
Wykres 30. STRUKTURA GRZEWCA W BUDYNKACH JEDNORODZINNYCH GMINY KLUCZE

Źródło: Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Klucze do roku 2030

Jak wynika z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klucze, w sektorze mieszkalnictwa jednorodzinnego, 76% lokali ogrzewanych jest węglem i pochodnymi. Poziom zużycia paliw stałych dla celów grzewczych różni się wyraźnie w poszczególnych sołectwach. Najkorzystniejsza sytuacja w tym zakresie występuje w sołectwach Rodaki oraz Ryczówek gdzie (na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego dla potrzeb opracowania PGN) ustalono, że odpowiednio ok. 40 i 50% budynków jest ogrzewana węglem. Najgorsza sytuacja w tym zakresie występuje w sołectwach Bydlin i Bogucin Duży (odpowiednio 95% i 93% lokali mieszkalnych ogrzewanych paliwem stałym).

Wykres 31. ODSETEK LOKALI MIESZKALNYCH OGRZEWANYCH WĘGLEM W GMINIE KLUCZE

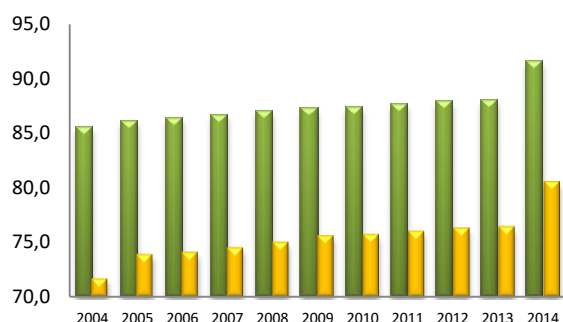

Źródło: Ankietyzacja

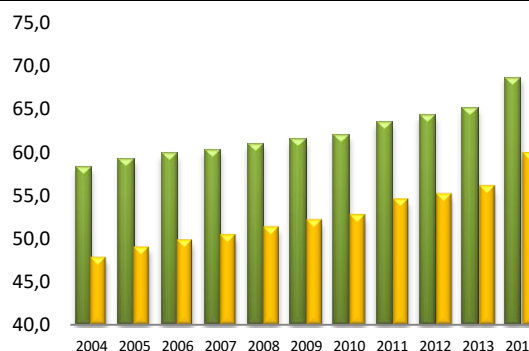
INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

W ciągu ostatniej dekady obserwowano w kraju znaczny wzrost infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Na koniec 2014 roku 91,6% mieszkańców kraju posiadało dostęp do wodociągu, a 68,7% do kanalizacji sieciowej. W Małopolsce współczynnik ten był niższy - wynosił odpowiednio 80,5% i 59,8%, co należy łączyć z nadreprezentacją terenów wiejskich.

Wykres 32. DOSTĘP LUDNOŚCI DO WODOCIĄGU [%]

Wykres 33. DOSTĘP LUDNOŚCI DO KANALIZACJI [%]

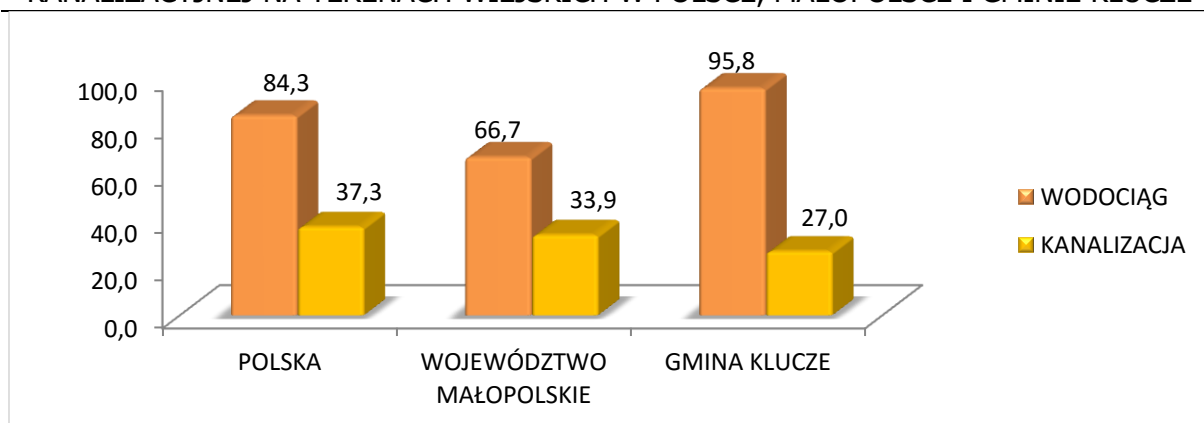

■ Polska ■ Małopolska

Źródło: GUS

Na tym tle gmina Klucze posiada bardzo wysoki poziom dostępności wodociągu, oraz stosunkowo niski poziom dostępności kanalizacji. Sieć wodociągowa pokrywa niemal cały teren gminy, zapewniając zaopatrzenie dla ponad 95% odbiorców. Jednocześnie poziom skanalizowania gminy jest znacznie niższy niż średnio dla obszarów wiejskich w Małopolsce oraz kraju. System kanalizacyjny obecny jest w części wsi Klucze oraz wsi Jaroszewiec. Miejscowości: Bogucin Duży, Bydlin, Chechło, Cieślin, Golczowice, Hucisko, Kwaśniów Górny, Kwaśniów Dolny, Kolbark, Krzywopłoty, Rodaki, Ryczówek, Zalesie Golczowskie nie posiadają w ogóle kanalizacji sanitarnej. W większości ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, z których dowożone są do punktu zlewnego na oczyszczalni ścieków w Olkuszu.

Wykres 34. POZIOM DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW DO INFRASTRUKTURY WODNO-KANALIZACYJNEJ NA TERENACH WIEJSKICH W POLSCE, MAŁOPOLSCE I GMINIE KLUCZE

Źródło: GUS

7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

7.1 ANALIZA ZBIORCZA DEFICYTÓW W SOŁECTWACH GMINY

Zasady wyznaczania obszaru zdegradowanego wynikają z Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, stanowiącej, że dany obszar może zostać uznany za zdegradowany, pod warunkiem spełnienia równocześnie dwóch warunków:

1. Musi charakteryzować się deficytami w sferze społecznej, w tym wysokim poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości czy niskim poziomem edukacji lub kapitału społecznego.
2. Musi charakteryzować się dodatkowymi deficytami w przynajmniej jednej z wymienionych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Dla przejrzystości procesu wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, zebrano w tabelach najważniejsze wskaźniki, analizowane w części opisowej dokumentu. Poszczególne parametry odniesiono do średniej wojewódzkiej lub średniej krajowej.

Tabela 35. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW W GMINIE KLUCZE

Cecha	Parametr	Średni poziom w gminie	Poziom deficytowy
Tendencje demograficzne	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011 - 2015	2,8%	5%
Bezrobocie	Liczba przyznanych zasiłków pomocy społecznej z tyt. bezrobocia na 1000 mieszkańców.	18,8 zasiłku/1000 mieszk.	20/1000 mieszk.
Ubóstwo	Liczba zasiłków przyznanych w 2015 roku na 1000 mieszkańców,	80 decyzji o pomocy / 1000 mieszkańców	Więcej niż 100 zasiłków / 1000 mieszkańców
Poziom edukacji	Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015	64,4%	59,8%
Poziom przestępczości	Liczba przypadków kradzieży cudzej rzeczy / 1000 mieszkańców - średnia z lat 2011 - 2015	23,7 przypadków / 10 tys. mieszkańców	Powyżej 30 przypadków / 10 tys. mieszkańców
Poziom kapitału społecznego	Liczba organizacji pozarządowych/1000 mieszkańców	3,8 organizacji pozarządowych/1000 mieszkańców (średni poziom dla kraju)	Poniżej 3 organizacji/1000 mieszkańców
Uczestnictwo w życiu publicznym	Średnia frekwencja w wyborach w latach 2014 - 2015	47,47%	42,47%
Niski poziom przedsiębiorczości	Spadek liczby podmiotów gospodarczych w krótkiej i długiej perspektywie	Wzrost	Spadek liczby podmiotów gospodarczych w krótkiej i długiej perspektywie
Przekroczenia standardów jakości środowiska	Równoczesne przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza, zanieczyszczenia jednolitych części wód powierzchniowych i zanieczyszczenia przestrzeni zamieszkałych hałasem.	-	Zdiagnozowane przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia środowiska (powietrze, JCWP, hałas)
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Obecność obiektu kultury lub sportu w miejscowości	-	Brak obiektu kultury i sportu w miejscowości
Dostępność komunikacyjna	Liczba przystanków komunikacji publicznej przypadająca na 1000 osób	4,3	Poniżej 3
Stan budynków mieszkalnych	Udział budynków ogrzewanych paliwem stałym	76%	Powyżej 80%

Źródło: Opracowanie własne

W poniższych tabelach zamieszczono opisy, tylko w przypadku występowania deficytu. Jeśli pole "opis" jest puste, oznacza to, że w sołectwie nie stwierdzono deficytu dla danej cechy.

Tabela 36. PRZEGLĄD DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE KLUCZE

Sołectwo / zjawiska negatywne	Opis / punktacja	Demografia	Bezrobocie	Ubóstwo	Poziom edukacji	Poziom przestępczości	Poziom kapitału społecznego	Uczestnictwo w życiu publicznym	Łączna punktacja
Waga		3	5	5	7	5	3	2	30
Bogucin Duży	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 7%			Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5				
	Punktacja	3			7				10
Bydlin	Opis								
	Punktacja								0
Chechło	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 22,6/1000 mieszk.					Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 42,2%	
	Punktacja		5					2	7
Cieślin	Opis								
	Punktacja								0
Golczowice	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 22,0/1000 mieszk.		Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5				
	Punktacja		5		7				12
Hucisko	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 28,9/1000 mieszk.	Współczynnik pomocy społecznej na poziomie 202,3 interwencji / 1000 mieszkańców				Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 41,35%	
	Punktacja		5	5				2	12

Jaroszewiec	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 5%	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 20,4/1000 mieszk.		Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5	Przypadki kradzieży cudzej rzeczy / 10 tys. mieszkańców - 34,5			
	Punktacja	3	5		7	5			20
Klucze	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 5%	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 21,9/1000 mieszk.			Przypadki kradzieży cudzej rzeczy / 10 tys. mieszkańców - 33,8	Liczba organizacji pozarządowych - 2,6 / 1000 os.		
	Punktacja	3	5			5	3		16
Kolbark	Opis								
	Punktacja								0
Krzywopłoty	Opis								
	Punktacja								0
Kwaśniów Dolny	Opis		Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 28,2/1000 mieszk.						
	Punktacja		5						5
Kwaśniów Górny	Opis						Liczba organizacji pozarządowych - 2,4 / 1000 os.		
	Punktacja						3		3
Rodaki	Opis								
	Punktacja								0
Ryczówek	Opis							Średnia frekwencja w latach 2014 - 2015 - 41,35%	

	Punktacja							2	2
Zalesie Golcowskie	Opis	Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 7%	Liczba przyznanych zasiłków z tyt. bezrobocia – 28,6/1000 mieszk.	Współczynnik pomocy społecznej na poziomie 152,4 interwencji / 1000 mieszkańców	Średni (%) wynik sprawdzianu po Szkole Podstawowej w latach 2011-2015 – 59,5				
	Punktacja	3	5	5	7				20

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37. PRZEGLĄD DEFICYTÓW GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I TECHNICZNYCH W GMINIE KLUCZE

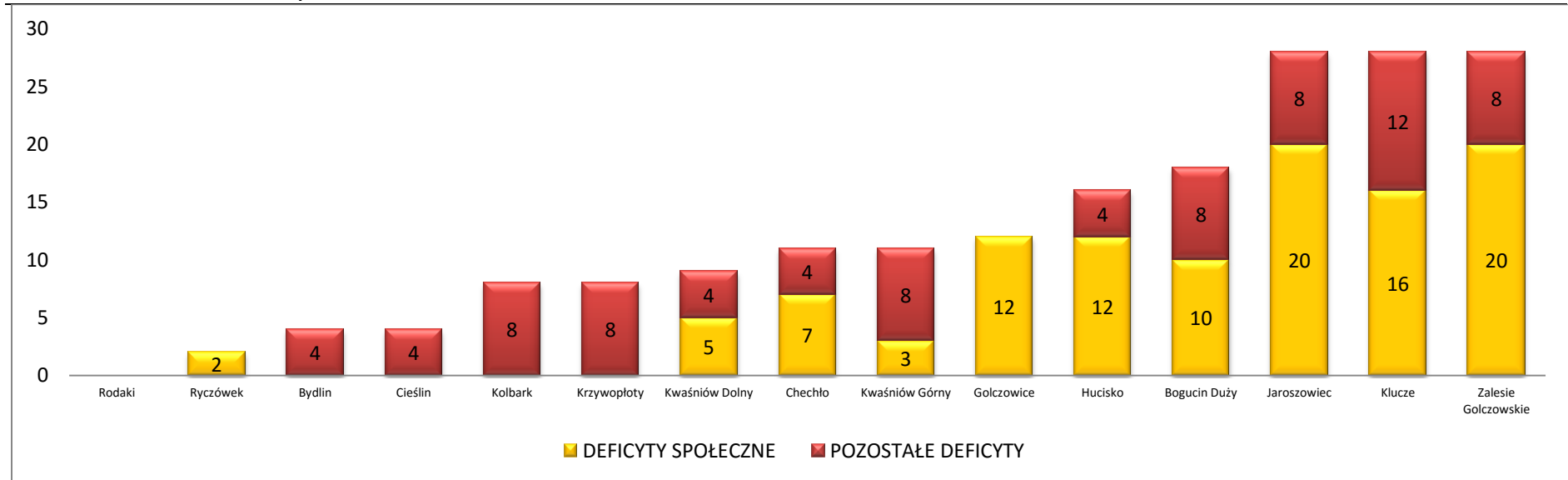
Sołectwo / zjawiska negatywne	Opis / punktacja	Gospodarcze	Środowiskowe	Przestrzenno - funkcjonalne		Techniczne	Łączna punktacja
		Niski poziom przedsiębiorczości	Przekroczenia standardów jakości środowiska	Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Dostępność komunikacyjna	Funkcjonalność rozwiązań technicznych w budynkach mieszkalnych	
Waga		4	4	4	4	4	20
Bogucin Duży	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie				93% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja	4				4	8
Bydlin	Opis					95% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					4	4
Chechło	Opis					90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					4	4
Cieślin	Opis					90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	

	Punktacja					4	4
Golczowice	Opis						
	Punktacja						0
Hucisko	Opis					90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					4	4
Jaroszewiec	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie				90% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja	4				4	8
Klucze	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie	Zdiagnozowane przekroczenia jakości powietrza, JCWP i zanieczyszczenia hałasem		1,4 przystanku / 1000 os.		
	Punktacja	4	4		4		12
Kolbark	Opis				2 przystanki / 1000 os.	87% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja				4	4	8
Krzywopłoty	Opis	Spadek liczby przedsiębiorstw w krótkiej i w długiej perspektywie		Brak infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej			
	Punktacja	4		4			8
Kwaśniów Dolny	Opis					80% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja					4	4
Kwaśniów Górny	Opis				2,4 przystanku / 1000 os.	80% budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja				4	4	8
Rodaki	Opis						
	Punktacja						0

Ryczówek	Opis						
	Punktacja						0
Zalesie Golczowskie	Opis			Brak infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej		80 % budynków ogrzewanych paliwem stałym	
	Punktacja			4		4	8

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 35. PUNKTOWA OCENA SOŁECTW DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Źródło: Opracowanie własne

7.2 WNIOSKI DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Wcześniejsze analizy pozwoliły przedstawić wnioski i sugestie odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie. Sołectwami w największym stopniu dotkniętymi deficytami, a zatem typowanymi jako wchodzące w skład obszaru zdegradowanego są:

1. Jaroszowiec,
2. Klucze,
3. Zalesie Golczowskie.

Miejscowości uzyskały zgodnie z przyjętymi zasadami oceny 28 punktów. Wskazuje to na występujący w nich porównywalny poziom deficytów. Co więcej, stwierdzone deficyty dotyczą zarówno sfery społecznej, jak i jednej z wymienionych: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Oznacza to, że zgodnie z postanowieniami ust. 1 art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, istnieje podstawa dla włączenia wszystkich trzech miejscowości w skład obszaru zdegradowanego.

Ust. 2 art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji stanowi, że istnieje możliwość podziału obszaru zdegradowanego na podobszary, w sytuacji gdy wszystkie one spełniają warunki stawiane obszarom zdegradowanym.

Analiza wykazała duży zakres degradacji w sołectwach, które tworzą spójny terytorialnie obszar w południowej części gminy. Pomimo tego uznano, że zasadny będzie podział obszaru zdegradowanego na trzy podobszary. Wynika to z faktu, iż każdy z podobszarów posiada swoisty zestaw deficytów, a zatem wyznaczone tu podobszary rewitalizacji będą wymagały odrębnych działań.

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY I - KLUCZE	
Liczba mieszkańców	5024
Powierzchnia [ha]	1976,5

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY II - JAROSZOWIEC	
Liczba mieszkańców	1275
Powierzchnia [ha]	839

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY III - ZALESIE GOLCZOWSKIE	
Liczba mieszkańców	315
Powierzchnia [ha]	79,3

Łącznie obszar zdegradowany zamieszkuje 6614 osób, co stanowi 44,04 % populacji całej gminy. Obszar wyznaczony jest na powierzchni 2894,8 ha (28,948 km²), tj. 24,3 % powierzchni gminy.

7.3 PODSTAWA WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI

Ustawa z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji w art. 10 ust. 1. podaje przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji:

1. Musi on charakteryzować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w obszarze społecznym oraz przynajmniej jednym z wymienionych: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym,
2. Musi mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy,
3. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i równocześnie nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy,
4. Może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Wyznaczony dzięki analizie obszar zdegradowany posiada zarówno większą powierzchnię (24,3%), jak i liczbę mieszkańców (44,04%), niż wynoszą opisane wyżej ustawowe maksymalne parametry. Oznacza to, że obszar rewitalizacji może zajmować jedynie część obszaru zdegradowanego. Prowadzi to do konieczności przeprowadzenia pogłębionej analizy terytorialnej wewnątrz obszaru zdegradowanego.

Wstępnie zdecydowano się na podział obszaru rewitalizacji na trzy podobszary:

- Podobszar zlokalizowany w granicach miejscowości Klucze,
- Podobszar zlokalizowany w granicach miejscowości Jaroszewiec,
- Podobszar zlokalizowany w miejscowości Zalesie Golczowskie.

7.4 POGŁĘBIONA ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I TERYTORIALNEJ OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Dla dalszych analiz przyjęto następujące założenia:

- Sołectwa Zalesie Golczowskie i Jaroszewiec potraktowano jako odrębne jednostki badawcze, co wynika z ich stosunkowo niewielkiego rozmiaru i spójnego funkcjonalnie charakteru;
- Sytuacja deficytowa kwalifikująca jednostki Jaroszewiec i Zalesie Golczowskie do obszaru zdegradowanego została zdiagnozowana w poprzednich częściach opracowania;
- Miejscowość Klucze podzielono na 3 jednostki terytorialne, przy czym podział opierał się na granicach wewnątrz miejscowości, wyznaczonych przez główne ciągi drogowe (ul. Zawierciańska, Rabsztyńska, Bolesławska);
- Aby wejść w skład obszaru rewitalizacji, dana jednostka miejscowości Klucze musiała wykazywać parametry wyraźnie niższe niż przeciętne parametry obserwowane w całej gminie;
- Dla oceny sytuacji przyjęto wskaźniki zgodnie z dostępnym zasobem danych (z podziałem na ulice);
- Dokonano analizy tych obszarów deficytowych sytuacji społecznej, gospodarczej i terytorialnej, które w poprzednich częściach Diagnozy zostały uznane za charakterystyczne dla miejscowości Klucze.

Tabela 38. PODZIAŁ TERYTORIALNY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

KLUCZE - OBSZAR PÓŁNOCNO-ZACHODNI	KLUCZE - OBSZAR POŁUDNIOWO-WSCHODNI	KLUCZE - OBSZAR PÓŁNOCNO-WSCHODNI	JAROSZOWIEC	ZALESIE GOLCZOWSKIE
KLUCZE-OSADA UL. OSIEDLOWA UL. XXX LECIA PRL UL. PODGÓRNA UL. RUDNICKA UL. STAWOWA UL. DOLNA UL. GÓRNA UL. BOCZNA UL. PUSTYNNNA UL. ŚRODKOWA	UL. BOLESŁAWSKA UL. GOŁĘBIA UL. ŁĄCZNA UL. SZKOLNA UL. KRĘTA UL. KRÓTKA UL. POCZTOWA UL. MIODOWA UL. OLKUSKA UL. BOGUCIŃSKA UL. POLEGŁYCH UL. KOŚCIELNA UL. JURAJSKA UL. POLNA	UL. ZAWIERCIAŃSKA UL. HARDEGO UL. PARTYZANTÓW UL. DWORSKA UL. SŁONECZNA UL. NOWA UL. STUDZIENNA	CAŁE SOŁECTWO – OBSZAR REWITALIZACJI	CAŁE SOŁECTWO – OBSZAR REWITALIZACJI

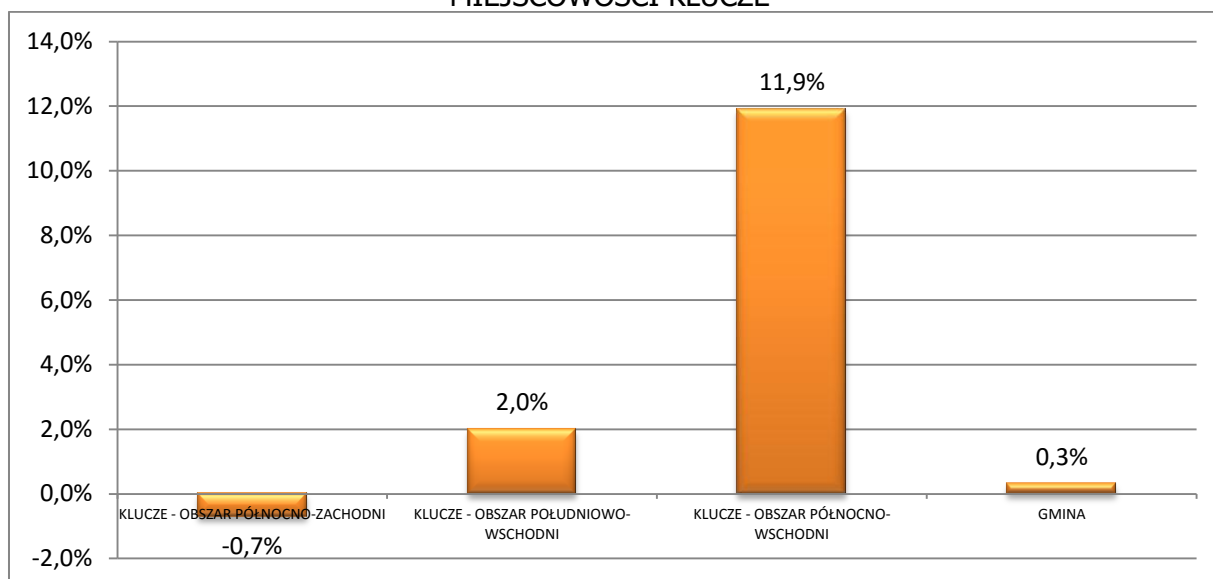
Dla oceny sytuacji w poszczególnych obszarach miejscowości Klucze przyjęto parametry:

- Sytuacja demograficzna - wzrost / spadek liczby mieszkańców w latach 2011 – 2015,
- Aktywność mieszkańców - liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Sytuacja gospodarcza - liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- Sytuacja środowiskowa - kumulacja źródeł zanieczyszczeń,
- Dostępność komunikacyjna - liczba przystanków komunikacji publicznej / 1000 mieszkańców.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Jak wykazano we wcześniejszych rozdziałach, w całej gminie Klucze w ciągu ubiegłych 5 lat odnotowano niewielki wzrost liczby mieszkańców – z 14970 do 15017, tj. o 0,3%. W wyznaczonych jednostkach miejscowości Klucze zaobserwowano wzrost w obszarze północno-wschodnim z 512 do 573 osób (11,9%) oraz w obszarze południowo-wschodnim z 1329 do 1349 (1,5%). Jedynie w jednostce zachodniej odnotowano spadek liczby mieszkańców – z 2841 do 2821 tj. o 0,7%.

Wykres 36. TENDENCJE DEMOGRAFICZNE W OBSZARACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

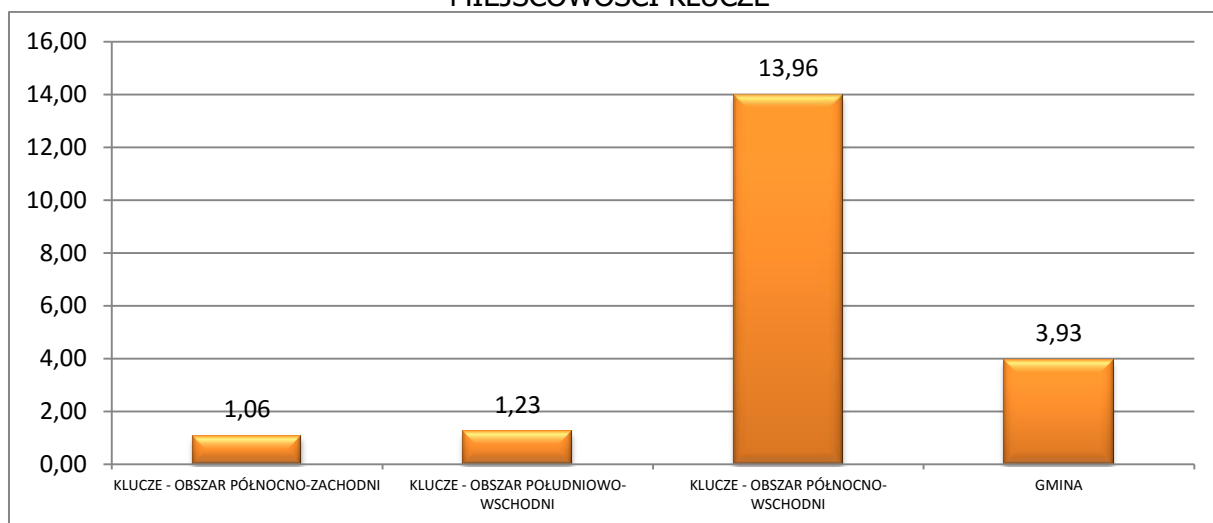
Źródło: Dane UG w Kluczach

AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Parametr liczby organizacji pozarządowych w miejscowości Klucze, przypadających na 1000 mieszkańców jest jednym z niższych na terytorium gminy. Łącznie działa tu 13 organizacji pozarządowych, z czego 8 zarejestrowanych jest w jednostce północno-wschodniej. W jednostce zachodniej zarejestrowane są 3 organizacje, a w południowo-zachodniej - 2 organizacje (pełna lista organizacji została przedstawiona w podrozdziale 2.6 opracowania).

Z powyższego wynika, że niższe niż średnio w gminie parametry notowane są zarówno w obszarze północno-zachodnim, jak i południowo-wschodnim miejscowości, przy czym w pierwszej jednostce zlokalizowanych jest jedynie 1,06 organizacji pozarządowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Wykres 37. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

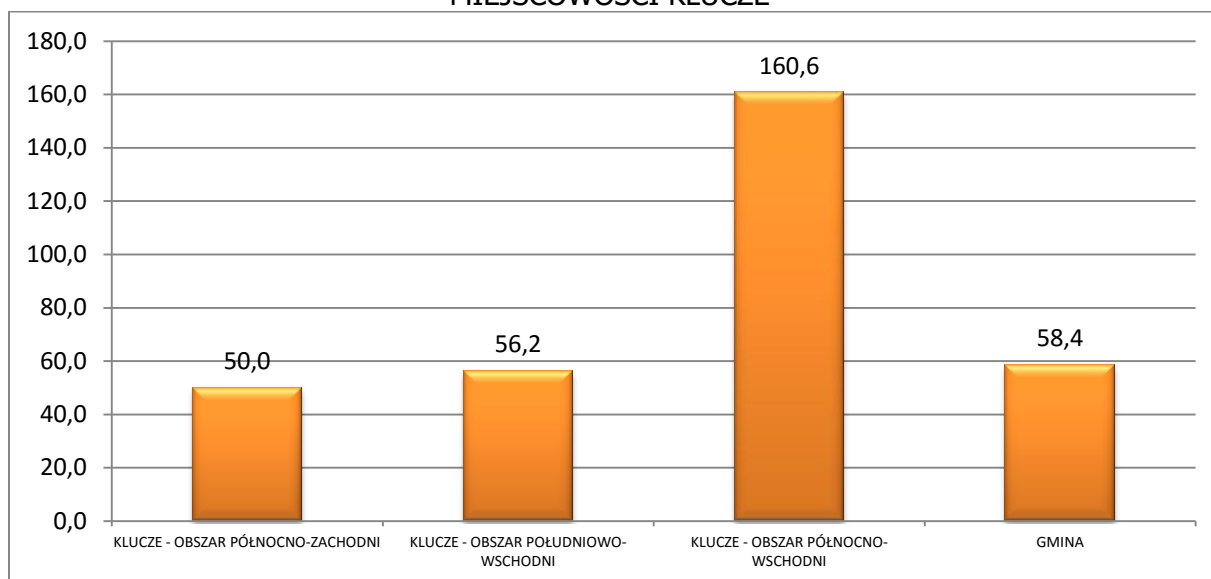
Źródło: Dane UG w Kluczach

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

W gminie Klucze, zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji i Informacji Gospodarczej zarejestrowanych jest 877 podmiotów gospodarczych. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców gminy przypada 58,4 podmiotu gospodarczego.

W 2016 roku w miejscowości Klucze zarejestrowane były 324 podmioty gospodarcze, z czego w północno-zachodniej jednostce terytorialnej miejscowości działało 141 podmiotów, w północno-wschodniej – 92 podmioty, a w południowo-wschodniej – 91 podmiotów. Statystycznie najniższe parametry zdiagnozowano w obszarze północno-zachodnim miejscowości.

Wykres 38. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH / 1000 MIESZKAŃCÓW W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

Źródło: CEIGD, opracowanie własne

STAN ŚRODOWISKA

W poprzedniej części Diagnozy przeprowadzono analizę poszczególnych źródeł zanieczyszczeń środowiska w gminie. Kumulacja zdiagnozowana w miejscowości Klucze dotyczy zwłaszcza zanieczyszczenia powietrza i dotyczy:

- Źródeł liniowych - droga wojewódzka 791, na której stwierdzono przekroczenia norm hałasu oraz ruch na poziomie 6,4 tys./ dobę.
- Źródeł powierzchniowych, tj. emisja zanieczyszczeń, zwłaszcza pochodząca z systemów grzewczych.

Zakłady przemysłowe działające w miejscowości (w tym zakład Velvet Care) nie są zakwalifikowane jako stwarzające ryzyko awarii przemysłowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dn. 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W miejscowości Klucze stwierdzono również wysoki poziom zanieczyszczenia wód, co potwierdzają badania prowadzone na rzece Biała Przemsza.

W pogłębionej analizie obszaru zdegradowanego przyjęto założenie analogiczne do założeń z analizy terenu całej gminy, tj. o deficycie środowiskowym świadczy kumulacja zanieczyszczeń: powietrza (kumulacja źródeł zanieczyszczeń), hałasu i wód. W związku z podziałem miejscowości wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, we wszystkich jednostkach odnotowano wpływ ruchu kołowego na stan środowiska. Również we wszystkich jednostkach do celów grzewczych stosowane jest paliwo stałe, zwłaszcza węgiel. Problem obecności wód o wysokim stopniu zanieczyszczenia dotyczy obszaru północno-zachodniego miejscowości.

Z powyższego wynika, że największa kumulacja źródeł zanieczyszczeń występuje w jednostce północno-zachodniej Klucz.

Tabela 39. WYSTĘPOWANIE ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ W MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

	POWIETRZE	HAŁAS	WODY
OBSZAR PÓŁNOCNO-ZACHODNI	TAK	TAK	TAK
OBSZAR POŁUDNIOWO-WSCHODNI	TAK	TAK	NIE
OBSZAR PÓŁNOCNO-WSCHODNI	TAK	TAK	NIE

Źródło: opracowanie własne

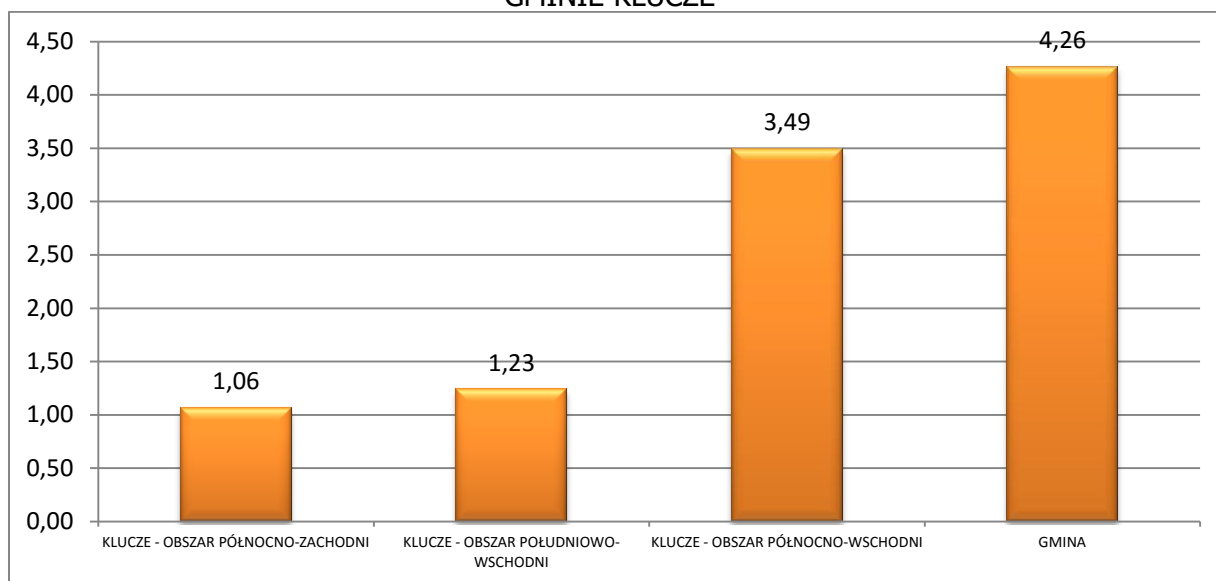
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Średnio w całej gminie, na 1000 os. przypada 4,26 przystanku komunikacji publicznej, przy czym parametr dla miejscowości Klucze jest najniższy w gminie (1,4 przystanku / 1000 mieszkańców). Przystanki zlokalizowane są na głównych szlakach komunikacyjnych (ul. Zawierciańska, Kolejowa, Bolesławska). Siłą rzeczy położone są one na granicach poszczególnych jednostek terytorialnych (podziału miejscowości Klucze dokonano z uwzględnieniem głównych dróg).

Poszczególne przystanki przypisano do tych jednostek terytorialnych, które w rzeczywistości są przez nie obsługiwane. Przystanki przy ul. Zawierciańskiej, przeznaczone dla obsługi terenów mieszkalnych w zachodniej części miejscowości, zostały przypisane do jednostki Klucze – obszar zachodni, natomiast przystanek „Skrzyżowanie” położony niedaleko Urzędu Gminy przypisano do jednostki Klucze – obszar północno-wschodni.

Z danych przedstawionych poniżej wynika, że najniższe parametry dostępności komunikacyjnej charakteryzują zachodnią część miejscowości. Średnio na 1000 mieszkańców przypada 1,06 przystanku komunikacji publicznej. Wyraźnie niższe parametry charakteryzują również część południowo – wschodnią (1,23 przystanku / 1000 os.). W pozostałej części miejscowości, tj. w części północno-wschodniej parametr utrzymuje się jedynie nieco poniżej średniej gminy Klucze (3,49 przystanku / 1000 os.).

Wykres 39. LICZBA PRZYSTANKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ / 1000 MIESZKAŃCÓW W GMINIE KLUCZE

Źródło: zkgkm.pl, opracowanie własne

WNIOSKI

Przeprowadzone analizy wykazały, że miejscowość Klucze dzieli się na 2 zasadnicze typy przestrzeni. Pierwszym jest przestrzeń usługowa i użyteczności publicznej, zlokalizowana przede wszystkim w północno-wschodniej części Klucz. Drugim typem jest przestrzeń mieszkalna, dominująca w częściach zachodniej i południowej miejscowości.

W zachodniej części miejscowości dominuje zabudowa wielorodzinna. Dotyczy to przede wszystkim osiedli przy ul. XXX-lecia PRL (zamieszkuje je ponad 30% mieszkańców miejscowości) oraz dzielnicy Klucze-Osada.

W części północno-zachodniej miejscowości zasoby mieszkalne to przede wszystkim osiedla domów jednorodzinnych. Na południu i południowo-wschodzie miejscowości zabudowa jednorodzinna jest bardziej rozproszona. Brak budynków użyteczności publicznej oraz dużych przedsiębiorstw.

Zestaw zastosowanych parametrów wykazał, że najgorsza sytuacja społeczna występuje w zachodniej części Klucz. Pomimo obecności obiektów użyteczności publicznej, stanowiących naturalne zaplecze dla aktywności mieszkańców, parametry dot. organizacji pozarządowych są jedne z najniższych w gminie.

Niewystarczający poziom aktywności odnotowano również w sferze gospodarczej. Tym bardziej, że istnienie dużych zakładów przemysłowych na osiedlu Klucze-Osada (m.in. zakład Velvet Care) powinno stanowić asumpt dla rozwoju kolejnych podmiotów gospodarczych.

Poniższe zestawienie wskazuje, że znaczna część deficytów dzielona jest przez obszar południowo-wschodni miejscowości, jednak to właśnie północno-zachodnia część Klucz jest miejscem ich największego nagromadzenia - uzyskała 14 punktów na 14 możliwych, przy czym pozostałe jednostki uzyskały 8 punktów (obszar południowo-wschodni) i 2 punkty (obszar północno-wschodni).

Tabela 40. DIAGNOZA DEFICYTÓW W JEDNOSTKACH TERYTORIALNYCH MIEJSCOWOŚCI KLUCZE

	TENDENCJE DEMOGRAFICZNE	AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW	STAN ŚRODOWISKA	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	PUNKTACJA
WAGA	4	4	2	2	2	
Obszar północno-zachodni	-0,7%	1,06		50	1,06	
DEFICYT	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	14
Obszar południowo-wschodni	2%	1,23		56,2	1,23	
DEFICYT	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	8
Obszar północno-wschodni	11,9%	13,96		160,6	3,49	
DEFICYT	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	2
GMINA	0,3%	3,93	-	58,4	4,26	

Źródło: opracowanie własne

7.5 OBSZAR REWITALIZACJI

Powyższe analizy pozwoliły wskazać obszar rewitalizacji, który podzielono na 3 podobszary:

Podobszar I – PÓŁNOCNO-ZACHODNIA CZĘŚĆ MIEJSCOWOŚCI KLUCZE	
Liczba mieszkańców	2821
Powierzchnia [ha]	160,6
Obszar	Klucze-Osada, ul.XXX Lecia PRL, ul.Osiedlowa, ul.Podgórna, ul.Rudnicka, ul.Stawowa, ul.Dolna, ul.Górna, ul.Boczna, ul.Pustynna, ul.Środkowa
WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	
<p>Jak wynika z przeprowadzonych analiz, jednym z głównych problemów społecznych miejscowości Klucze jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa (ok. 5% w ciągu minionych 5 lat). Częściowo proces ten jest równoważony przenoszeniem się do Klucz mieszkańców innych sołectw (np. Jaroszowca). Jednak w dłuższej perspektywie problem będzie narastał, co obrazuje zmniejszanie się liczby mieszkańców północno-zachodniej części sołectwa. Wraz ze zmianami struktury demograficznej następuje konieczność dostosowania infrastruktury użyteczności publicznej do potrzeb coraz większej grupy osób w wieku emerytalnym.</p> <p>W miejscowości zaobserwowano również problem stagnacji gospodarczej, o czym świadczy zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych, a także wciąż obecny problem bezrobocia. W obszarze wyznaczonym jako obszar rewitalizacji, liczba podmiotów jest zdecydowanie niższa niż średnio w gminie.</p> <p>Można w tym przypadku mówić o często obserwowanym zjawisku kumulowania się i wzajemnego wzmocnienia deficytów o charakterze społecznym i gospodarczym. Wzrost liczby osób starszych w strukturze społecznej wymaga większego zaangażowania czasu i środków na świadczenie odpowiedniej opieki przez osoby w wieku produkcyjnym. Niemożność pogodzenia opieki nad osobami starszymi z życiem zawodowym prowadzi do ograniczenia aktywności zawodowej, a w skrajnych przypadkach do wycofania się z rynku pracy. To z kolei powoduje kolejne deficyty - spadek poziomu życia rodzin i przynajmniej częściowe uzależnienie się od pomocy społecznej.</p> <p>Zakłada się, że stworzenie odpowiedniej oferty opiekuńczej i czasu wolnego dla osób</p>	

starszych będzie miało dwojakie rezultaty:

- Wpłynie pozytywnie na jakość życia osób w wieku poprodukcyjnym,
- Ułatwi powrót na rynek pracy osób w wieku produkcyjnym.

Za największy potencjał jednostki o charakterze infrastrukturalnym należy uznać istnienie w jej granicach i sąsiedztwie, obiektów mogących służyć celom społecznym - przedszkole i ośrodek kultury, a także tzw. Dworek Dietla (zabytkowy obiekt położony jest w samym centrum Klucz).

Kolejnym potencjałem jest duże zagęszczenie ludności, co pozwala na rozwiązywanie problemów społecznych na obszarze całej jednostki, poprzez działania inwestycyjne kumulowane w poszczególnych lokalizacjach.

Fakt zlokalizowania w północnej części miasta istotnych zakładów przemysłowych powinien być traktowany jako potencjał dla rozwoju kolejnych podmiotów gospodarczych, w tym mikroprzedsiębiorstw działających w obszarze usług B2B.

Podobszar II - JAROSZOWIEC	
Liczba mieszkańców	1275
Powierzchnia [ha]	839
Obszar	Całe sołectwo
WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	
<p>Deficyty zdiagnozowane w Jaroszowcu w dużej części pokrywają się z deficytami występującymi w sąsiedniej miejscowości Klucze. Proces starzenia się lokalnej społeczności charakteryzuje się jeszcze większą dynamiką (udział osób w wieku emerytalnym zwiększył się od 2011 roku o 7%).</p> <p>Główną przyczyną jest w tym przypadku przenoszenie się młodych ludzi z Jaroszowca do Klucz. W dłuższej perspektywie proces ten może prowadzić do powstania drastycznych różnic w strukturze społecznej, co jest wstępem do powstania kolejnych deficytów.</p> <p>Podobnie jak w przypadku Klucz, brak pozytywnych sygnałów w sferze gospodarczej - liczba podmiotów gospodarczych w ostatnich latach zmniejszyła się.</p> <p>Jako priorytet zakłada się zatrzymanie młodych ludzi na miejscu. Temu celowi służyć mogą potencjały w postaci osiedli mieszkaniowych (budynki wielorodzinne). Konieczne będą inwestycje zarówno w modernizację samych budynków, jak i w stworzenie odpowiedniej infrastruktury tworzącej korzystne otoczenie.</p>	

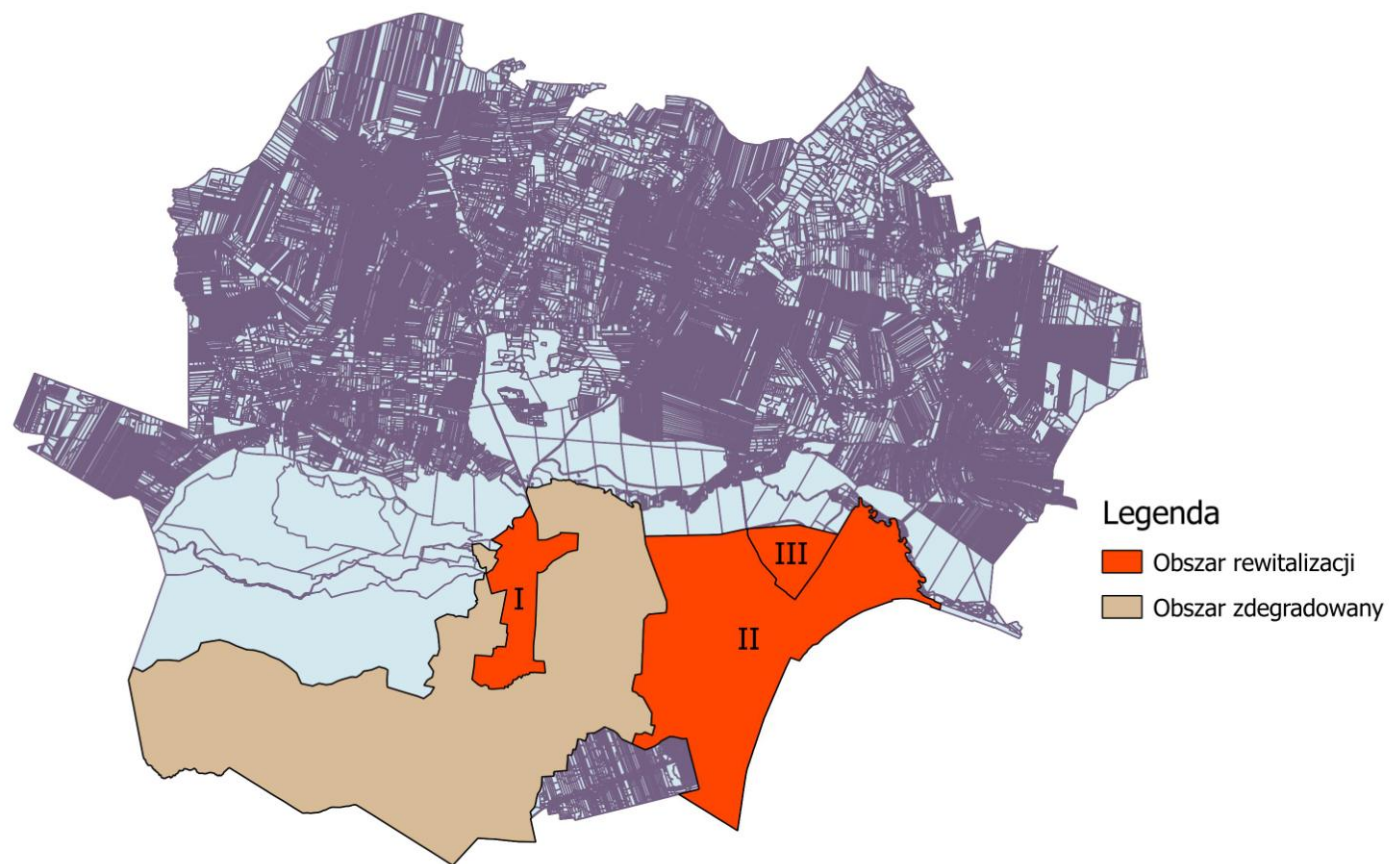
Podobszar III - ZALESIE GOLCZOWSKIE	
Liczba mieszkańców	315
Powierzchnia [ha]	79,3
Obszar	Całe sołectwo
WNIOSKI DLA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	
<p>W granicach Zalesia Golczowskiego, w sferze społeczno-gospodarczej obserwuje się istotne sprzeczności. Sołectwo wykazuje najwyższe w gminie parametry działalności gospodarczej (2255 podmiotów gospodarki narodowej/10 tys. os. w wieku produkcyjnym). Z drugiej jednak strony zdiagnozowano jeden z najwyższych wskaźników zapotrzebowania na pomoc społeczną, w tym przyznawaną z uwagi na bezrobocie.</p> <p>Skłania to do wniosku, że konieczne jest podjęcie działań nakierowanych na aktywizację</p>	

zawodową częśći mieszkańców. Na obecnym etapie barierą jest brak obiektów wielofunkcyjnych, mogących stanowić przestrzeń dla rozwoju aktywności mieszkańców (najbliższa infrastruktura znajduje się w Jaroszowcu, w odległości ok. 2 km), a także stosunkowo niewysoki poziom edukacji w szkole podstawowej w Jaroszowcu, do której uczęszczają dzieci z Zalesia Golczowskiego.

Niewątpliwym potencjałem jest obecność w sołectwie budynku komunalnego przy ul. Dolnej 24. Obiekt wymaga modernizacji, jednak może służyć działaniom interwencyjnym w sferze społecznej.

Łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 1078,9 ha (10,79 km²), co stanowi 9,04% powierzchni gminy. Zamieszkiwany jest przez 4411 osób, co stanowi 29,37% populacji gminy.

Rysunek 4. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZE - MAPA POGLĄDOWA

Źródło: opracowanie własne

7.6 SUGESTIE DLA UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

Zgodnie z ust. 5 art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rada gminy może ustanowić na obszarze rewitalizacji:

1. Prawo pierwokupu na rzecz Gminy wszystkich nieruchomości;
2. Zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 Ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla wszystkich albo określonych w uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu, jeżeli stan zagospodarowania obszaru rewitalizacji oraz stopień jego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazują, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji, które prowadzić będą do pogłębienia niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Ad 1. Należy pamiętać, że wprowadzenie uchwałą prawa pierwokupu Gminy prowadzi do powstania nowych obowiązków administracyjnych dla mieszkańców, którzy chcieliby zbyć nieruchomość poza obszarem rewitalizacji. W przypadku sprzedaży terenu lub obiektu budowlanego, właściciel zobowiązany będzie do załączenia do dokumentacji zaświadczenia potwierdzającego, że nieruchomość leży poza obszarem rewitalizacji.

W związku z tym, że inwestycje prowadzone będą przede wszystkim na terenach należących do Gminy, zakłada się, że wprowadzenie uchwałą prawa pierwokupu w obszarze rewitalizacji nie będzie konieczne.

Ad 2. W związku z uchwaleniem w czerwcu 2016 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Klucze (Uchwała Nr XXII/142/2016 Rady Gminy Klucze z dnia 23.06.2016r.), a także faktem objęcia terenów rewitalizacji MPZP, uznaje się, że wprowadzanie opisanego wyżej zakazu nie będzie uzasadnione.